

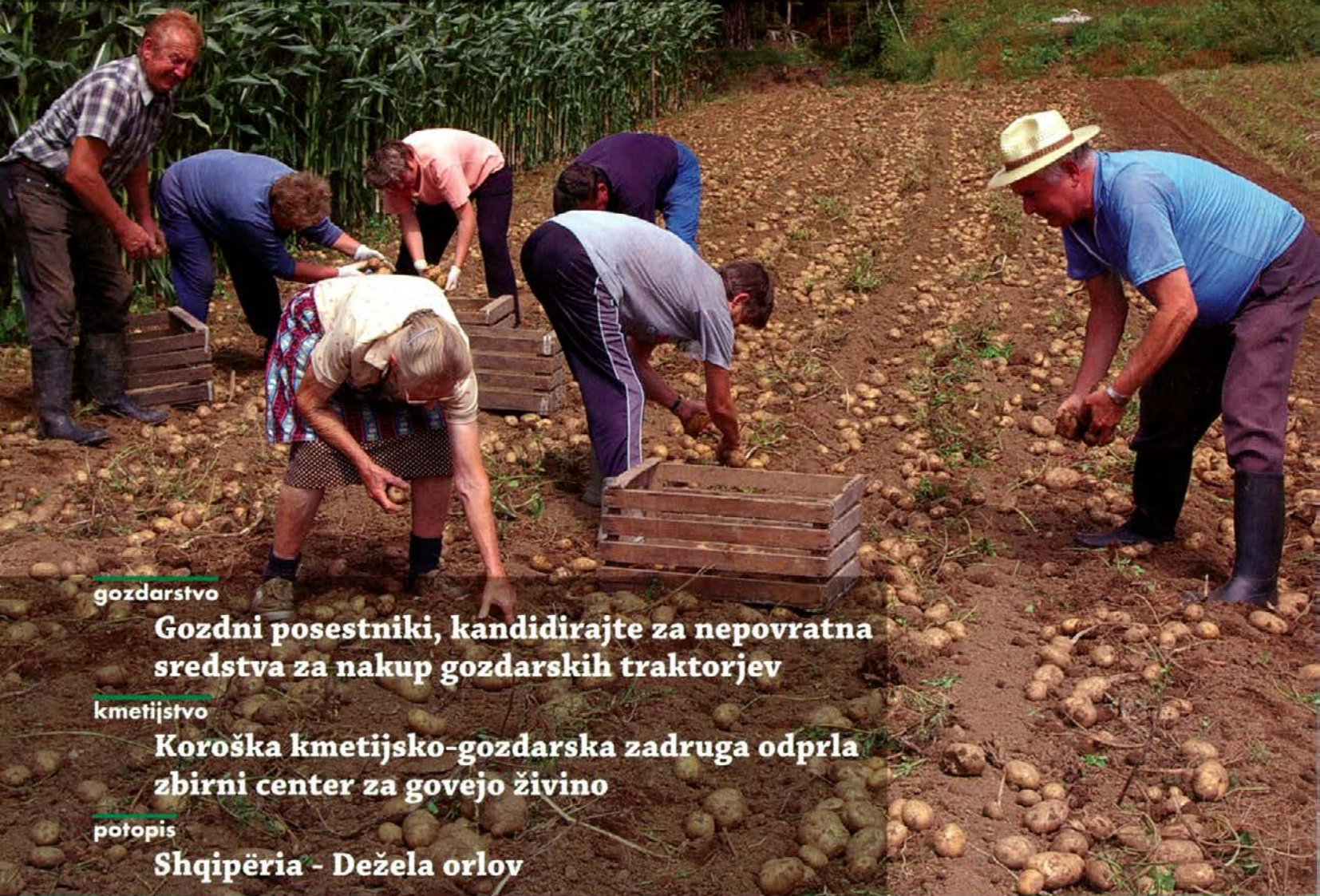
Vihornik

Poštnina plačana pri
pošti Slovenj Gradec
Cena 5,00 € (1198,00 SIT)

naslovna tema

Deveto državno tekmovanje lastnikov gozdov z motorno žago

gozdarstvo

Gozdni posestniki, kandidirajte za nepovratna
sredstva za nakup gozdarskih traktorjev

kmetijstvo

Koroška kmetijsko-gozdarska zadruga odprla
zbirni center za govejo živino

potopis

Shqipëria - Dežela orlov

Deveto državno tekmovanje lastnikov gozdov z motorno žago

Franc Hudrap, inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

V okviru Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni je potekalo deveto državno tekmovanje z motorno žago za lastnike gozdov. Tekmovanje je orga-

niziral Zavod za gozdove Slovenije skupaj s prirediteljem sejma, udeležilo pa se ga je petnajst ekip, od tega štirinajst moških ter ena ženska ekipa, ki je zastopa-

la OE Nazarje. Med vsemi se je naša uvrstila na 3. mesto, posamezno pa je naš tekmovalc Mirko Kompnej dosegel peto mesto. Čestitamo!

Tekmovanje lastnikov gozdov je postalo že tradicionalno (Zavod za gozdove pripravlja tekmo že za naslednje leto), moram pa povedati, da se na državno tekmovanje uvrstijo

Polde, Mirko in Ivan pred tekmo

Janko pri izdelavi zaseka

Mirko med kleščenjem

Ekipe prejema pokal.

Polde med izvedbo preciznega reza

Ekipe z vodjem, sodnikoma in prevoznikom po končani tekmi

tekmovalci po predhodnem izboru na območnih enotah, tako da je konkurenca huda, sodniki pa zelo strogi. Kvaliteta samega tekmovanja se je tako dvignila, da ni primerjave s prvimi tekmovanji, ki so potekala na sejmu v Kranju, boljši tekmovalci (med njimi so tudi naši) pa dosegajo takšne rezultate kot tekmovalci na tekmah profesionalnih delavcev.

Ekipo sestavljajo trije tekmovalci, ki morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- biti morajo polnoletni;
- biti morajo lastniki gozda oz. družinski člani;
- nikoli niso smeli biti zaposleni v proizvodnih gozdarskih firmah kot poklicni sekači;
- nikoli niso smeli tekmovati

na mednarodnem tekmovanju sekačev ali tekmovanju-poklicnih sekačev;

- biti morajo opremljeni s predpisanimi osebni zaščitnimi sredstvi;
- tekmovati morajo z lastno popolnoma opremljeno sodobno motorno žago.

Tekmovali so v šestih tekmovalnih disciplinah: preizkus znanja s področja varnosti in zdravja pri delu, kombiniran rez, precizen rez na podlagi, zasek in podžaganje, kleščanje in podiranje droga na balon.

Ekipo ZGS OE Slovenj Gradec so zastopali:

- Franc Hudrap, vodja;
- Janko Mikeln in Avgust Kunc, sodnika;

- Leopold Pustinek, p. d. Sp. Pustinek iz Završ, Ivan Praznik, p. d. Kajžer iz Spodnje Orlice, MirkoKomprej, p. d. Komprej z Javorja, lastniki gozdov.

Že za uvrstitev na državno tekmovanje je potrebno veliko vaje vsakega posameznega tekmovalca, za rezultate, ki so jih dosegli naši tekmovalci, pa še toliko več. Iz vsake območne enote lahko tekmuje samo ena moška in ena ženska ekipa. Pred državnim sekaškim tekmovanjem smo se kot ekipa gostov udeležili tekmovanj v Gornjem Gradu ter Lučah (na obeh je sodeloval tudi Franc Adamič, p. d. Godec) in solidno zastopali našo območno enoto. Čestitamo za vse dosežene uspehe tako po-

samezno kot ekipno!

Namen tekmovanja je prikaz varnega in učinkovitega gozdnega dela z motorno žago ter popolne sekaške opreme in osebnih zaščitnih sredstev, brez katerih nastop na tekmovanju ni mogoč.

Da je bila ekipa iz naše območne enote dobro opremljena, so poleg OE ZGS Slovenj Gradec poskrbeli še sponzorji: Gozdno Gospodarstvo Slovenj Gradec, Prevent Mislinja, Gozdarska Zadruga Slovenj Gradec, KKGZ Slovenj Gradec in prevoznik Štefan Rožer.

V imenu ekipe se vsem zahvaljujem.

Nove pridobitve Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec

Drago Pogorevc, univ. dipl. inž. str.

Tudi vozni park je potrebno nenehno obnavljati. Kamion **Man TGA 26.440 6x6 BB**, ki bo nadomestil deset let stari kamion Man 26.403, moramo dopolniti z gozdarsko nadgradnjo in dvigalom, šele potem ga bomo lahko vključili v redno obratovanje. Ta kamion pa že ima digitalni tahograf in ravnanje z njim regulira Uredba Sveta (ES) št. 2135/98. Digitalni tahograf (DT) nepre-

stano spremlja čas vožnje in vse aktivnosti v zvezi z delom voznika. Vsak voznik mora imeti posebno digitalno kartico, prav tako tudi podjetje, saj mora vse podatke arhivirati. Z uvedbo DT ni več možno nikakršno prilagajanje delovnega časa voznika, saj je vse avtomatsko zabeleženo in arhivirano po posebnem postopku, kar opredeljuje Pravilnik o prepisovanju podatkov o delo-

vnem času iz zapisovalnih naprav in vodenju arhiva (Ur. list RS 25/06). Z uvedbo novega vozila v obratovanje moramo upoštevati vsa pravila iz zgoraj opisanega pravilnika, osebje, ki se ukvarja z organizacijo prevoznitva, pa bo moralo osvojiti nova znanja in veščine. Vsak tehnološki napredek zahteva tudi nova znanja in fraza vseživljenjsko učenje postaja resničnost.

V mesecu juniju je pričel z obratovanjem tudi nov teleskopski viličar **MANITOU-MC 60 ATMO**, za katerega smo v našem servisu sami izdelali nakladalno žlico za sekance in žagovino, prostornine cca 5 m³. Načrte je izdelal Sandi Vrečar, vodja servisa, ki bo še v letošnjem letu zagovarjal diplomsko na višji strokovni šoli Celje, smer strojništvo.

Kamion MAN TGA 26.440 6x6 BB

Viličar MANITOU-MC 60 ATMO

Informativni gozdarski storži v juliju in avgustu

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., ☎ Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Narava, še posebno pa vreme, nas presenečata, saj se ne držita več standardov posameznih letnih časov. Ugotavljamo, da se je letošnje poletje pričelo poslavljati hitreje kot prejšnja leta. Zorenje plodov na sadnem in gozdnem drevju nas prepričuje, da bo tudi jesen bolj hitra. In kakšna sta bila letošnja poletna meseca?

Julij je bil temperaturno zelo pester. Na Koroškem je prevladovalo jasno do delno jasno vreme (do 19 dni), katero pa so predvsem v popoldanskem in večernem času lokalno in časovno različno prekinjale nevihte. Bolj mokra je bila prva polovica julija, ko se je zrak v višjih predelih ohladil do mražišča, v dolini pa do 8° C. Sneg

tudi v višjih prisojnih predelih našega območja.

Na sušo in moteno rast rastlin je vplivala tudi letošnja bolj mila in skopa zima. Že v prvi polovici avgusta se je v višjih predelih raznim listavcem pričelo barvati listje. Tudi avgust je bil sorazmerno toplel. Najnižje avgustovske temperature so bile v jutranjih urah od 10 do 20° C. Najbolj je sonce segrelo zrak od 14. do 17. in 27. avgusta. Tako kot v juliju so nas tudi v avgustu delno ohladile posamezne lokalne nevihte in plohe, katere je bolj pogosto spremljal močnejši sunkovit vrtničast veter. Ta je 17. avgusta v večernih urah na območju Braslovč povzročil veliko škodo na hmeljevih nasadih, polomljenih pa je bilo čez 6000 m³ gozdnega drevja.

V juliju smo gozdarji ZGS OE Slovenj Gradec beležili 326 žarišč velikega in malega smrekovega lubadarja (v državnih gozdovih 70, v zasebnih gozdovih 256) ali skupno 6561 m³ lubadark (v državnih gozdovih 1267 m³, v zasebnih gozdovih 5855 m³). Konec avgusta pa smo v vseh gozdovih evidencialno 433 žarišč lubadark (11 243 m³). V zasebnih gozdovih se je povečalo število aktivnih žarišč na 349 (9455 m³) in v državnih gozdovih na 84 žarišč (1788 m³). Za obvladovanje podlubnikov je pomembno takojšnje pospravo napadenih dreves in sprotno izvajanje preventivno varstvenih ukrepov, še posebno pa takojšnje izvajanje gozdnega reda (tudi popolnega).

Meteorologi ugotavljajo, da se je zemeljsko ozračje povprečno segrelo za 1° C. Posledice globalnega segrevanja so odgovor narave na človekove negativne vplive. Vse več je po svetu močnih vrtničastih vetrov, ekstremnih deževnih padavin (poplave, erozija), potresov ... Tudi Evropi ni prizaneseno – še posebno v državah, kjer imajo zaradi negativnih vplivov na gozd v preteklosti (krčitve, paša v gozdu) zelo malo gozdnih površin. Da pa pri nas nimamo večjih težav, se lahko zahvalimo tudi gozdarjem, ki ob pomoči lastnikov gozdov sonaravno gospodarimo že več kot pol stoletja. Dvig temperature je vzpodbudil nekatere do sedaj »speče« lesne glive, ki se hitro in

Mentorji študijskih krožkov pod križem

je 5. in 10. julija 2007 pobelil vrh Pece. Po 12. juliju pa je tudi naše kraje zajel toplel val, ki je segreval koroški zrak do 34° C, Prekmurci pa so se potili pri 38 in še več stopinjah. Najtopleje je bilo med 14. in 24. julijem, ko so bile izmerjene najnižje jutranje temperature med 14 in 19° C. V Prekmurju je suša povzročila veliko škodo na poljščinah, občutili pa so jo

V slovenjgraški območni enoti smo zabeležili manjše količine posameznih podrtic po vetru. Lokalno je nevihte spremljala tudi toča, ki pa v avgustu ni povzročila večje škode.

Toplo vreme je v juliju in avgustu ugodno vplivalo na nemoten razvoj podlubnikov, še posebno v nižinskih predelih Dravske in Mislinjske doline.

Sestanek pred Pahernikovo gozdno bajto v Hudem kotu

V poročevalskih mesecih je gozdarski inšpektor Drago Križan z gozdarji javne gozdarske službe (Gorazd Mlinšek, Vlado Petrič, Luka Zajec) izvedel kontrolne preglede na vseh lesnih skladiščih in obratih v Otiškem Vrhu. Zanimalo ga je predvsem izvajanje preventivno varstvenih ukrepov obvladovanja podlubnikov.

masovno širijo in »napadajo« najrazličnejše drevesne vrste v naših gozdovih. Ugotavljamo tudi hitro širitev drugih gliv, bolezni in škodljivih žuželk iz južnih (toplejših) krajev na sever. V letošnjem letu tudi v gozdovih OE Slovenj Gradec opazamo najrazličnejše bolezenske znake na velikem jesenu (sušenje poganjkov in vej ali celega dre-

vesa, neodmetavanje in zasušitev semena). V Poročevalsko diagnostični in prognostični službi za varstvo gozdov (Gozdarski inštitut Slovenije) fitopatologom iz obolelih vej velikega jesena iz različnih krajev Slovenije še ni uspelo izolirati in ugotoviti glive, ki so jo našli v različnih državah Evrope. Na udaru je tudi gorski javor, katerega napada javorjev rak (*Eutypella parasitica*). V juliju se je po vsem koroškem območju močno razširila bakterijska bolezen hrušev ožig (*Erwinia amylovora*).

V juliju in avgustu so popisovalci Gorazd Mlinšek, Zdenka Jamnik (KE Radlje) in Avgust Kunc (KE Slovenj Gradec) na stalnih 8-kilometrskih popisnih ploskvah ob pomoči revirnih gozdarjev izvajali popis zdravstvenega stanja gozdov v OE Slovenj Gradec. Rezultati popisov, katere bodo kot nosilci projekta iz popisnih podatkov analizirali strokovnjaki Gozdarskega inštituta Slovenije, bodo zanimivi v primerjavi s popisom leta 2000.

26. julija 2007 je v prostorih ZGS OE Slovenj Gradec potekala javna razgrnitev gozdnogospodarskega načrta Gozdnogospodarske enote Plešivec, katere so se udeležili posamezni predstavniki uporabnikov gozdnega prostora na Plešivcu in pod njim (predel slovenjegraške občine levo od reke Mislinje) ter podali pripombe in strokovna mnenja o načrtu.

V avgustu so kontrolorji Avgust Kunc, Zdenka Jamnik, Suzana Andrejč (načrtovalka na OE) in Filip Leskovec (KE Črna) pri posameznih lastnikih gozdov izvedli kontrolo EU projektov, opravljenih po Enotnem programskem dokumentu za leto 2004 (EPD 2004). **Poleg vseh zahtevanih papirjev, ki jih morajo lastniki hraniti do leta 2013 oz. 10 let po pridobitvi subvencij,** so morali Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) predložiti tudi fotografije objektov, na katerih so lastniki izvedli subvencionirana gozdnogojitvena in varstvena dela.

V juliju in avgustu so lastniki gozdov, ki še niso dobili izplačanih lanskih vzpodbud iz nacionalne sheme proračunskih sredstev za vlaganje v gozdove (pomankanje denarja), prejeli iz Centralne enote ZGS obveščilo o nakazilu teh sredstev (v 30 dneh po prejetju obvestila). Letošnja gojitvena in varstvena dela, katere so planirana po nacionalni in evropski shemi, bodo prevzeta in obračunana po novem gojitvenem programu. Zadnji rok za prevzem in obračun letošnjih planiranih gojitvenih in varstvenih del iz nacionalne sheme na območni enoti je 15. november. Odobreni projekti EPD 2007 (evropska shema) gojitvenih in varstvenih del, razen sadnje in zaščite sadik morajo biti izvedeni, prevzeti in obračunani še v oktobru. Zadnji dan za pošiljanje zahtevka na Agencijo za razvoj podeželja in plačilni promet (Agencija) za obračun teh del je 31. oktober 2007. Zahtevek za izplačilo sadnje in posajenih sadik (evropska shema) bo možno poslati po predhodni vlogi za podaljšanje roka na Agencijo najkasneje do 15. novembra.

Smerokazi v Hudem kotu

Pri Pahernikovi smreki

27. avgusta je v organizaciji Zavoda za gozdove Slovenije na Kmetijsko živilskem sejmu potekalo 9. državno prvenstvo lastnikov gozdov v sekaških disciplinah. **Zelo dobro se je odrezala ekipa koroških lastnikov gozdov. Pritekmovali so si 3. mesto.** Hvala revirnemu gozdarju Francu Hudrapu, ki je temeljito poskrbel za organizacijo in dobre priprave na tekmovanje! Na tekmovanju sta kot republiška sodnika sodelovala Avgust Kunc in Janko Mikeln.

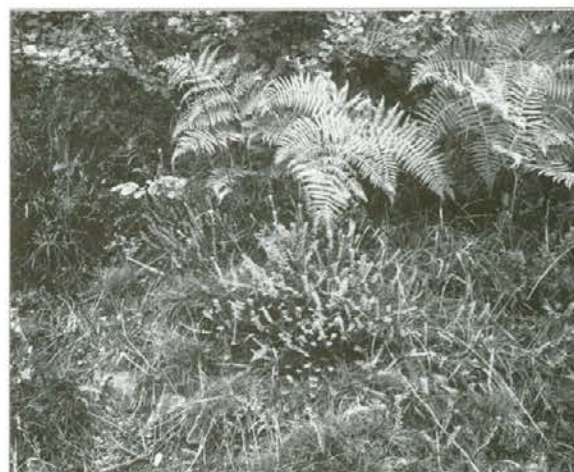
Na sejmu so se gozdarji ZGS v razstavnem prostoru predstavili z referatom Pomen čebel in čebelar-

stva za gozd.

Čas beži tako hitro, kot so se še pred več kot petdesetimi leti v Vuzeški jarku vrtila številna mlinška kolesa. Kakšni so bili ti mlini in kako je potekalo delo v mlinih in žagah so nam 10. avgusta na otvoritvi letošnjih Vuzeških dnevov pod mentorstvom Zdenke Jamnik (ZGS, KE Radlje) predstavili člani študijskega krožka. Izdali so tudi zanimivo knjižico o mlinih in žagah ob Vuzeškem potoku in njegovih pritokih.

31. avgusta je bilo živahno tudi v Pahernikovi gozdovih v Hudem kotu, kjer je

mentorje študijskih krožkov in članov Komisije za stike z javnostjo (ZGS) sprejel upravitelj teh gozdov Maks Sušek, ki je prisotnim na slikovit način predstavil družino Pahernik, Pahernikove gozdove, sonaravno gospodarjenje v njih in fundacijo Pahernikovega sklada. Po gozdu nas je vodil revirni gozdar Ivan Skerlovnik. Pri Sv. Bolfenku je skupina imela delovni sestanek, na katerem je spregovorila voditeljica in koordinatorka strokovnega srečanja Jerneja Čoderl. Sodelavka Zdenka Jamnik je predstavila delovanje študijskega krožka iz Vuzevice, ki je temeljito obdelal mlino in žage v Vuzeškem jarku in pritokih.

Jesensko vresje

Foto Gorazd Mlinšek

Gozdni posestniki, kandidirajte za nepovratna sredstva za nakup gozdarskih traktorjev

Drago Pogorevc, univ. dipl. inž. str.

Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 (PRP) je namenjen izboljšanju konkurenčnosti vseh treh sektorjev primarne proizvodnje kmetijstva, živilstva in gozdarstva ter krepitvi večnamenske vloge kmetijstva in gozdov ob upoštevanju splošnih načel trajnostnega razvoja. Za uspešen razvoj podeželja je potrebno okrepiti tudi ekonomsko in socialno stanje podeželja ter uveljaviti podjetniško miselnost za povečanje zaposlenosti na podeželju. Pozornost pa je namenjena tudi vzdrževanju kulturne krajine, varovanju okolja, trajnostnemu gospodarjenju z obnovljivimi viri ter ohranjanju poseljenosti podeželja. V ta namen je v tem obdobju namenjenih 1,16 milijard evrov.

V mesecu septembru že objavlajo prve razpise za ta sredstva, in sicer za področje ukrepa št. 122 - povečanje gošpodarske vrednosti gozdov, kjer bodo podpore podeljene za naložbe v zasebne gozdove, nakup mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa ter gradnjo in rekonstrukcijo gozdnih cest in vlak. Stopnja pomoči za te namene bo znašala 50 % vrednosti naložbe. Iz tega ukrepa bo možna nabava gozdarskih traktorjev (traktorji, opremljeni z vitlo, dodatnim zaščitnim lokom ter rampalno in naletno desko).

V Gozdnem gospodarstvu Slovenij Gradec proizvajamo opremljene traktorje za gozdarska dela, zato obveščamo vse zainteresente, ki bi želeli kandidirati za nabavo gozdarskih traktorjev, naj se v naši firmi pozanimajo o podrobnejših in-

formacijah. Nudili vam bomo tudi pomoč pri izpolnjevanju vlog.

Kontaktna oseba:
Drago Pogorevc, dipl. inž.,
tel.: 02 88 43332

Gozdarska nadgradnja na traktor LIMB 80 TLS

Nadgradnjo sestavljajo:

- 1 - sprednja rampalna deska
- 2 - zadnja zaščitna deska
- 3 - zaščitni okvir
- 4 - vitla Igländ 6002 - Pronto

Evropska komisija proti monopolistom v lesni industriji

Generalni direktorat Evropske komisije prepovedal monopolni prevzem v lesni industriji

Iz Bruslja že dalj časa prihajajo novice, ki so se pojavljale tudi v tujih sredstvih javnega obveščanja (EUWID Holz Nr. 33, CNN, Forbes, CNBC, EU-Official Journal), in sicer glede dogajanja na evropskih trgih proizvajalcev lesnih tvoriv, ki imajo značaj monopolistično naravnanih aktivnosti velikih grupacij.

Na ravni Evropske unije namreč prihaja do prevzemov manjših družb in s tem do omejevanja konkurence in ustvarjanja monopolnega položaja na trgu.

Navedeno je po evropski zakonodaji prepovedano, kar ureja Council Regulation (EC) No 139/2004 of 20 January 2004 on the control of concentra-

tions between undertakings (the EC Merger Regulation).

V lesni industriji v EU se krepijo monopolisti, ki prevzemajo konkurenčna podjetja proizvajalcev ivernih plošč in pohištva. Na aktivnosti letih je postala pozorna tudi evropska komisija, ki je obravnavala primer prevzema družbe Constantia Industrie AGs, ki je zdaj v lasti ene večjih grupacij. Generalni direktorat Evropske komisije, ki je pristojen za področje prevzemov družb, je preiskal ta primer in njegove vplive na konkurenčnost v

lesni industriji in na trgu izdelkov ivernih plošč. Takšne združitve na trgu ustvarjajo monopol, kar posledično pomeni povečanje tržne moči ter na drugi strani zmanjšanje učinkovitosti konkurence oz. slabitev manjših proizvajalcev v lesni industriji.

Rezultat podrobne preiskave Generalnega direktorata, pristojnega za področje prevzemov družb, je nedavno odločil, da zgoraj omenjeni prevzem pomeni neenakopravne razmere na trgu med proizvajalci in ga je v takšni obliki tudi delno prepovedal.

Taki primeri kažejo na oster pristop Evropske komisije k zmanjševanju ustvarjanja dominantnega oz. monopolnega položaja na trgu, kar v končni fazi lahko pomeni tudi zaščito strateške nacionalne panoge lesarstva v Sloveniji in s tem povečanja konkurenčnosti slovenskega gospodarstva v evropskem merilu.

Dodatne informacije:
Lesna TIP Otiški Vrh, Šentjanž 133, Šentjanž pri Dravogradu
Gorazd Ulbl
Telefon: 02 878 75 06
Telefax: 02 878 75 10

Viri:

- http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/index/by_cy_c.html
<http://money.cnn.com/news/newsfeeds/articles/newstex/AFX-0013-16773267.htm>
<http://www.cnbc.com/id/18702107>
<http://www.forbes.com/afxnews/limited/feeds/afx/2007/05/16/afx3728307.html>

Jože Štifter

☆1956

†2007

Če ima gozd vsaj sto obrazov, vzbuja v nas vsaj toliko občutij; občutek varnosti, sreče, pomirjenosti, prerojenosti ali pa nekoliko drugačne občutke, kot sta skrivnostnost in občutek majhnosti. Marsikdo je imel v gozdu že tudi slabe občutke;

tesnobo, strah pred izgubo, utrujenost, strah pred strmino, dostikrat pa prevladajo pri človeku tisti prijetni učinki gozda in odloči se, da bo bodisi delal v gozdu bodisi v njem preživljal prosti čas ali pa v njem iskal hobije.

Jože Štifter, bolj smo ga poznali kot Dretnikovega Pepija, se je rodil v veliki družini Štifterjevega Alojza in Julke nekje v sredini med tremi brati in dvema sestrama. Mama ga je povila kar doma na Javorju. Prvi pogledi in prve igre so bili povezani z gozdom in delom v njem. Prvo zaposlitev je sicer našel med gradbeniki, kamor je prišel še kot golobrađi fantič, ki mu ni bilo niti petnajst let, a je med njimi zdržal le dobra tri leta.

Teško življenje z majhno očetovo plačo je družino med seboj povezovalo. V njej ni zmanjkalo medsebojne ljubezni, tovarištva in medsebojne pomoči. Napol odrasli otroci so morali kaj kmalu poseči za enostavnim gozdarskim orodjem in pričeti s težkim, utrudljivim in nevarnim delom v okoliških gozdovih.

Potegnili ga je v gozd, med včasih nekoliko navzven robate, malo samosvoje, svobode vajene in predvsem med seboj čvrsto povezane gozdne delavce. Močne vezi med njimi se zgradijo zaradi težkega dela, nevarnosti, soodvisnosti in tudi zaradi ljubezni do gozda in tega raznoliškega dela.

Nekateri gozdni delavci so zaradi slabih plač, dela na prostem ob vseh vremenskih pogojih, velikih fizičnih naporov, skratka zaradi malo cenjenega težkega dela odhajali med rudarje, topilničarje ali med delavce v tovarnah. A Pepi je vztrajal. Čudovita skupina fantov približno istih let z Javorja se je z naravo in delom v gozdu dobro spoznala. Zvedeli so, da na videz mrtvi svet skriva v sebi veliko skrivnosti, spoznali so jih, spoznali so tudi težko, nevarno delo v gozdu in znali so se povezati v pravo

ekipo, kjer so se naučili poskrbeti za premagovanje vseh nevarnosti, ki so pri tem nepredvidljivem delu prežale nanje. Malo je bilo v tem moštvu težkih nesreč. Ponosen sem, da sem bil dolga leta člen med temi dobrimi fanti.

In danes?

Nekaj jih je že odšlo v več kot zasluženi pokoj, dva sta po težki bolezni umrla in le še dva mlajša vztrajata pri tem delu. Od Pepija smo se poslovili 6. septembra. Tudi dva njegova bližnja, najbližja, brat in najboljši prijatelj ga nista mogla obvarovati pred zakonom narave. Saj sta poizkušala, saj sta hotela pomagati, saj si še vedno želita povrniti čas nazaj, pa žal ne gre. Pepi je podlegel težkim poškodbam, ki jih je dobil pri delu, ki ga je srčno rad opravljal.

Verjetno bi moral kaj več zapisati o njegovem preživljanju mladosti, o srečnem življenju v krogu sester, bratov in staršev, vendar ... v življenju mu nikoli ni bilo lahko. Teško delo je terjalo svoje in ostareli, pomoči potrebni starši na majhni kmetiji so ga potrebovali. Poleg tega pa je življenje nepredvidljivo. Skupno življenje s partnerko se je zanj že po nekaj letih končalo. Zgodi se, da ljudje enostavno ne znajo več živeti skupaj ...

Aleš in Blaž, lahko sta ponosna na svojega očeta. Rad vaju je imel, veliko je govoril o vama in o vaših dobrih odnosih. Spominjajta se ga kot čudovitega človeka in kot prijatelja, ki je nudil pomoč vsem v svoji bližini. Ljudje so ga imeli radi in so ga zelo spoštovali.

V gozdu prevladuje zelena barva, ki pomeni upanje in življenje. Zelena barva je ustrezala Pepiju in poudarjala njegov značaj. Bil je skromen človek, ki si je želel le izpolnitve majhnih načrtov, želel si je upokojitve in dobrih poklicev svojima Blažu in Alešu. Enainpetdeset let je premalo. Zadoščalo je le za tisti ustvarjalni del življenja, zmanjkalo pa je let za počasno umirjanje, za uživanje tistih sadov, za katere se prej trošiš.

Še bi lahko kaj napisal, a me v očeh ščemijo solze ... misli se mi zavrti nazaj, nazaj k vsem lepim trenutkom, ki smo jih skupaj preživeli ob počitkih pri poznojesenskih ali zimskih »holcarskih« ognjih, ob poletnih skrivanjih v senci košatih dreves, ob vseh družjenjih izven službe ...

Pepi, spominjali se te bomo sedanj in nekdanji sodelavci Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec, sodelavci iz nekdanjih revirjev Javorje in Črna, krajani Črne, sosede in znanci.

Janez Švab

Vabilo na 15. srečanje upokojenih koroških gozdarjev

Naše srečanje je postalo duševna potreba, kar dokazujemo z udeležbo, ki je iz leta v leto večja.

Vabimo vas na letošnje 15. srečanje, da se vidimo, malo pokramljamo o lepih minulih in sedanjih časih ter se poveselimo, kot je v naši navadi.

Lokacije spreminjamo po celi Koroški. Letos bo srečanje v Radljah ob Dravi, ob priliki občinskega praznika, kjer bomo lahko koristili njihovo

služnost za prijetno počutje.

SREČANJE BO V NEDELJO, 30. SEPTEMBRA 2007, OB 10. URI V POSLOVNEM CENTRU MERCATOR RADLJE.

Za dobro počutje, za prostor, postrežbo in kulturni program bo poskrbljeno. Z glasbo bomo popestrili dan do večera. Cene bodo solidne, za kar gre zahvala sponzorjem, še pose-

bej našemu matičnemu podjetju GG Slovenj Gradec.

Protokol:

1. sprejem ob 10. uri
2. malica od 10. do 11. ure
3. pozdravni govor ob 11. uri
4. predstavitev Gozdarstva Radlje ob 11.30 uri
5. kulturni program ob 12. uri
6. kosilo ob 13. uri
7. prosta zabava

Obiskali vas bodo naši terenski poverjeniki. Prijavite se! Veselimo se vaše družbe in dobre volje!

Jože Logar,
predsednik društva

Šestdeset let Lovske družine Koprivna - Topla

Janez Švab, inž. gozd.

Delo, hobi, dejavnost, ki jo nekdo opravlja, oblikuje človeka. Določa mu način oblačenja, vedenja, druženja in mu celo oblikuje značaj.

Lovci nismo izjema. Značilni zeleni kroj, gumbi iz jelenjega rogovja, klobuk s čopom iz dlake gamsa ali divjega prašiča, nekoliko svobodnejše obnašanje, dobra volja in še kaj zaznamujejo zeleno bratovščino.

Kljub drugačnim »tehnološkim časom« lovci še vedno kažemo svojo pripadnost z obleko, z voščilom »dobro pogled in ravne cevi« pred lovom, z zadnjim pogonom in lovskim krstom po končanem lovu, s svečanim slovesom od pokojnega lovskega tovariša; skratka, lovci imamo dejanja in način izražanja, ki je svojstven samo nam.

Lovci LD Koprivna - Topla ob jubileju

Foto: Gregor Vrabič

Za predel Črne na Koroškem je lov že od nekdaj velika posebnost. Ta posebnost je prikazana že v Urbarju posestva Plibetk za leto 1570, ki ga je sestavil baron iz Ženeka David Ungnand. Zapisano je, da sta tu dva velika gozda: Lipovec (področje sosednjega lovišča Bistra) in Peca (lovišče LD Koprivna - Topla). V teh gozdovih je bilo glede na zapis veliko divjadi (jelenov, srn, medvedov, divjih prašičev in na Peci tudi gamsov). Za razliko od sosednjih krajev je na tem področju smelo (moralo) izvajati lov dvanajst kmetov. Divjačino so morali za določene

plačilo oddajati v plibersko graščino bodisi v mesu bodisi v denarju. Na takšen način je zemljiški gospod iz Pliberka prišel do plena iz oddaljenih lovišč, kmet pa do plačila.

Kmečka posestva v obliki celkov so tu nastajala relativno pozno (13.–15. stoletje) in dostikrat so bile zaradi neugodne lege kmetijskega dela »hube« večje po površini. Kar precej jih je bilo velikih nad 200 johov (115 ha) in po lovskem patentu iz leta 1849 si je kar veliko kmetij pridobilo lovsko pravico. Precej zemljišč je ostalo v rokah grofije Thurn (odkupila je vse kmetije, ki so šle na boben), ostala zemljišča pa so se združila v občinska in le-ta so se dajala v zakup.

Lovska družina Koprivna - Topla praznuje šestdeset let; to so

lovišča v Koprivni in Topli predstavljajo čudovit predel značilne koroške krajine z veliko gozdnatostjo, redko poseljenostjo na kmetijah v obliki celkov in ohranjeno naravno in kulturno dediščino (črna Marija v cerkvi svete Ane, cerkev svetega Jakoba, Krajinski park Topla - proglašen že davnega leta 1966, drugi zakladi narave, kot so izvir reke Meže, redke živalske in rastlinske vrste, vrhovi planin Pece s Kraljem Matjažem, Olševe s pomembnimi najdbami iz prazgodovine, geološka dediščina ...).

Še marsikaj imamo povedati o značilnostih lovišča, za lovce pa je nadvse zanimivo to, da so tu zares bogata rastišča divjega petelina, ruševca, gozdnega jereba in skrivnostne ptice, ki so si jo domači lovci ob razvitju novega prapora omislili kot maskoto, belke. Vse to govori o ohranjeni krajini in zglednemu sodelovanju med lovci, kmeti, gozdarji in drugimi porabniki prostora.

Ob praznovanju 60-letnice so lovci med seboj pozdravili predsednika Koroške lovske zveze Dušana Leskovca, župana in botra novega prapora Janeza Švaba, številne goste iz prijateljske Lovske družine Majšperk s predsednikom Marjanom Avbljem, starešine sosednjih lovskih družin iz Mežiškega lovsko gojitvenega bazena, a najtoplejši in najglasnejši aplavz je požela lovska in planinska legenda iz teh krajev, in sicer še edini živeči

ustanovni član LD Koprivna - Topla Filip Keršbaumer. Velika udeležba krajanov Koprivne, Tople in Podpece je samo dokaz dobrih odnosov med porabniki prostora.

Starešina Gregor Vrabič je posebej poudaril dobro zastopnost vseh vrst divjadi v prostoru in veliko število dobro vzdrževanih lovskih objektov v lovišču (kar pet lovskih bivakov na težko dostopnih terenih Pece in Olševe). Priča temu so bili vzorno pripravljena razstava uplenjene divjadi v vseh preteklih desetletjih, multivizijska predstavitev dela lovcev v lovišču in pregled kar pravih umetnih mladih iz ene najmanjših šol v Sloveniji (Podružnična osnovna šola Koprivna šteje trenutno le sedem učencev).

Lepo pripravljeno proslavo z razvitjem lovskega prapora so popestrili lovci pevci iz Meži-ke in rogisti z Mute. Za dobro razpoloženje pred poslopjem Osnovne šole Koprivna je poskrbel še narodno-zabavni ansambel in začela se je prava, po veselju znana »koroška gavda«.

In naj namesto lepih besed zaključka ob praznovanju LD Koprivna - Topla uporabim kar pravo odo Koprivni, ki jo je ob priliki »abrahama«, pred desetimi leti, napisal njihov bivši starešina Jože Libnik:

*Slišal sem tvoje srce, Koprivna,
utripe sem slišal vabeče zelene,
ki veter jih nosil je s strate vzcvetene,
z gozdov, ki hladili so naše poletje.*

Najvišji vrh Pece, 2126 m, Kordeževa glava z obrisom Kralja Matjaža

Foto: Janez Švab

Lions klub Slovenj Gradec gostil mlade leve iz tujine

Kornelija Marzel in Bine Uršnik

Slovenski levi smo že dvanajst let vključeni v mednarodno izmenjavo mladih. Ime slovenskega tabora oziroma izmenjave je tudi letos enak kot nekaj preteklih let – Ujemi mavrico. Sam slogan izmenjave nam pove, kakšen je sploh namen tega druženja: Pridobivanje novih znanstev, učenje tujih jezikov, spoznavanje navad, običajev in tradicij drugih držav, preizkušanje kulinarčnih dobrot, ogledovanje naravnih in kulturnih znamenitosti, prav tako pa tudi bivanje v tradicionalni slovenski družini. Ravno skozi raznolikost naj bi mladi izmenjali medsebojne izkušnje in pogled na življenje, razvili naj bi osebnost prijateljstva ter znanstva med klubi, predvsem pa naj bi utrdili strpnost in pravičnost v medsebojnih odnosih.

Letošnja izmenjava mladih v Sloveniji je potekala od 13. 7. do 30. 7. in je bila razdeljena v dva dela: prvi del (sedem dni) so mladi iz tujine preživeli v slovenskih družinah, drugi del pa v taboru v Termah Snovik. Slovenski levi smo letos gostili 23 mladih gostov iz celega sveta.

Trije izmed njih so bili gosti Lions kluba iz Slovenj Gradca: Christopherju iz Švedske in Teodorju iz Makedonije je gostoljubje nudila družina Marzel iz Slovenj Gradca, Man

Fu Kongu iz Hong Konga pa družina Pušnik iz Kotelj. No, pravzaprav sta prava gostitelja bila gimnazijec Bine Uršnik in študent politologije Tomaž Pušnik.

Sedem dni bivanja v slovenskih družinah je hitro minilo. Ogledali smo si celotno koroško regijo: Kolesarili smo skozi mežiški rudnik, s splavom smo se peljali po Dravi, z Rahtela smo si ogledali Mislinjsko dolino, bili smo na Prežihovini, v Galeriji likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu, v Pokrajinskem muzeju, v Sokličevem muzeju in cerkvi svetega Jurija na Legnu.

V cerkvi svete Elizabete smo spregovorili z župnikom, Petrom Leskovarjem. Sprejel nas je župan Mestne občine Slovenj Gradec, tudi lev, Matjaž Zanoškar. Skozi svoj atelje nas je popeljal akademski slikar, profesor Karel Pečko.

Splezali smo na slovenske vrhove - Okrešelj in Peco, občudovali smo lepote Logarske doline, si noge namakali v mrzli Soči ter bili navdušeni nad posebnostmi Bovca, Kobarida in Idrije.

Bilo je lepo, vendar resnično prekratko, da bi mladim gostom iz tujine lahko pokazali vso čudovito naravo in znamenitosti Slovenije.

Za bralce Viharnika pa še nekaj utrinkov naših mladih tujcev: Teodorja, ki živi v glavnem

mestu Makedonije, v Skopju, je najbolj presenetila tišina in čistoča na ulicah. Sam je pojasnil, da doma nikoli ne doživi takšnega miru. Prav zaradi tega zjutraj ni mogel dolgo spati. Za obisk Slovenije se je odločil zato, ker je tukaj gostoval že njegov starejši brat, prav tako mu je mama dejala, da je Slovenija tista dežela, ki bi si jo izbrala za svoj dom, če bi morala živeti kjerkoli razen v Makedoniji.

Christopher iz Švedske je na splavu doživel flosarski krst. Dobil je novo ime „splavarska nadloga“, in postal pravi „flosar“. In še nekaj: Medtem, ko je bilo v času njegovega obiska v Sloveniji 35 stopinj C, je bilo v njegovem rojstnem kraju čisto na severu Švedske komaj 18 stopinj C.

Kopanje v reki Soči

Seveda smo gostom pripravili tudi okusne koroške jedi: Jedli so „štrankrlovo“, juho, kuhane štruklje, tradicionalno koroško nedeljsko kosilo, kislo mleko in žgance, mežerle, doma pripravljeno marmelado, potico in še kaj bi verjetno lahko dodali.

Po tedenskem bivanju smo go-

Ogled rudnika Mežica

Da doma, v svojem klubu, ne bi pozabil povedati kakšnega utrinka iz bivanja v Sloveniji, je vsak večer skrbno zbiral svoje vtise v dnevniku.

Man Fu Kong je že prvi dan gostitelja Magdo in Staneta vprašal, če ju sme klicati mama in ata. V domovini je zaključil gimnazijo, sedaj se je vpisal na univerzo. Rad bi postal bankir. V srednji šoli je njegov delovni dan potekal približno tako-le: Dnevno je imel 10 šolskih ur pouka, nat 2 uri nogometa, in potem še 4-5 ur domačega učenja. Da je hitrost resnično močno zakoreninjena v njem, dokazuje tudi to, da je vse obroke vedno pojedel prvi.

ste odpeljali na tabor v Terme Snovik. Tam so skupaj z ostalimi mladimi, ki so k nam prišli iz tujine, spoznavali Slovenijo. Prav gotovo so zgradili nova prijateljstva, izmenjali raznovrstne poglede in izkušnje, dobili pa tudi vtise o domovinah drugih udeležencev tabora. Nedvomno so domov odšli polni lepih spominov in utrjeni v prepričanju, da lionistično gibanje združuje plemenite in prijetne aktivnosti povsod po svetu.

Naj se moto lionizma: **WE SERVE – MI POMAGAMO** tudi na takšen način širi med vse ljudi!

Sprejem pri županu MO Slovenj Gradec, Matjažu Zanoškarju

Plešivški mlin spet melje

— Avgust Kunc, univ. dipl. inž., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

V soboto, 8. septembra 2007, je bila v Zgornjem Razborju otvoritev obnovljenega Plešivškega mlina. Potekal je tudi šesti pohod po Gozdno turistični poti Plešivec.

»Le redka so še polja, kjer se v poletnem vetriču k tlom upogiba zlato rumeno klasje. A ni tako daleč nazaj, ko je za žanjicami po napornem dnevu žetve ostalo strnišče, polno kop. Gospodar se je takrat zahvalil bogu, ker v bodoče ne bo stradal kruha. Srečen je spravil slamo domov in z mašinarjem ločil zrnje od plevla. Očiščeno zrnje je tako bilo pripravljeno za mletje.

Ko se je gospodinja odločila,

kali, da bo mati slastne hlebce vzela iz peči, saj je vsak dobil svoj »štruček«.

V sodobnem času raznih pečic in zamrznjenega testa se nam nekdanji kmečki vsakdan zdi le kot oddaljena pravljica, na katero ob bistrem potočku spominjajo razvaline starega mlina. A to ni navadna pravljica, je pravljica, ki so jo v sožitju z naravo živeli naši dedki in babice.«

Zapisala Anita Žvikart v zloženki So ropotale žage in mlini v Vuzeniških grabnih, 2007.

Le redki vedo, da se je v tem mlinu, kot delu starega Plešivškega gospodarstva, mlelo težko pridelano žito, ki je

Leta 1936 je grof Thurn prodal posestvo Skubicem, lastnikom trboveljskih premogovnikov.

Po drugi svetovni vojni se je mlinsko kolo vrtelo vse redkeje. Po Plešivcu niso več sejali žita. Njive, travnike in pašnike je dobila v last zadruga, ki je na teh površinah pasla svojo živino. Tudi kmetije pri Šiserniku, Lorenčnu, Jelenu in Verjanšku niso več sejale žita. Delavci so začeli iskati svojo rezino kruha drugje.

Zadnjič se je mlinsko kolo v tem mlinu zavrtelo v 60. letih prejšnjega stoletja. 21. junija leta 1961 sta ga povodenj in toča tako prizadela, da je bil neuporaben. Manjše popravilo je mlin doživel v obdobju med

se začele izvajati aktivnosti za obnovo tega mlina. V letih 2005 in 2006 sta bila obnovljena zid in streha, v letošnjem letu pa je bilo vgrajeno novo stavbno pohištvo in postavljen mlin.

V prihajajočem letu je cilj, da mlin dobi novo mlinsko kolo in rake (rače) za dotok vode. Danes ga poganja še električni agregat, drugo leto pa ga bo voda ... kot pred pol stoletja.

Da je mlin obnovljen, je za sluga mnogih. Zahvala velja: Mestni občini Slovenj Gradec, Poklicni lesarski in gostinski šoli Slovenj Gradec, ki je izdelala stavbno pohištvo, Gozdnemu gospodarstvu Slovenj

Govor ob odprtju mlina

da je treba speči kruh, si je gospodar na rame optal vrečo zrnja in ga odnesel v mlin, da iz njega naredi moko.

Kmet je moko potem odnesel domov, kjer je gospodinja iz nje v krušni peči spekla pravi črni kruh. Otroci so komaj ča-

zraslo na strmih Šiserskih, Vernarskih in Krivonogovih njivah. Posestnik Plešivčnik se je ukvarjal s poljedelstvom in živinorejo. Za družino, številne hlapce, dekline in pastirje, ki so bili pri njem zaposleni, je potreboval lasten mlin.

Mlinar Grega Kragelnik, mlajši

Gospodarska kriza v začetku prejšnjega stoletja je gospodarja Martina Plešivčnika prisilila, da je posestvo leta 1902 prodal grofu Thurnu. Ta je večji del dohodka iskal v gozdu. Po kmetijah je naselil najemnike, ki so delali zanj v gozdu ali na žagi v Suhem dolu. Najemniki so pridelano žito mleli v Plešivškem mlinu, ki je počival samo v najhujši zimi. Grof Thurn je povezal mlin z dolino s cesto po soteski Kaštel, ki jo je avgusta 1995 odplaknilo neurje.

Pohodniki si ogledujejo notranjost mlina.

letoma 1965 in 1970, ko ga je rudnik Mežica uredil za skladišče in zasilno bivališče za svoje ljudi, ki so to opravljali raziskovalna dela.

Upokojeni gozdar Rudi Rebernik je 1993. leta v Viharniku zapisal: »Tu, kjer se je dolga desetletja vrtelo mlinsko kolo in so mlinski kamni drobili težko pridelano žito s Plešivskih novn, stoji sedaj samo še golo zidovje, kot bi opozarjalo in opominjalo na čase, ki so minili. Nekoč bodo minili, morda jih bo prerasel gozd in potomci niti vedeli ne bodo, da je tu stal mlin, ki je bil življenjskega pomena za Plešivec in njegovo okolico.«

K sreči pa to ne drži. V letu 2002, ko je bila odprta Gozdno turistična pot Plešivec, so

Gradec, Turističnemu društvu Slovenj Gradec, gospodu Gregi Kragelniku in njegovemu sinu Gregi, ki sta mlin obnovila, Gradnjam IGEM, d. d., Slovenj Gradec ter vsem ostalim, ki so kakorkoli pomagali. Mlin ne bo opravljal vloge, kot jo je do 60. leta prejšnjega stoletja, ampak bo mnogim obiskovalcem kot kulturno etnološki spomenik prikazal (pričaral) delček preteklega življenja preprostega človeka s Plešivca in njegove okolice.

Tako so se pohodniki ob otvoritvi mlina spominjali preteklosti, nato pa so nadaljevali pot proti Vernerici, kjer jih je pričakal vonj po sveže pečeni ovcji iz krušne peči. Na koncu poti v gostilni Balek v Suhem dolu pa so uživali ob sveže pečenih postrvih.

— Martina Cigler, abs. agr.

Zadnje lepe dneve v avgustu sem izkoristila tako, da sem se v soboto zjutraj zapeljala na Zelenbreg in sprejela me je – megla. Toda to je bil le prvi vtis. Ko sem se razgledala okoli, sem začutila, da bo ta dan sončen in da kmetija Hiraz leži na ugodni legi, da bo tudi ona obsijana s soncem. Če pa bo megla preprečila, da bi naredila

lepe posnetke, no ja, bom pa prosila za slike gospodarja Petra oz. gospodinjo Silvo.

Kmetija leži na nadmorski višini 850 m. Njeni začetki segajo nekaj stoletij nazaj, tako da je to močna kmetija s tradicijo. Na njej živijo gospodar Peter (Pšeničnik) in njegova žena Silva, sin Matjaž (20 let) in hči Erika (18 let) ter babica.

Silva in Peter Pšeničnik

Domačija Hiraz

V ekološki način kmetovanja so se vključili leta 1999 in v njem še vedno vztrajajo; predvsem zaradi prednosti, ki jih vidijo v tovrstnem kmetovanju:

- zdrav način življenja,
- manjši stroški,
- manj dela.

Redijo 6 krav dojlj s teleti in prašiče za lastno uporabo. Od poljščin sadijo le krompir, včasih pa so sejali še oves in rž, iz katere so nato pekli kruh. Gospodinja pove, da so, ko je prišla k hiši, vsa žita, želi na roke.

Kmetija meri 27 ha, od tega je 17 ha gozda in 10 ha kmetijskih površin. Gospodar hodi v službo, ker je kmetija po površini premajhna in tudi lege niso najbolj ugodne, da bi se dalo preživeti od kmetijstva oz. gozdarstva.

Osnovni pridelek je krma, sicer pa je bistvena paša, saj so lege takšne, da se krma z obrobja spravlja ročno, čeprav je kmetija opremljena z mehanizacijo za spravilo trave in sena.

Stanovanjska hiša je novejša, kot je vidno s posnetka, hlev pa je obnovljen po požaru leta 1948. Skedenj je zgrajen na zanimiv starinski način.

Gospodinja ni zaposlena, pravi, da se vsi artikli, pridelani na kmetiji, tu tudi predelajo. Postregla je z borovnicami, namočenimi v žganje. Ta pijača je zelo okusna in je značilna za te kraje.

Nabirajo tudi gobe, sicer pa sem ogromno gobarjev srečala ob poti do njih oz. ob cestah so bili parkirani avtomobili in gospodar in žena sta potrdila, da so to gobarji.

Povedala sta, da sta letos nabrala dežnikaric in šampinjонов, da je veselje. Za vse je dovolj,

če je leto ugodno.

Od te prijazne kmetije, nasmejanih obrazov gospodarja Petra in gospodinje Silve ter babice sem se poslovila s stiskom rok. Zunaj se je megla sicer razkadila, a še ne povsem. Posnetki pa kljub vsemu so.

Gospodarsko poslopje

— Nataša Konečnik Vidmar

V torek, 16. oktobra 2007, od 11. do 16. ure bo v Slovenj Gradcu v Športni dvorani prvi regijski zaposlitveni sejem. Z namenom predstaviti zaposlitvene možnosti in vzpostaviti neposredno povezavo med

delodajalci in iskalci zaposlitev ga organizirajo Zavod RS za zaposlovanje, Območna služba Velenje, RRA Koroška, d. o. o., in Gospodarska zbornica Slovenije, Območna zbornica Koroška, Dravograd. Cilji sej-

ma so: prispevati k zmanjšanju brezposelnosti v regiji, ponuditi aktualne informacije o zaposlitvenih možnostih, informirati o dodatnih usposabljanjih brezposelnih oseb in informirati šolajočo se mladino, brezposelne

in zaposlene o aktualnih potrebah po kadrih. Organizatorji se zavedajo, da bo sejem uspešen le, če bomo vsi skupaj aktivno sodelovali, zato vas že danes vabijo, da se jim oktobra pridružite v športni dvorani.

Koroški zaposlitveni sejem

Pri zgornjem Elbertu v Velunji

Ida Robnik

Idilične slike narave s čebelnjakom, postavljenim na travniku, polnem cvetja, ali nekje ob robu gozda, pogled od blizu pa doda še vsebino: raznobarvne panjske končnice, poslikane z zgodbami bajk in pripovedk naših pradedov in babic ter šumeči zvoki čebeljih kril. Še jo najdemo, tako sliko, neredko kje na podeželju, kjer prebivalci ohranjajo starodavno tradicijo pridelave medu in medenih izdelkov. Tako je tudi pri kmetu Ivanu Šmonu, zgornjemu Elbertu v Velunji. Pa ne samo to, pri njih je čebelarstvo glavna dejavnost na kmetiji.

Ivan z ženo Dragico in sinom Danijem pred čebelnjaki

Do kmetije vodi pot iz dveh strani: iz Šoštanja ter čez hrib ali iz Podgorja pri Slovenj Gradcu. Lepa sončna lega na nadmorski višini 700 metrov je pravi raj, v katerem gospodar Ivan Šmon z ženo Dragico in sinom Danijem, ki je sicer zaposlen v rudniku Velenje. Hčerka je šla od doma in si ustvarila svojo družino, najstarejši sin pa je pred leti umrl v traktorski nesreči.

Posestvo meri 18 ha, od tega je 8 ha travnikov, ostalo pa je gozd. Živinorejo, ki je bila še pred leti glavna dejavnost, počasi opuščajo; tako je v hlevu le še šest glav živine, gozd pa za rezervo oziroma »za hude čase«. Glavna dejavnost je, kot

je že omenjeno, čebelarstvo in o tem je tekla beseda v pogovoru z gospodarjem Ivanom.

Večinoma imajo kmetje čebelarjenje za hobi, pri vas pa je to glavna pridobitna dejavnost kmetije. Zakaj ste se tako odločili?

Ivan: Pri naši hiši sega tradicija čebelarjenja daleč nazaj, v prejšnje rodove. Tudi moj oče je bil čebelar. Umril je leta 1946, njegovo delo pa je nadaljeval očim, ki je bil tudi izreden čebelar. Takrat smo imeli do 70 panjev. Leta 1980 sem prevzel vse skupaj. Danes imam povprečno letno 65 panjev; od vsakega izmed njih dobimo ca.

več odlikovanj že očim, zadnja leta pa vsako leto odlikujejo tudi naš gozdni med. Letos spomladi smo dobili svojo blagovno znamko.

Vi gotovo skrbite za zdravo pašo na svojem posestvu. Kakšen odnos do narave pa imajo drugi v vaši soseski in okolici?

Ivan: Obstaja tihi dogovor, da travnikov ne gnojimo s hlevskim gnojem, da je paša zdrava. Tudi škropiv ne uporabljamo. Sosedje imajo ravno tako čebele in vsi skupaj skrbimo za zdravo pašo. Sicer pa čebela ne sede na cvet, ki je bil pognojen z umetnim gnojem.

Prisedel je še sin Dani, ki ima tudi izredno veselje s čebelarjenjem in po službi skoraj ves prosti čas nameni čebelam. Skupaj z očetom sta razložila opravila in postopke v čebelnjaku od pomladi do zime.

Za kvalitetne panje je potrebna dnevna prisotnost čebelarja. Spomladi mora sproti čistiti odmrle zimске čebele. Panje mora opazovati in po potrebi dodajati hrano vsakih deset dni.

V enem panju je poleti od 40.000 pa tudi do 60.000 čebel. Potem sledi paša in nato

Vnuk Matjaž se ne boji čebel.

točenje medu. Pred zimo spet kup opraviš z zimskih hranjenjem in čiščenjem snega. Čebele zletijo včasih tudi pozimi, če so temperature dovolj visoke. Zaprte ne smejo biti več kot sto dni.

Brez stalne skrbi in ljubezni ni kvalitetnih, zdravih rojev, seveda pa so nujni tudi dobri naravni pogoji, kot so zdravo okolje in dobre vremenske razmere.

Dani še pove, da sta oba z očetom včlanjena v Čebelarstvo društvo Slovenj Gradec. On je v odboru in je tudi sproti seznanjen z vsemi novostmi na področju čebelarstva dejavnosti.

40 kg medu. Tako je v najlepših letih pridelal tudi do 2600 kg medu letno. Poleg medu imamo še druge čebelje pridelke, kot so propolis ter vosek in matičen mleček, ki pa sta za domačo uporabo. Tudi viški rojev so naprodaj, povprečno deset na leto. Z vsem tem je kar veliko dela in skrbi, je pa tudi primeren dohodek.

Kakšen med pridelujete?

Ivan: Največ je smrekovega, gozdnega medu, ki je pri nas tudi najkvalitetnejši. Prva paša spomladi je javor, potem jesen, nato zacvetijo regrad in borovnice, junija pa se začne glavna paša na smreki. Za kvaliteten smrekov med je dobil

Dani v »osrčju« čebelnjaka

Zapis porabljenih vreč sladkorja po letih

Med temi so označbe oziroma MIT številke panjev, ki omogočajo sledljivost kot pri živini ter vodenje poslovne knjige. Tudi matice so oštevilčene.

Povprašam še o subvencijah ...

Ivan: Dobili smo jih pretekli dve leti, sedaj pa nam obljublajo davek.

Kako pa tržite svoje pridelke?

Ivan: Kot sem že omenil,

imamo od lanskega leta svojo blagovno znamko. Kakšnega posebnega truda v prodajo ne vlagamo, imamo stalne kupce, ki pridejo na dom.

Skupaj pogledamo še v čebelnjak, kjer je izredno čisto in urejeno, pa v manjši leseni objekt ob čebelnjaku, kjer hranijo vse potrebne pripomočke za točenje medu, izdelavo voska in izdelavo okvirjev ter sladkor za krmo čebel. Zanimiva so lesena vrata, na katerih so s

kredo zapisani podatki o količini porabljenega sladkorja za krmo po posameznih letih. Ob tem izvem, da gospodar Ivan sam izdelava marsikaj uporabnega iz lesa in je tudi ureden restavrador starih lesenih izdelkov. V stari hiši občudujemo uokvirjene diplome in priznanja potem pa ob obloženi mizi z domačimi dobrotami spregovorimo o možnostih, ki jih daje velunjska dolina prebivalcem in ob tem Elbertovi povedo, da že dve leti pričakujejo izpolnitev obljube župana Mestne občine Slovenj Gradec, da bo občina poskrbela za asfaltiranje zadnjega kilometra ceste po dolini. Odsek do hiše, ca. 750 m, so naredili sami in ga tudi sami vzdržujejo. Poslovali smo se z željo, da bi jim čebele prinašale čim več kvalitetnega sladkega medu.

Ivan pokaže napravo za točenje medu.

Graška gora – gora jurišev

Stanko Hovnik

21. tradicionalno srečanje borcev in planincev na Graški gori – gori jurišev – je bilo 25. avgusta. Letos je bilo posvečeno 63. obletnici pohoda XIV. divizije, 66. obletnici ustanovitve I. štajerskega bataljona na Grmadi, 16-letnici osamosvojitve Slovenije in prazniku Mestne občine Velenje. Poleg bogatega kulturnega programa so na prireditvi sodelovali planinci, vojaki slovenske vojske, organizacija Sever, Veterani vojne za Slovenijo, Slovenski častniki in Šaleška konjenica.

V svojem govoru je Alojz Podgoršek, župan občine Šmartno ob Paki, obudil spomin na dogodek v hudi zimi leta 1944, kjer so se bili strahotni boji med številčno močnejšim sovražnikom in XIV. divizijo. Padali so najboljši sinovi domovine, vendar divizije niso uspeli uničiti. Še več, iz bojev je odšla še močnejša, se krepila in zmagovito stopala po poti do svobode. Ta

dejanja so bila nedvomno svetel vzgled enotam Teritorialne obrambe in slovenske policije, ki so v času osamosvojitvene vojne leta 1991 zavzele strateške položaje, tu izvajale akcije in nadzorovale pomembno območje. Zahvalil se je vetera-

nom slovenske vojske za njihov prispevek pri osamosvojitvi. Spregovoril je tudi predsednik ZB NOV Velenje Bojan Kontič, ki je tudi poslanec državnega zbora in podžupan MO Velenje, pohvalil tako množičen obisk, se zahvalil sponzorjem, orga-

nizatorjem proslave ter vsem sodelujočim in izrazil upanje na snidenje čez leto dni. Delegacija borcev in predstavnikov treh občin je na grob padlih položila vence. Sledil je bogat kulturni program.

Proslava na Graški gori

Strokovna ekskurzija na zeliščno kmetijo Kalan

Ana Mager

Sonce je s svojimi žarki že božalo našo prelepo koroško pokrajino na zadnji dan pomladi, ko smo se članice Društva kmetič Mežiške doline odpravljale s svojih domov. Vreme je že dalj časa nagajalo in onemogočalo, da bi bilo doma vse postorjeno, a smo se ženske kljub temu odločile, da si bomo tega dne, 20. junija, vzele čas za svojo dušo in polnitev baterij za naslednje naporne dni.

Ker cilj izleta ni bil tako daleč, je naš avtobus odpeljal iz Mežice šele nekaj pred sedmo in pobiral članice, željne novega znanja, vse do Slovenj Gradca. Pot nas je najprej vodila med kozjanske hribe v vasico Kalobje, ki čepi na vrhu hribčka. Kar precej smo se morali povzpeti iz doline do vrha, kjer smo morale izstopiti iz avtobusa. Tam nas je že čakal gospod Milan Kalan, oblečen v kozjansko narodno nošo, in čudovit razgled daleč po kozjanskih hribih in še dlje. Lahko smo prepoznale Peco, Uršljo goro, Pohorje, Kobjiško goro, malo bližje Kum, Šmohor, Boč. Seveda vseh teh vrhov nismo prepoznale same, ampak nam je vse vneto predstavil gospod Kalan kar med potjo. Do njegove kmetije smo morale nekaj sto metrov peš, ker tam ni prostora za obračanje avtobusa. Vsepovsod smo opazile lepo urejene kmetije, ozke asfaltirane ceste. Mojca je

pripomnila, da je tu asfaltirana vsaka kurja steza, pri nas na Koroškem pa so še glavne ceste polne lukenj. Gospod nam je razložil, da se je Kozjansko začelo razvijati po potresu, zato mu tukajšnji prebivalci pravijo »srečotres«. Prej se je prebivalstvo močno izseljevalo iz teh krajev, po potresu pa se je pričela obnova in se več ljudi odloči ostati doma.

Na zeliščni kmetiji Kalan nas je v beli platneni obleki s slamnikom na glavi pričakala gospa Vikica. Razložila nam je, da je njena obleka delovna obleka zeliščarja. Sledila je dobrodošlica s kruhom, soljo in ribezovim vinom. Po uvodnih pozdravih smo se morale razdeliti na dve skupini. Bila sem v skupini, ki se je najprej pridružila gospodu Milanu pri ogledu sušilnice zelišč, drugo skupino pa je gospa Vikica odpeljala na svoje gredice.

Gospod Milan nam je povedal, zakaj sta se z ženo pričela ukvarjati z zelišči. Pričela sta z nabiranjem v naravi, ko pa sta opazila, da bi s takim nabiranjem naravo osiromašila, sta pričela zelišča vzgajati sama, saj je bila neokrnjena narava pogoj za to. Ogledale smo si tudi sušilnico zelišč in izvedele vse o tem, kako je potrebno zelišča pripraviti za sušenje, kako jih posušiti in potem skladiščiti. Vse to je zelo pomembno, da se zelišča ohranijo taka, da nam dajejo

kar največ zdravilnih učinkov. Sobica poleg sušilnice je bila polna posušenih zelišč, razstavljenih v rumenih vrečkah. Dišeče rastline so kar vabile, da bi jih odnesle domov, kar smo pozneje tudi storile, saj so vsa zelišča naprodaj.

Tako nam je Vikica Kalan delila svoje znanje o zdravilnih zeliščih.

Potem sta se skupini zamenjali in me smo odšle z gospo Vikico med rastoča zelišča. Vsa žareča pod slamnatim klobukom nam je razlagala o vsaki rastlinici posebej: o hmelju, melisi, žajblju, lučniku, šentjanževki, plahčici, ajdi, ovsu, kamilici, ameriškem slamniku, ognjiču ... Vseh si niti nisem zapomnila, kaj šele, da bi vedela, za kaj se lahko uporabljajo. O vsem tem se bom morala podrobneje seznaniti iz virov, ki so na voljo. Zapomnila pa sem si nekaj pomembnih pravil:

- nikoli ne nabiraj zelišč v plastično vrečko,
- vedno moraš poznati rastlino,
- ne poberi vsega, le toliko, kolikor res potrebuješ,
- čim hitreje daj sušiti, ker sicer izhlapevajo eterična olja,

- ne uporabljaj tistega, čemur nisi dorasel,
- nikoli ne dajaj v isto škatlo več zelišč, saj lahko druga drugi uničijo zdravilne učinke,
- nikoli ne dajaj v čaj več kot pet zelišč, pa še za ta moraš vedeti, katera spadajo skupaj, ker sicer lahko povzročijo prav nasprotno delovanje, kot ga želimo.

Ko smo spoznale zelišča in njihovo uporabo, smo se lahko posele v gozdičku, kjer so nas že čakale klopce in mizice

Članice DKMD pred župnijsko cerkvijo sv. Martina v Ponikvi

z lončki, ki so čakali, da jih napolnimo in popijemo zdravilni čaj. Tudi sirov namaz z domačim kruhom nam je teknil. Najbolj pa nam je prijala senčka, kajti sonce je neusmiljeno pripekalo in kar vse po vrsti bi potrebovale Vikicin klobuk. Nekatero so bile bolj iznajdljive in so vzele kar dežnik, da jih je varoval pred vročim soncem. Okrepčane smo se morale posloviti od blagodejne senčice, kajti pred nami je bil še ogled nasada zelišč, ki je bil kar precej oddaljen, tako da nas je moral do tja popeljati avtobus. Kalanova sta nam razložila, kako pomembno je kolobarjenje pri vzgoji zelišč. Pomena tega se niti pri vrtnarjenju ne zavedamo dovolj. Veliko manj škodljivcev in bolezni bi imeli na rastlinah, če bi to upoštevali. Tu smo lahko videli kolobarjenje v treh delih: prostor, kjer je zemlja delno počivala, le ameriški slamniki se je še bohotil na njej, ostalo je bil plevel,

predel, kjer je zemlja bogatila detelja, na tretjem delu pa so v ozkih pasovih rasla zelišča. Vročje sonce nas je že pošteno utrudilo, čas pa je že tudi bil, da se odpravimo na kosilo, zato smo pohitele nazaj na avtobus, da nas je odpeljal do Dobja v gostilno Pri Olgi, kjer nas je že čakal obilen obrok. Kar težko smo se odločile za nadaljevanje poti, tako prijetno je bilo v zavetju gostišča, vendar je naše potepanje moralo potekati po programu, ki smo si ga zastavile. Naš naslednji cilj je bila rojstna hiša blaženega Antona Martina Slomška na Slomu v Ponikvi. Anton Martin Slomšek, duhovnik, pisatelj, pedagog in skladatelj se je rodil 26. novembra 1800 na Slomu v trdni in premožni kmečki družini. Kot otrok je pasel čredo svojega očeta na polju okrog cerkve sv. Ožbalta. Stopnice, ki vodijo v zvonik, so mu služile kot prva prižnica, kjer je drugim

pastirjem ponavljal nedeljske pridige. Leta 1846 je bil v Salzburgu posvečen za škofa, 1859 je sedež škofije iz Sv. Andraža v Avstriji prenesel v Maribor in s tem pripomogel k integraciji Štajerske k slovenskemu ozemlju. Njegovi najbolj znani pesmi sta Glej, že sonce zahaja in En hribček bom kupil. Umrl je 4. septembra 1862. S Slomškovim rojstvom je slovenskemu narodu posijala luč, s svetništvom potrjena pa ne bo nikoli zbledela. Obiskale smo še župnijsko cerkev sv. Martina na Ponikvi, kjer je bil na dan svojega rojstva krščen njihov najimenitnejši faran. Prijazen gospod župnik nam je razložil zgodovino cerkve in opisal notranjost. Naštel je vse svetnike, ki krasijo glavni oltar in več stranskih, pa si jih nisem zapomnila. Mojo pozornost je pritegnila bogato okrašena prižnica, ki jo podpira angel. Tudi freske na stropu ladje so čudovite in prikazujejo pri-

zore iz krščanske vere. Mrak je že legal na pokrajino, ko smo prispele do kočice pri čarovnici. Preprosto in domiselno urejen prostor v gozdčku iz sveta pravljic in pripovedk. Bi rekli, da je to za otroke, vendar marsikateri rek, ki jih je mnogo napisanih na tablicah ob poti, velja tudi za odrasle. Za spomin sem fotografirala dve najbolj »luštkanici« čarovnici. Čisto na koncu smo obiskale Jelenov greben, katerega res krasijo prelepi jeleni. Ti so nam bili pripravljani tudi pozirati, tako da si jih lahko ogledujemo še doma. Kavica in sladoled na Jelenovem grebenu sta nam zelo prijala po vročem dnevu, ki se je tedaj že nagibal v noč, zato smo morale zaključiti naše potepanje. Na avtobus nas je pospremil prijazen kuža, ki se je družil z nami vse od našega prihoda tja gor. Pomahal nam je še z repom v pozdrav in naš šofer je že odpeljal proti domu.

Orjaška goba

Tanja Golob

V letošnjem suhem in vročem poletju so gobarji tarnali o pomanjkanju gob. Nekje sredi avgusta, ko je bila izredna suša, je Avgust Čekon, doma s Šanc na Ravnah na Koroškem, v bližini svoje počitniške hišice na Zelenbregu našel lesno gobo, in sicer orjaškega hrastovega ostrigarja (Pleurótus dryinus). Kljub temu da ni gobar, je gobo opazil, saj je zaradi impozantne veličine ne bi mogel nihče spregledati. Ko jo je postavil na tehtnico, je kazalec pokazal skoraj 15 kg, kar je za ostrigarja rekordna teža, saj po-

navadi tehta le okrog 10 dag. V širino je meril 70 in bil visok 40 cm. Ko smo gospoda vprašali, kaj namerava storiti z gobo velikanko, je dejal, da jo bodo nekaj časa pustili ljudem na ogled in jo nato verjetno skuhalo. In ker je užitna, jo je v kuhinji mogoče uporabiti na zelo različne načine. Saj vse jedi, ki jih pripravimo iz mesa, lahko enakovredno pripravimo tudi iz ostrigarja. S tem velikanom pa bi verjetno, če bi ga skuhalo, pogostili celo ulico na Šancah.

Avgust Čekon z orjaškim ostrigarjem

Tukaj pa je še nekaj receptov za radovedne kuharje.

Njoki z ostrigarji in s slanino

Začinimo s soljo, poprom in timijanom. Sestavine: 70 dag krompirjevih njokov, 5 dag tanko narezane slanine, 2 paradižnika, 2 dl jušne osnove, 2 žlici masla, 1 žlička moke, 2 dl smetane za kuhanje, 30 dag ostrigarjev, sol, poper, timijan. Ostrigarje očistimo, večje prerežemo na pol in nato paradižnika nasekljamo. V kozici razpustimo žlico masla, ga potresemo

z moko, popražimo in zalijemo z jušno osnovo in smetano. Vmešamo paradižnik. Njoke skuhamo v osoljenem kropu. V drugi kozici segrejemo preostalo maslo in popražimo rezine slanine. Vzamemo jih ven in dodamo ostrigarje. Popražimo in začinimo s soljo, poprom in timijanom. Njoke zmešamo s smetanovo omako in z ostrigarji ter potresemo s slanino.

Ostrigarjev golaž

- ¼ kg ostrigarjev,
- 4 žlice olja,
- 2 čebuli,
- 1 žlica paradižnikove mezge,
- sol, poper, kumina, bazilika.

Čebulo na olju prepražimo, posipamo z moko, dodamo mezgo in narezane gobe ter zalijemo. Začinimo in kuhamo na zmernem ognju 10 minut. Tako pripravljen golaž se poda k testeninam, pire krompirju in žličnikom.

Ostrigarjevi polpeti

- ¼ kg ostrigarjev,
- 3 žemlje,
- 3 stroki česna,
- 1 jajce,
- 1 žlica kisle smetane,
- 1 čebula,
- sol, poper, peteršilj,
- mleko.

Na maščobi prepražimo čebulo, dodamo narezane gobe, solimo in pražimo toliko časa, da voda izpari. Ohladimo in zmešamo z vsemi ostalimi sestavinami. Žemljino sredico pred tem namočimo v mleku. Po potrebi dodamo še malo drobtin in s pomokanimi rokami oblikujemo polpete, ki jih ocvremo na olju.

Koroška kmetijsko-gozdarska zadruga odprla zbirni center za govejo živino

Mirko Tovšak, oec.

Odkar je Slovenija stopila v Evropsko zvezo, so se meje z ostalimi evropskimi državami domala v celoti odprle. Brez večjih carinskih formalnosti je možno izvažati in uvažati tudi kmetijske proizvode, le na področju prometa z živimi živalmi je še nekaj omejitev zaradi morebitnega prenosa nalezljivih bolezni preko meja. Zaradi tega mora biti veterinarsko pregledana sleher na pošiljka živih živali, o tem, da je živino pregledala ustrezna veterinarska služba, pa se izda tudi potrdilo – certifikat.

Tudi naši kmetje so preko pooblaščenih organizacij pričeli

Trak ob otvoritvi so prerezali Janko Osojnik, odgovorna oseba centra, predsednik KGZ in vodja področne zadruge Ivo Verčkovnik.

Gosposdarja na Fuksovi kmetiji, ki je prejela tudi priznanje za lepo ohranjeno arhitektonsko zasnovano kmečke hiše.

Ogled centra po otvoritvi

izvažati govedo, vendar je za vsak izdan certifikat potrebno plačati 60 evrov pristojbine, če pa se živali izvažajo iz enega zbirnega centra, velja pristojbina 60 evrov za celotno pošiljko žive živine. Običajno se z ustreznimi transportnimi sredstvi prevažajo 20 do 30 glav, kar pomeni pri najmanjši pošiljki 20 živali prihranek nekaj nad 1.000 evrov.

Tega dejstva se je zavedala tudi Koroška kmetijsko-gozdarska zadruga Slovenj Gradec in je zato pričela s pripravami za ureditev takšnega zbirnega centra. Primeren prostor se je našel pri kmetu Fuksu v Pamečah pri Slovenj Gradcu, saj je bil na tej kmetiji po prenehanju oddaje mleka sproščen velik del govejega hleva, ki ga je bilo s prizidkom možno usposobiti za takšen center.

Pred kratkim je bila preureditev hleva končana, tako da je center že uradno odprt. Investicijska vlaganja so znašala nekaj nad 33.000 evrov, vendar predstavniki Zadruga zatrjujejo, da se jim bo investicija poplačala v nekaj letih, ob tem pa se bo deloma pocenil tudi odkup živine. To bo pomenilo, da bodo tudi kmetje lahko prejeli nekaj več za odkupljeno živino. Za sedaj se še najbolj izplača izvoz starejšega goveda v Avstrijo, kamor letno izvozijo 300 do 500 glav govedu. Zbirni

odkupni center je na odlični lokaciji, domala v neposredni bližini glavne prometnice med Slovenj Gradcem in Vičem, poleg tega pa skorajda natančno na geografskem središču naše Koroške, kjer deluje Koroška kmetijsko-gozdarska zadruga.

Direktorica zadruge ga. Danica Ramšak nam je povedala, da bo možno ta center koristiti tudi za izvoz živine za druge sosednje kmetijske zadruge, o čemer že tečejo ustrezni razgovori.

Takole se je zbirni center prvič napolnil z govejo živino.

Viharnik

Matej Pibernik iz Kamnika osvojil slovenski rekord

Duša Komprej

Med 24. in 26. avgustom 2007 je v Salzburgu potekalo Evropsko tekmovanje koscev in kosic, na katerem je sodelovalo 58 tekmovalcev in 27 tekmovalk iz 6 različnih držav. Nanj so se odpravili tudi člani in članice Zveze koscev in kosic Slovenije ter Folklorna skupina KD Gozdar iz Črne na Koroškem.

naši folkloristi.

V sami košnji se je med sedmimi sodelujočimi Slovenci najbolje odrezal Matej Pibernik iz Kamnika, ki je osvojil odlično 26. mesto in s tem dosegel slovenski rekord. Dobro se je odrezal tudi naš državni prvak Tomaž Oblak iz Jame, ki se je na koncu uvrstil na 30. mesto. V

Na blagoslovu kos in pri maši

Najboljši Slovenec Matej Pibernik

Glavni namen udeležbe na tekmovanju je bi doseči čim boljše rezultate v košnji, hkrati pa predstaviti Slovenijo na najboljši možen način. Tekom prireditve je ves čas potekal tudi pester spremljajoč program, v katerem so se predstavile tudi posamezne države. Slovenci so se predstavili z narodnimi nošami, pesmijo in plesom, za kar so poskrbeli

ženski konkurenci sta barve Slovenije zastopali državna prvakinja Gizela Cifer iz Sela pri Moravskih toplicah, ki je osvojila 16. mesto, ter Marta Bukovec iz Medvod, ki je zasedla 21. mesto. Član slovenske ekipe pa je bil tudi Janez Vivod iz Mislinje, ki se je uvrstil na 36. mesto. Tako pri kosicah kot pri koscih sta prvi mesti osvojila Avstrijca, ekipno pa so se najbolje odrezali Švicarji.

Gizela se veseli uspeha

Predstavili smo se tudi z narodnimi nošami

Dobro razpoloženi slovenski navijači

Janez Vivod pred tekmovanjem

Janez Bauer

V ljudskem izročilu so imele čebele pomembno vlogo. Zanje se je že od nekdaj menilo, da so svete živali, božji sli in poslanci, ki so se v krščanstvu spremenili v božje služabnike. Legende pripovedujejo, da izvirajo čebele iz raja, kjer so bile mali božji pomočniki.

Če prileti v hišo čebela, je to dobro znamenje, saj napoveduje srečo ali obisk tujega človeka, ki je nekdaj tudi pomnil srečo. Take čebele se nihče ne sme dotakniti, odleteti mora sama. Ubiti če-

belo je pregrešno dejanje, ki lahko prinese nesrečo. Menili so, da čebele ne uspevajo tam, kjer je pri hiši prepir ali sovraštvo. Prav tako čebele ne prenašajo preklinjanja. Sovražijo nečednosti in prešuštvovanje in oboje tudi opazijo, ne da bi za to vedeli domači ali sosedje. Ponekod je še danes živa misel, da nedolžnega dekleta, ki koraka skozi čebelji roj, ne bo pičila nobena čebela.

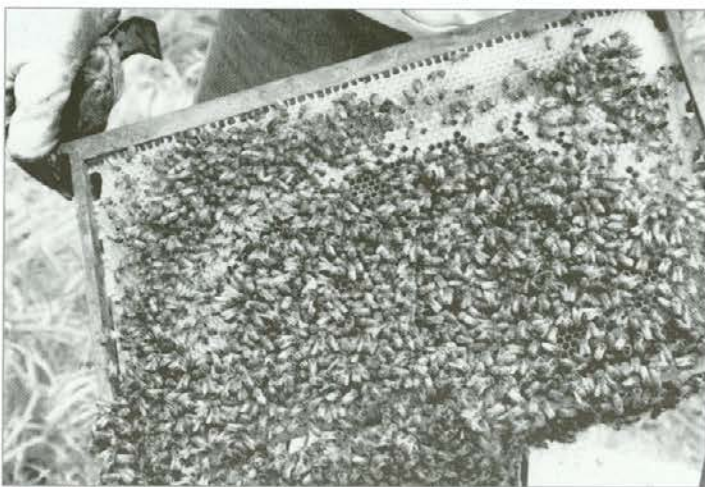
Takole nekaj čebeljih resnic in verovanj ob pričetku čebelar-

skega leta.

Čebele smo v tem mesecu že do konca nakrmili. Vsaka družina je morala dobiti vsaj 12 kilogramov sladkorja kot nadomestka za medeno zalogo. Skozi zimo in pomlad jo bodo potrebovale za razvoj in hrano čebelje zalege. Do marca ali aprila prihodnje leto ne bo nobene paše in čebelji rod je odvisen samo od svojih zalog. Zato čebelarji ne bodimo skopuhi; čebelja družina, ki ima veliko zalogo hrane, se bo spomladi veliko hitreje razvila, bo bolj odporna na bolezni in bo prinesla veliko medu. Čebelja družina, ki ima samo 8 ali 9 kilogramov zaloge je na meji preživetja. Matica v taki družini varčuje, zalege je manj, družina se ne razvija, kot bi se lahko in bolj dovzetna je za bolezni. Skozi tisočletja se je naša kranjska čebela znala prilagoditi na naravne razmere in preživi tudi z manjšo zalogo hrane, vendar varčuje. Varčuje pri porabi, varčuje pri zalegi. Iz take družine se nikdar ne bo razvila močna družina, ampak slabič, ki bo dovzeten za vse bolezni in okužbe in

od njega ne bo medu ali močnega roja. Še najprej bo taka družina rojila zaradi lakote ali bolezni sredi prihodnjega leta. Čebele izpraznijo vse celice in zapustijo prazen panj - brez zalege in medu. To je skrajna oblika boja čebelje družine za preživetje. Malo čebel prinese malo medu, ob slabih letinah niti toliko, da bi se prehranile, kaj šele, da bi ostalo kaj za čebelarja. Zato se novo čebelarjevo leto prične po zadnjem točenju, saj se čebele že takrat pričnejo pripravljati za prihodnje leto.

Po končanem krmljenju še zadnjič letos preglejmo čebele. To opravimo na hitro. Pogledamo, kje so si pripravile prostor za prezimovanje, zamenjamo še kako matico, ki ne zalega in je trotava, ocenimo količino zimске zaloge. V panju je to naše zadnje letošnje opravilo. Čebel še ni potrebno opažiti ali kako drugače ogrevati. Počakajmo, da se temperatura spusti pod ničlo, da si čebele uredijo prostor za prezimovanje in se stisnejo v zimsko gručo. Pustimo jih pri miru, da se pripravijo na mrzle zimске dni.

Oskrba kačjega ugriza

Metka Marković, dr. med., spec. spl. med.

V Sloveniji živijo tri vrste strupenih kač (navadni gad, laški gad in modras), katerih strup je dovolj močan, da lahko povzroči smrt človeka.

Najdemo jih v večini na suhih predelih, na skalovju, poraščem z grmičevjem, redkeje ob mlakah. Pojavnost kačjih ugrizov je odvisna od podnebnih in vremenskih pogojev. Največ ugrizov je v pomladnih in poletnih mesecih od aprila do septembra, najmanj ob hladnejših in deževnih poletjih. Modras v naravi ponavadi opozarja z značilnim sikanjem, napade pa le, če ga presenetimo. Plen najprej ugrizne, nato pa vanj spusti strup, ki je smrtno nevaren tudi za človeka.

Prognoza je odvisna od mesta ugriza, količine in toksičnosti strupa. Največ ugrizov je ponavadi na rokah. Kačji strup ima pri ljudeh in živalih dva glavna učinka. Na mestu ugriza se razvije lokalna reakcija z vnetjem. Ker strup vsebuje citotoksine, hema toksine, proteolitične in hidrolitične encime, v telesu vzpodbudi sproščanje histamina ali pa vsebuje povzročitelje plinske gangrene in tetanusa. Proteolitični encimi poškodujejo steno žil z nastankom obsežne otekline, običajno tudi podplutbe. Sistemske učinki pa so: padeč krvnega tlaka, trebušni krči, motnje strjevanja krvi, šok. Vse to lahko povzroči hudo si-

stemsko reakcijo organizma, ki je lahko za pacienta usodna. Edini učinkovit način je aplikacija antiseruma.

Oskrba poškodovanega dela telesa - mesta ugriza: predel

samo sterilno pokrijemo, prizadeti ud imobiliziramo in pacienta čim prej napotimo v najbližjo zdravstveno ustanovo. Rane ne režemo in morebitnega strupa ne izsesavamo!

Pregled in žigosanje letošnjih žrebet in kobil

Milena Tretjak

Žigosanje je pri rejcih čistopasemskih živali osrednji dogodek rejskega leta in ga je potrebno opraviti vsako leto. Rejska komisija selekcijske službe pred žigovanjem žrebca oziroma triletne kobile natančno pregleda, izmeri ter jih oceni za sprejem v rodovnik. Pri neizpoljenih kriterijih (neprimerna višina, neprimernost pasemskega tipa) živali ne žigosa in ne vpiše v rodovniško knjigo.

Rejska komisija ima še posebej pri žrebetih stroga merila za ocenjevanje. Današnji dan namenjamo veliko pozornosti raznim prirojenim napakam oziroma hernijam žrebet, saj žrebca s prirojeno napako, če se seveda ne bi izločila, prenašajo le-to na potomce. Gre predvsem za napake zobovja – nadugriz in podugriz, počeno popkovino, prirojene poškodbe nog ipd. Komisija takšna žrebca ob pregledu izloči, žigosa pa le dobre predstavnike

pasemskega tipa.

Letos je žigosanje v zadnjih avgustovskih dneh potekalo tudi na Koroškem. Prvo pregledno mesto je bilo v dopoldanskih urah na kmetiji Čas – Jevšnik v Stražah, drugo pa pri Tretjaku v Razborci. Popoldan je imela komisija še več dela; ocenjevala je pri Goljatu na Selah, na Polani in za konec še pri Poberžniku v Selovcu pri Šentjanžu.

Člani komisije so opazili, da se je na Koroškem konjereja v zadnjih dveh letih drastično zmanjšala, še posebej na zgornjem delu Koroške, in sicer najbolj v okraju Mežice in Prevalj. Opaziti je zmanjšanje pasme haflinger. Mnenja so različna, a dejstvo je, da novega tipa pasme haflinger rejci ne vidijo več na hribovskih kmetijah, kot je bilo to še pred nedavnim. Kakorkoli že, morali se bomo zavzeti in angažirati za ponovno rast čistopasemskih predstavnikov v našem okolju.

Pri ocenjevanju ima komisija stroga merila.

Komisija popiše tudi barvo in zunanje znake konja.

Pregled žrebcev v žrebetišču Briga

Milena Tretjak

Žrebetišča so vzrejni centri, ki skrbijo za vzrejo mladih žrebcev, torej potomcev rodovniških kobil. Eno takšnih žrebetišč v Sloveniji je na Kočevskem v Doljni Brigi.

Če se ozremo nazaj v zgodovino, vemo, da so bili prvi žrebetiški v žrebetišču Drvanja Agro-kombinata Lenart leta 1964.

Vzreja pa je trajala le do leta 1970, nakar so žrebetiške prestavili k Plesniku v Logarsko dolino. Žrebetišče s prekrasno pašo na planini je bilo tam do leta 1981. Nato je sledil še zadnji premik, ko so zaradi povečanih potreb žrebetišče prestavili na Brigo, kjer je še sedaj.

Zadnje dni avgusta so v Kočevju

v Brigi sestankovali strokovni svet in predstavniki združenj. Ob pregledu žrebcev je bilo moč opaziti, da so resnično v dobri oskrbi družine Glušac in v dobri telesni kondiciji. Pašne površine je sedaj v jesenskem času kar 80 ha. Trenutno je v hlevih 52 živali, od tega dvehletnih žrebcev 26; ti bodo čez mesec dni zapustili Brigo in dobili nove oskrbnike. Med njimi je 6 žrebcev pasme haflinger, 5 pasme posavec in 15 žrebcev slovenske hladnokrvne pasme, 26 žrebcev pa je enoletnikov. Struktura le-teh je enaka.

Mag. Janez Rus, vodja selekcijske službe, je povedal, da je letošnja generacija žrebcev zelo dobra, o čemer smo se lahko prisotni tudi prepričali. Dejal je, da je po opravljenih testih razvidno, da gre za zelo visoko plodnost žrebcev in dobre

pasemske značilnosti. Za plemenske žrebce so bili tako izbrani vsi razen enega, ki je imel poškodovano nogo. Mag. Janez Rus je še povedal, da bo odkup in žigosanje novih, se pravi letošnjih žrebet, potekal decembra. Še pred tem, v mesecu oktobru, pa bo licenciranje 3- in 5-letnih žrebcev na hipodromu Vrbljenje na Igu, kjer bodo petletni žrebci opravili tudi delovno sposobnost. Gre namreč za vožnjo vozu in vleko hloda. Prisotni smo bili seznanjeni tudi o prvi dirki konj, ki jo organizira Združenje rejcev hladnokrvnih konj, ki bo zadnji septembrski dan, torej v nedeljo, 30. 9. 2007, na hipodromu Vrbljenje na Igu. Tekmovali bodo predstavniki pasme posavec, haflingerji in hladnokrvni konji. Vredno ogleda.

Žrebci bodo čez mesec dni zapustili žrebetišče Briga in bodo dodeljeni novim oskrbnikom.

Park ob Homšnici

— Jože Potočnik, prof. —

Na Homšnici, pritoku Suhodolnice, je več manjših betonskih mostov in lesenih brvi, ki povezujejo kraje in ljudi. Eden najlepših in najmlajših je ob Tomšičevi ulici in se imenuje Šolarček. Zgrajen je bil po načrtu arhitekta Edija Korace

leta 1998. Najštevilnejši pešci preko mostu so šolarji, učenci, dijaki, ki prihajajo s Četrtna skupnosti Polje. Ob lepo urejeni strugi na desni strani Homšnice se od Celjske ceste pri Ringu do mostu na Šmarski cesti vije asfaltna steza za peš-

ce in kolesarje. Na levi strani potoka je del uličnega naselja Pot ob Homšnici. V tem predelu med vodo in cesto je vzorno urejen in oskrbovan zelen park. Prizadevno ga negujejo stanovalci tega dela uličnega naselja. Poleti je park odet s cvetlični-

mi grmovnicami. V krošnjah listavcev in iglavcev gnezdiijo ptice, ki v miru hvaležno pojejo pesem naravi.

Japonski gostje iz partnerskega mesta Arai so ob obisku v Slovenj Gradcu med drugim občudovali tudi park ob Homšnici.

Most Šolarček

Po košnji v parku ob Homšnici, maj 2003, od leve: Jože Potočnik, Ivan Matko, Mirko Mavc, Branko Zavernik

Obnovljena Trstenjakova ulica

— Mirko Krevh —

Letos, nekega junijskega dne, so v našo ulico prihrumeli gradbeni stroji in jo v nekaj dneh dodobra razkopali. Od investitorja, Mestne občine Slovenj Gradec, smo izvedeli, da bo naša ulica dobila novo asfaltno prevleko. To se je v izredno kratkem času tudi zgodilo.

Cestišče je bilo zares potrebno obnove, saj so ga v zadnjih 25 letih pogosto prekopavali zaradi polaganja različnih podzemnih napeljav. Delno je bil obnovljen tudi kanalizacijski sistem in cevi za odvajanje meteorne vode. Pod novo asfaltno prevleko je položena tudi plastična cev za bodoči optični kabel.

Menim, da so različni izvajalci del pod vodstvom Gradenj IGEM Slovenj Gradec v splošno zadovoljstvo prebivalcev ulice delo dobro opravili.

Uradne otvoritve sicer ni bilo, se pa zato Mestni občini Slovenj Gradec zahvaljujemo ob tej priložnosti.

Čeprav je bilo sprva nekaj slabše volje zaradi uničenih

cvetličnih gredic in žive meje, je sedaj spet vse na svojem mestu. Novost pa so cvetlične posode, ki so jih postavili prebivalci in s tem ulico poplepšali.

Foto.: Romana Špegel Krevh

Mira in Stanko Hovnik – osemdesetletnika

— Jože Potočnik, prof. —

V krogu družine, sorodnikov in prijateljev sta zakonca Mira in Stanko Hovnik praznovala svoj življenjski jubilej. Za njima je že šestinpetdeset let skupnega življenja. Tudi sin in dve hčerki so že pozdravili abrahama. Na družinske slovesnosti prihaja šest vnukov in šest pravnukov.

Mira in Stanko Hovnik

Stanko in Mira sta bila rojena v Pamečah. Vojna vihra je zaznamovala tudi njuno mladost. Obema je bilo 14 let, ko se je nemški vojni stroj valil po Mislinjski dolini. In kmalu so se začeli zasliševanje, aretacije, prisilno ponemčevanje in izgnanstvo. Stankov oče

je preživel zloglasni Dachau, sestri Marija (poročena Slemenik) in Ančka (poročena Marošek) pa Ravensbrück. Ko sta brata Stanko in Alojz odšla v partizane, so morali na pot izgnanstva še ostali člani družine. Prav v Pamečah so pod nemškimi streli padli prvi talci v Mislinjski dolini in v vasi

so požgali dve domačiji.

Stanko Hovnik je postal partizan, kurir v Zidanškovi brigadi (domačini so jo imenovali Pohorska brigada) maja

1944. Spomine na medvojne dogodke je opisal v knjigi *Pohorske poti 1941–1945 ... da ne bi pozabili*. Vojko Močnik, ki je knjigo uredil, izdala pa ČZP Voranc Ravne na Koroškem, je v *Prepihu* (dec. 2001) zapisal: »To je sploh prva knjiga, ki opisuje dejavnost vojaških kurir-

skih postaj na Pohorju, napisal pa jo je človek, ki je pri tem neposredno sodeloval.

Krajši zapis o življenju pohorskih kurirskih postaj 1-8 in 1-9 je prispeval Karel Krevh-Marjan, komandir obeh združenih postaj. Dokumentarnost knjige dopolnjujejo še fotografije, večinoma iz arhiva avtorja samega.

Leta 1951 sta se Stanko in Mira poročila. Rženova Mira je takoj po vojni sedem let delala na Krajevnem ljudskem odboru (KLO) v Pamečah, poroki pa je ostala doma in se posvetila mladi družini. Leta 1960 je bila ustanovljena Ekonomska srednja šola Slovenj

Imel je več samostojnih in skupinskih razstav. Za fotografske dosežke je prejel več priznanj in knjižnih nagrad. Aktivno je sodeloval v družbenih in društvenih organizacijah ter tudi tam prejel številna priznanja. Zanimivo je, da se Stanko Hovnik ukvarja tudi z ljubiteljskim pisateljevanjem. Knjigo medvojnih doživetij smo že omenili. Literarna sekcija društva upokojencev Slovenj Gradec je izdala zbirko *Sopotja 1994–2004* in v njej so tudi prispevki Stanke Hovnika. Je aktivni član Likusa (Literarni klub upokojencev Slovenije); v osmih zbornikih je objavil prozo in

Razstava fotografij Stanke Hovnika na temo Jezera v galeriji prim. dr. Staneta Strnada Slovenj Gradec 26. marca 1998

Predstavitve knjige *Pohorske poti ... 1941–1945... da ne bi pozabili*, 13. 12. 2001 v Koroškem pokrajinskem muzeju. Od leve: J. Paradiž, S. Hovnik, J. Potočnik.

Gradec in prvi ravnatelj te šole prof. Tone Turičnik je Miro povabil k sodelovanju; do upokojitve leta 1983 je bila tajnica. Stanko je po demobilizaciji leta 1946 nekaj let delal pri Zavarovalnici Maribor, nato pa do upokojitve leta 1988 pri Gradbenem podjetju Slovenj Gradec. Vendar je njegov dan še danes izredno delovno naravn. Poudariti velja, da se Stanko Hovnik že nad 50 let ukvarja s fotografijo, kar ga veže na družinsko tradicijo. Z dokumentarno fotografijo je ohranil številne, tudi pomembne dogodke, ki smo jim bili priča v Slovenj Gradcu, v Mislinjski dolini in v Koroški krajini. Za knjigo *Spomeniki in znamenja NOB v občini Slovenj Gradec* Jožeta Potočnika je prispeval fotografsko gradivo (1985).

pesmi. Njegovi so tudi prispevki v zborniku *Hvalnica Pohorju* (2000). Fotograf in ljudski pisatelj Stanko Hovnik objavlja novice v številnih časopisih in revijah: *Večer*, *TV – 15*, *Svobodna misel*, *Kmečki glas*, *Vzajemnost*, *Prepih* in *Koroški tednik* (slednja dva sta prenehala izhajati). Je redni dopisnik *Viharnika*. V knjigi *Partizanski kurirji v pesmi*, ki je izšla maja 2007, je objavil dve svoji pesmi. Njegov je tudi pomemben prispevek pri delu Turističnega društva Slovenj Gradec. In še več; ni prireditve in razstave, ni proslave brez Hovnikovega fotografskega aparata. Vsi prijatelji in sodelavci Mire in Stanke Hovnika jima želimo še veliko zdravja in ustvarjalnih moči.

Krajevni praznik v Pamečah

Stanko Hovnik

V okviru krajevnega praznika vaške skupnosti Pameče-Troblje pri Slovenj Gradcu je bilo 24. 6. 2007 tudi razvitje gasilskega prapora in gasilsko tekmovanje za memorial Ivana Potočnika ter družabno srečanje v prireditvenem šotoru z ansamblom Igor in zlati zvoki.

Predsednik vaške skupnosti g. Franc Pečovnik je pozdravil gasilce, člane ZB NOV, krajanke in krajanke, med njimi člana poveljstva RGZ g. Bena Kotnika, župana Mestne občine Slovenj Gradec g. Matjaža Zanoškarja, svetnice in svetnike Občinskega sveta in predsednike sosednjih vaških skupnosti.

Praznik vaške skupnosti Pameče-Troblje je posvečen padlim borcem Zidanškove pohorske brigade in dvanajstim talcem, ki so bili ustreljeni v Pamečah. Vsem, katerim so življenja vzeli pripadniki okupatorja v aprilu in juliju 1944. Praznik je posvečen slavi nedolžnih žrtev in je v opomin nam in naslednjem rodovom. Ob koncu svojega govora je g. Pečovnik pozval predsednika gasilskega društva Pameče-Troblje in mu izročil priznanje vaške skupnosti.

V kulturnem delu so nastopali pevci Gradiški fantje in pihalni orkester Slovenj Gradec.

Prapor so razvili: Matjaž Zanoškar, župan MO Slovenj Gradec, Jože Kozmus, predsednik uprave Preventa, in Jože Logar, predsednik PGD Pameče Troblje.

Predsednik PGD Pameče-Troblje Jože Logar je v svojem govoru pozdravil vse prisotne, posebej še goste in nanizal nekaj pomembnih dogodkov in pridobitev društva v minulih 85 letih nato pa je napočil trenutek razvitja prapora. Prapor so razvili: župan mestne občine Slovenj Gradec g. Matjaž Zanoškar, predsednik uprave Preventa g. Kozmus in pred-

sednik PGD Pameče-Troblje Jože Logar. Svečano zaobljubo je opravil predsednik PGD Jože Logar in prapor izročil praporščaku Jožetu Lakovšku. Po pripenjanju trakov darovalcev je prapor in trake blagoslovil Tadej Legnar, župnijski upravitelj Pameč in sv. Petra na Kronski gori.

Član poveljstva RGZ Beno Kotnik in predsednik GD Jože

Logar, sta podelila številna društvena priznanja in odlikovanja. Spregovorila sta tudi župan MO Slovenj Gradec in član poveljstva RGZ Beno Kotnik, ki sta gasilcem čestitala za dosežene uspehe. Sledila je podelitev pokalov tekmovanja za memorial Ivana Potočnika, katere je podelila Jelka Potočnik, vdova Ivana Potočnika.

K spomeniku padlim borcem v Pamečah so položili venec.

Jelka Potočnik predaja pokal za memorial Ivana Potočnika.

Viharnik Viharnik Viharnik

Kako smo se spoprijeli z odstranjevanjem okužb hruševega ožiga

Tatjana Krejan Košan, uni.dipl.inž.agr.

Izbruh hruševega ožiga v letu 2007 je v naši državi dosegel epidemične razsežnosti, saj je poleg Gorenjske in okolice Maribora zajel še celotno severno in zahodno Slovenijo. Na Koroškem so bila žarišča okužbe z bakterijo potrjena v vseh dvanajstih občinah. Intenziteta okužbe pa se med občinami razlikuje, zelo prizadeta je Dravska dolina, nato območje Črne in kmetije pod Pohorjem. Na območjih, kjer je okuženost velika, skoraj ni kmetije brez znakov hruševega ožiga na starih visokodebelnih hruškah (vinske moštovke – moštнице, ozimke, rjavke, vrbovke, viljamovke ...). Na teh območjih lahko pričakujemo nadaljnje lokalne izbruhe vsakič ob ugodnih vremenskih razmerah, ko bo dovolj toplo in vlažno vreme. Izbruhi bodo tem močnejši, tem več ko bo ostalo kužnih rastlin na vrtovih in travniških sadovnjakih. Fitosanitarne uprave je še v avgustu opozarjala imetnike jablan, kutin in predvsem hrušk, da še v poletnem času požagajo vse veje z znaki okužbe in s tem preprečijo nadaljnjo škodo na svojih drevesih in v okolici. Zelo pomembno je, da se pred obiranjem plodov okužene veje odstranijo z drevesa, s čimer se prepreči raznašanje okužbe. Higijenski ukrepi morajo postati stalnica tudi pri zimski rezi in drugih opravilih v sadovnjakih.

Glede na to, da na terenu opazimo, da kar nekaj lastnikov okuženih gostiteljskih rastlin hruševega ožiga misli, da bo bakterija, kakor je prišla, tudi izginila »čez noč«, še nekaj podatkov o širjenju bolezni. Strokovni viri navajajo, da so latentne infekcije in premeščanje okuženega rastlinskega materiala verjetno eden pomembnejših virov razširjanja te bolezni. Ko je drevo okuženo, se na vejah in deblih pojavijo razjede, v katerih bakterije navadno prezimijo. Razjede velikosti do 0,5 cm že lahko

vsebujejo žive bakterije. Ob toplem in vlažnem vremenu so razjede aktivne, v hladnem obdobju pa navadno ne. Če je bakterija na nekem območju že zastopana, je njeno širjenje možno s čebelami in drugimi žuželkami zlasti v času cvetenja. Širi se tudi s pticami, pomembni dejavniki širjenja pa so še veter, dež in toča. Bakterija vdre v rastlino preko naravnih odprtih, ran ali preko cveta, na površini katerega se takrat močno namnoži, zato so čebele še posebno učinkoviti prenašalci. Okužba preko cveta se širi po prevodnem tkivu v druge cvetove, liste in veje. Obseg in hitrost širjenja bolezni sta odvisna predvsem od klimatskih razmer (toplota in vlaga). Ob hladnejšem ali suhem vremenu ali če je odporna na okužbo, gostiteljska rastlina tvori plutasto zaporo in s tem ustavi širjenje rakastih ran, ki se tvorijo na deblu in vejah. Propadle veje se posušijo, odmrlo listje, cvetni šopi ali plodiči pa ne odpadejo. Jeseni lahko opazimo predhodno rdečenje listov pri rastlinah, ki sicer ne kažejo bolezenskih znamenj, vendar so latentno okužene. Pri izrezovanju vej z bolezenskimi znamenji se je potrebno zavedati, da se bakterije lahko nahajajo tudi v delih drevesa, ki so oddaljeni od vidnih znamenj okužbe. Za lastnike

rastlin, ki so gostiteljice hruševega ožiga, je sedaj obvezno sprotno in redno spremljanje zdravstvenega stanja rastlin ter izvajanje higienskih ukrepov, ker le tako bomo bolezen uspešno obvladali.

Na Koroškem je bilo do sedaj odrejeno, da se izreže preko 1500 ter poseka skoraj 200 dreves, večinoma so to hruške. Pri pregledih fitosanitarne inšpekcije se ugotavlja, da je

veliko imetnikov upoštevalo odrejene ukrepe in odstranilo prizadeta drevesa ali samo posamezne veje, še vedno pa se najdejo posamezniki, ki niso izvedli potrebnih higienskih ukrepov. Imetniki takšnih rastlin so dolžni sami izvesti nujne ukrepe za preprečitev širjenja bolezni, zagrožena kazen za nespoštovanje tega določila pa je po Zakonu o zdravstvenem varstvu rastlin globa v višini 200 evrov.

Hrušev ožig Graška gora

Cvetoča vinska moštница v Završah

Izrezana hruška nad Muto

Strokovna ekskurzija projektne skupine Pohorska eko-etno hiša

Drago Pogorevc, univ. dipl. inž.

Projektna skupina, ki dela na razvojnem projektu Pohorska eko-etno hiša, se je v torek, 17. 7. 2007, podala na zanimivo ekskurzijo, katere namen je bil, da vsi člani projektne skupine spoznamo značilnosti bogate arhitekturne kulturne dediščine Pohorja. Katere posebnosti pohorske gradnje v preteklosti vključiti v naš projekt in katere ne, je stvar dolgih razgovorov tekom vsakega sestanka skupine. Menili smo, da nam bo pogled »v živo« pomagal pri definiranju tistih značilnosti, ki bodo navsezadnje zares upošteevane v arhitekturnih rešitvah naše ciljne Pohorske eko-etno hiše.

Pod strokovnim vodstvom gospe Brigite Rajšter, direktorice Koroškega pokrajinskega mu-

zeja, in gospe Lilijane Medved iz Zavoda za spomeniško varstvo Maribor smo si ogledali kar nekaj stavb, na katerih so še ohranjeni elementi tipične pohorske arhitekture. Pot nas je najprej popeljala severovzhodno po Mislinjski dolini. Nekaj kilometrov izven Slovenj Gradca leži na desnem bregu reke Mislinje v kraju Golavabukva preužitkarska bajta pri kmetiji Črnavnik. Lastnik hiše, gospod Mrzelj, nam je pokazal notranjost hiše, kjer so nas leta nazaj popeljali zanimivi detajli stavbnega pohištva, navdušila pa nas je tudi praktičnost razporeditve prostorov. Bajta skromno ždi ob robu gozda in že leta čaka na nadobudnega lastnika, ki bi ji omogočil zaslužen sijaj in nekdanji izgled.

Pot smo nadaljevali v Dovže, kjer tik ob lokalni cesti leži zanimiva Pušnikova preužitkarska hiša. Brigita Rajšter nam je pripovedovala o bogati zgodovini hiše. Hiša je bila nekaj let nazaj obnovljena s pomočjo Koroškega pokrajinskega muzeja, stavbno pohištvo v njej pa je eno najbolj ohranjenih v Sloveniji. Na žalost ključa od hiše nismo mogli dobiti, zato smo se morali zadovoljiti z ogledom zunanosti, nekaterim pa nam je skozi majhna okna uspelo pokukati tudi v notranjost.

sene pohorske hiše z mnogimi tipičnimi elementi pohorske stavbne dediščine. Prijazni lastnik, gospod Jože Jeseničnik, nam je povedal zanimive zgodbe, povezane s posameznimi detajli hiše, zakaj in ob kakšnih priložnostih se je kaj uporabljalo (poroke, smrt, rojstvo ...). Gospa Lilijana Medved nam je razložila, s kakšnimi težavami so se spoprijemali pri obnovi te hiše, kjer je sodelovala kot strokovna sodelavka Zavoda za spomeniško varstvo. Ker se je ura že krepko oddaljevala od pol-

Udeleženci ekskurzije

Črnavnikova preužitkarska hiša

Miklavževa hiša

Sobotinova dimnica

Odpravili smo se naprej proti Pohorju. Naslednja javnosti znana hiša, v kateri se lahko tudi prebiva in ki služi kmečkemu turizmu, je Miklavževa hiša. Ta hiša je lep primer le-

dneva, je bil pravi čas, da smo se za nadaljnje dogodivščine podkrepili s pravim kmečkim kosilom. Domače dobrote, ki jih je pripravila lastnikova žena, so nam v tej lepo ob-

novljeni pohorski hiši še kako teknile.

Popoldne nas je pot vodila po severni strani Pohorja na območje Šentjanža nad Dravčami, kjer smo si najprej ogledali Sabotinovo dimnico. Pogled na eno izmed stotih najlepših starih hiš (op. Brigita Rajšter) je bil dokaj žalosten, saj je dimnica na določenih mestih že skorajda popolnoma propadla, ogled notranjosti pa je bil že prav nevaren zaradi preperelih sten in sesedajoče se strehe. Hiša v zadnjih iz-

dihljajih pred popolnim propadom kriče vpije po obnovi. Žalostna resnica je, da bo najverjetneje kmalu končala svojo pot in vsaj kakšno zimo v obliki drv grela domačine.

Dan se je počasi že nagibal proti večeru. Poberžnikova bajta, ki leži na Sv. Primožu na Pohorju, je lep primer, kako je mogoče ohraniti stavbno dediščino v naravnem okolju. Hiša je lepo vzdrževana, ker pa je dostopna samo peš, je obiskovalce, ki bi jih pot zanesla mimo nje, možno pre-

Levovnikova domačija

Poberžnikova bajta

šteti na prste. Nedaleč stran leži Levovnikova domačija, v kateri še biva celo več družin. Stanovalci se po svojih najboljših močeh trudijo, da bi ohranili spomeniško zaščiteno pohorsko stavbno dediščino, zavedajo pa se - in na to opozarjajo ustrezne ustanove -, da sta za ohranitev in obnavljanje take dediščine potrebna več kot le dober namen ter močna volja. Življenje v stari hiši je danes, v modernizirani dobi, dobi računalništva ter stanovanjskega udobja, ki se na drugi strani ponuja pod-

mladku Levovnikovih, težje, kot si lahko zamišljamo.

Prekrasen dan smo zaključili z ogledom cerkvice sv. Janeza, kamor vsako leto romajo verniki na lepo nedeljo.

Namen ekskurzije je bil več kot dosežen. Vse stavbe, ki smo si jih ogledali, bodo pripomogle k boljši zasnovi razvojnega projekta Pohorske eko-etno hiše.

Bojana Jordan in Drago Pogorevc

Tudi trave so zanimive

Mirko Krevh, upokojen biol.

Napisati kaj o travah je zelo težavno početje, zlasti še za nestrokovnjaka, ki trave opazuje bolj »od daleč«. Pa vendar so trave naše zveste spremljevalke ves čas vegetacijske dobe od pomladi do jeseni.

Živinorejci koristnost trav kot krmnih rastlin dobro poznajo, pa tudi pridelovalci žit so z njimi dobro seznanjeni. V vrtovih in na gojenih zelenicah lahko opazujemo številne okrasne trave. Mnoge

vrste trav in tudi poltrav niso neposredno gospodarsko koristne, imajo pa v naravi kot rastlinska odeja pomembno vlogo. Take trave vidimo na sprehodu skozi gozd ali po planinskih planjavah.

Značilna trava svetlega gozda (Mislinjska Dobrava) je visokorasla stožka (Molinia). Iz šopaste korenine raste množica dolgih zelenih listov in še daljša pokončna stebela z modrovijoličastimi redkimi klaski

Stožka

Masnica

Saš

Šašulica

na vrhu. Spoznamo jo tudi po tem, da steblo – lat – nima vidnih kolenc, ki so značilna za trave. Edino kolence je skrito prav v začetku nadzemnega stebela. Stožka z bujno rastjo prezračuje gozdna tla in uravnava njihovo vlažnost.

Podobno vlogo imajo tudi številne trave pohorskih gozdov in planjav, kot so masnica (*Deschampsia*), ščetinovka (*Nardus*), šašulica (*Calamagrostis*) in druge. Posebno mesto med pohorskimi travami ima »kisl« poltrava migalični

saš (*Carex brizoides*), (ljudsko tudi lasajna), ki z ozkimi, do 60 cm dolgimi zelenimi, poleglimi listi oblikuje cele zaplate zelenih blazin. Z gosto rušo onemogoča naravno pomladitev gozda, druge rastline zaduši in iz tal v veliki

meri odvzema hranilne snovi. Rastlina sicer zadržuje vlago, druge koristi od te poltrave pa ni zaslediti. Ljudsko izročilo pravi, da so posušeno nekoč uporabljali za pripravo ležišč, ki so bila gotovo bolj »bio« kot današnja sintetika.

Na Ravnah na Koroškem izbirali »mlado kmetico 2007«

Zmagovalka Marta Rojnik

Franc Jurač

Izbor mlade kmetice 2007 je bil letos na Ravnah na Koroškem, od koder prihaja tudi zmagovalka lanskega leta Anita Štriker. Letos se je za ta naziv potegovalo devet kandidatk iz različnih krajev Slovenije, naslov mlade kmetice leta pa si je prislužila Marta Rojnik iz Šempetra v Savinjski dolini.

je izbor mlade kmetice uspel, pri tem pa je treba omeniti še sodelovanje občine Ravne na Koroškem, Zveze kmetov Slovenije in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije s Kmetijsko gozdarskim zavodom Celje.

Letošnje kandidatke za izbor mlade kmetice 2007 so bile: Petra Puhar iz Gornje Radgo-

vosti Koroške, kot sta osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika in domačija Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca. Tik nad Prežihovo bajto nad nekdanjim ajdovim strniščem so se srečale z bronastim Prežihovim spomenikom, od koder je lep pogled na Kotlje in na Uršljo goro. Seveda pa tudi ogledov drugih zanimivosti Koroške ni

je Suzana Rejak, letošnje nosilka naslova možna d'čva, ki je koroška različica vinske kraljice, v svojem domačem narečju kandidatkam zaželela veliko sreče.

In potem se je začelo. Ker je bilo kandidatk devet, so tekmoval v treh skupinah po tri. Vse so se dobro izkazale, a najboljša je bila Marta Rojnik, ki je s svo-

Moštna d'čva Suzana Rejak je v svojem domačem narečju zaželela kandidatkam kar največ sreče.

Izbor mlade kmetice leta že šest let zaporedoma pripravljajo Kmečki glas v sodelovanju z Zvezo kmetov Slovenije, Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije ter društvom in občino, od koder je zmagovalna kandidatka minulega leta. Društvo kmetov Mežiške doline se je nadvse potrudilo, da

Moravč, Frančka Smrkolj s Trojan, Damjana Kern z Golnika in Jasna Šukar iz Bodencev. Na občini Ravne so za vse udeleženke pripravili sprejem, pričakali pa so jih župan mag. Tomaž Rožen ter podžupana Milan Škafar in Peter Oder. Pred samim tekmovanjem so si kandidatke ogledale zanimi-

Vseh devet tekmovalk se je dobro pripravilo na izbor.

manjkalo.

V kulturnem programu, ki so ga ob tej priložnosti pripravili,

jimi osmimi točkami zmagala pred drugouvrščeno Anko Vodnik in tretjo Petro Puhar.

Veselje ob zmagi Marte Rojnik je bilo nepopisno.

Spominska slovesnost na Ribniški koči

Stanko Hovnik

Na Ribniški koči na Pohorju je bila spominska proslava ob obletnici prvega napada Pohorske čete leta 1941 in drugega napada Tomšičeve brigade 1944 na Ribnico.

Proslavo je 11. 8. 2007 organiziralo Občinsko združenje borcev za vrednote NOB Ribnica na Pohorju. Spregovorila sta Ivan Zapečnik, predsednik Občinskega združenja borcev za vrednote NOB Ribnica, in Lojze Dolničar, predsednik

skupnosti borcev XIV. divizije. Spregovorila je tudi županja Ribnice, se zahvalila za obisk in na koncu svojega govora izrazila željo, da se snidejo zopet čez leto dni. Sledil je še kulturni program, ob zakuski pa so navzoči razvili tovariški pogovor.

Alojz Dolničar na proslavi na Ribniški koči

Prijateljsko srečanje

Stanko Hovnik

Ob občinskem prazniku občine Vuzenica je bilo 12. avgusta 2007 tudi tradicionalno prijateljsko srečanje borcev Pohorske brigade, veteranov za Slovenijo 91, veteranov Združenja Sever, članov Združenja slovenskih častnikov, planincev in domačinov. Z vsemi omenjenimi je odbor Zidanškove brigade podpisal tudi listino o medsebojnem sodelovanju. Srečanje je organiziralo Planinsko društvo Vuzenica.

še spomin na številne uspehe brigade pred odhodom s Pohorja. Brigada je namreč svojo borbena pot pričela v noči na 16. januar 1944, ko jim uspel napad na vlak pri Vuhredu in požig tovarne lepenske pri Podvelki. Zmagali so tudi v boju proti nemškimi enotam v Kotu na Pohorju, razorožili nemško posadko v Dovžah, porazili sovražnikove enote pri Mali in Veliki Kopi, uničili postojanko Mislinja ter dosegli višek z miniranjem velikega železniške-

ga mostu in predora v Doliču. Spregovoril je tudi predsednik odbora Zidanškove brigade Alojz Vindiš - Dunda, bivši komisar Zidanškove brigade Komel Franta pa je v svojem govoru med drugim spregovoril o vrednotah narodnoosvobodilnega boja, o tovarištvu, solidarnosti, o domoljubju do domovine, zaradi česar smo spremenili ime organizacije zveze borcev v Zvezo združenj borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja. Apeliral

je, da bi se mlajši vključevali v domoljubno organizacijo in da bi aktivno delovali za uveljavljanje vrednot narodnoosvobodilnega boja.

V kulturni program je bilo vključenih več recitacij, nastopali pa so še harmonikarska skupina Frajtoner, domače pevke in mladi harmonikar. Po zaključku programa so domačinke na tovariškem druženju presenetile z domačimi dobrotami.

Vuzeniški župan Miran Kus

Slavnostni govornik je bil vuzeniški župan Miran Kus, ki je poudaril borbena pot Zidanškove brigade, katera je bila ustanovljena 8. januarja 1944 v vasi Sv. Primož na Pohorju. Sicer pa je srečanje

Proslava v Vuzenici

Srečanje slovenjgraških upokojencev

Stanko Hovnik

V prostorih doma Društva upokojencev Slovenj Gradec je bilo 3. avgusta 2007 tradicionalno srečanje članov društva.

Predsednik društva Janez Gologranc je uvodoma pozdravil vse navzoče in se zahvalil sponzorjem in darovalcem dobitkov za srečelov ter članom, ki so aktivno sodelovali pri organizaciji prireditve. Izpostavil je številne interesne dejavnosti društva. Po uradnem delu srečanja je bil kulturni program, za tem pa so se zavrteli ob prijetnih vižah dua Midva.

Janez Gologranc,
predsednik DU Slovenj Gradec

Nekaj novic iz Podgorja

Leopold Korat

Po romarski poti na Uršljo goro

Lahko rečemo, da je romanje »Po romarski poti na Uršljo Goro« postalo tradicionalno. Že tretje leto smo se sredi meseca junija podali na Goro. Ob 6. uri zjutraj od Breznikove kapele, mimo Hovnika,

do lovske kočice, proti Vernerici in do vrha. Tam je bila ob 11. uri sveta maša. Po maši se jih je nekaj podalo na Šmohorco (škrbina, peč, skala), drugi pa so počakali pred planinskim domom. Med vračanjem v do-

lino smo se ustavili pri prijaznih prebivalcih Vernerce, nato pa nadaljevali mimo sv. Duha. Tam blizu nas je presenetil gospod Marko, ki nam je skuhal »pren župo«. Veseli in zadovoljni, da se suhi (prejšnjo noč

je močno deževalo) vračamo na svoje domove, smo sklenili, da bomo še šli in da nas bo še več. Tako bomo ohranjali spomine naših dedijev in bic, ki jim je bila pot na Goro marsikdaj edini dopust.

Štorklja v Podgorju

30. junija 2007 se je na streho »stare šole« v Podgorju usedla čisto prava štorklja (ne tista, ki nosi otroke). Take živali domujejo predvsem v Prekmurju, zato je ta njen prihod v Podgorje bil nekaj posebnega. Ne vem, kaj bi rekli lovci, sam pa mislim, da se je v kakem slabem vremenu izgubila in začasno »pristala« pri nas.

Enajstič v čast sv. Hubertu

Vsakoletna maša v čast sv. Hubertu, darovana za vse rajne podgorske lovce, se je letos prevesila v drugo desetletje. Enajstič smo se zbrali ob oltarju lovci, ljubitelji živali, narave in gora. Somaševanje je vodil župnik iz Podgorja, ob njem sta maševala še g. Peter Leskovar iz Slovenj Gradca in g. Janko Strašek, župnik iz Cirkovc na Dravskem polju. Bogoslužje so lepo spremljali domači pevci in rogisti iz Nove Cerkve. Med mašo je bila poudarjena misel, da se mora človek vrniti k naravi, z njo zaživeti. S tem ko bogati v materialnem, postaja revna njegova duša. Ko na materialnem pridobiva, na duhovnem izgublja. Ko polni denarnico, prazni srce. Za ohranjanje čiste in zdrave narave, gozda in

živali v njem so še kako poklicani lovci. Povabljeni so, da skrbijo za življenje. Brez zdrave in čiste narave človek ne bo preživel, saj si že danes režemo vejo na kateri sedimo ... Zato so srečanja, kot je bilo ob kapelici na Čerčevjem

vrhu, na vsakoletno pobudo in željo LD Podgorje še kako potrebna. Na njih se utrjujejo in gradijo mostovi, taki in drugačni, delajo se nove poti do zemeljskih ciljev in do večne domačije.

Iz roda v rod

Teden dni za lepo nedeljo v župnijski cerkvi sv. Urha v Podgorju pa je bilo lepo pri podružnični cerkvi sv. Duha v Suhem dolu (na poti proti lovski koči LD Podgorje). Pridne žene in dekleta so nabrale veliko rož in zelenja za vence. To delo se kar lepo prenaša na mladi rod. Čudno je, da kdaj slišimo, kako je bilo, saj ni samo bilo, ampak je še

marsikje tako. In prav je, da je tako. Saj je sodobni človek še kako potreben nečesa pomirjujočega in lepega. In prav rože so tiste, ki lahko prinašajo mir in srečo v srce. Ob lepi nedelji pri sv. Duhu so prebivalci pokazali, kaj jim pomeni ta cerkva, kaj jim pomeni lepa nedelja, kaj jim pomeni prijateljsko druženje.

Lepa nedelja

1. julija smo v Podgorju obhajali lepo nedeljo sv. Urha, zavetnika naše župnije. Kot vsako leto so pridne »krenčlavke« tudi tokrat lepo okrasile našo cerkev. Skupaj z lepo nedeljo smo praznovali še prvo sveto obhajilo. Ob lepi slovesnosti, lepem bogoslužju in lepem vremenu smo po sveti maši še malo pokramljali pred cerkvijo. Harmoniko sta raztegnila Miha in Jože, pridružil se je še Leon s kitaro. Zapela so grla in srca – bilo je lepo. Ob kozarčku in dobrotah naših gospodinj – potici in pecivu je beseda kar sama stekla. In prav je tako, da si ljudje kljub današnji naglici vzamejo čas drug za drugega in vsaj za trenutek pozabijo na hitrost znanosti in tehnike, ki z dobrim prinaša tudi slabo.

Na »Treski« z Almo Karlin

Milena Cigler

V petek, 24. avgusta, je Literarno gledališče Treska iz Mežice svojim zvestim obiskovalcem predstavilo znano slovensko popotnico, pisateljico, slikarko Almo Karlin iz Celja.

Ker ne verjamem v naključja, se mi zdi kar nekako logično, da me je, preden sem se udeležila tega večera, sosedna Anica povabila, da prvo avgustovsko nedeljo obiševo na njeno rojstno vas Svetino nad Štorami. Tako sem obudila spomin na sinovo svatbo na Alminem domu, ki kraljuje nad Svetino, ker pa je takrat (na dan svatbe) lilo ves dan in še ponoči, smo se na poti do te gostilne izgubili ...

Prva pot, ko sva se z Anico pripeljali v omenjeno vas, je bila na pokopališče. In ne boste verjeli, čigav grob sem zagledala, ko sva odhajali s pokopališča; grob Alme Karlin, seveda. Bolj za sebe stoji, z nagrobnim kamnom iz leta 1950, je pa lepo oskrbovan.

Alma Maximiliana Karlin se je rodila 12. oktobra 1889 v Celju že priletnim staršem. V nekaterih meščanskih družinah tistega časa so govorili nemško, tako je bilo tudi pri Almi.

Alma Maximiliana Karlin

Študirala je jezike (nemščino, angleščino in francoščino) v Gradcu in na Society of Art v Londonu z odliko opravila izpite iz angleščine, švedščine, norveščine, danščine, italijanščine, španščine, francoščine in ruščine. Po končani prvi svetovni vojni se je vrnila v Celje, ustanovila šolo za tuje jezike in se začela pripravljati za potovanje okoli sveta. Urila se je v slikanju in se učila zemljepisa, zgodovine, naravoslovja, botanike in zoologije. Lotila se je pisanja slovarja desetih jezikov, med njimi tudi slovenskega.

Odpotovala je novembra 1919. Pot jo je čez Atlantik ponesla v Peru in Panamo ter naprej preko Nikaragve in Ekvadorja v ZDA. Leto dni pozneje je s Havajev odpotovala na Japonsko, nato v Korejo, Mandžurijo in na Kitajsko, od tu pa na Tajvan, kjer je obiskala Tajalce, lovce na človeške glave. V Hongkongu je kupila karto do Avstralije, se na poti ustavila na Manili, na Borneu, na Bisernih otokih, Celebesu, ter prek Četrtrkovih otokov prispela v Sydney in Adelajdo. Naslednja postaja na njeni poti je bila Nova Zelandija, od koder je potovala na Fidži, nato pa na Novo Kaledonijo, Nove

Spredaj sedijo: Marjeta Tasič, Domen Vreš, Marjeta Zvonar Hohnec; zadaj stojijo: Peter Peruzzi, Ajda Vasle, Maruška Šumah in Blaž Tomaž Vertačnik.

Blaž Tomaž in Maruška med izvajanjem glasbene spremljave

Hibride, Salomonove otoke, Karolinske otoke, Bismarckove otoke, Moluke in v Novo Gvinejo, kjer se je srečala tudi z ljudožerci. Vračala se je prek Indonezije in se ustavila na Javi in Sumatri ter pripotovala v Singapur.

Pot jo je nato prek Burme vodila v Indijo, od koder se je januarja 1928 preko Adena, Port Sudana, Port Saida, Benetk in Trsta vsa bolna, shujšana in obubožana vrnila domov v Celje.

Vse te kraje, ljudi, rastlinstvo in živalstvo je natančno skicirala ali naslikala v številnih beležkah in pri tem urejala še herbarij.

Zanimala se je za šolanje in

družbeni položaj žensk, predvsem pa je proučevala starodavna verska izročila, magijo, šamanizem, zdravilna zelišča, simbole in mitologijo. Po vrnitvi domov je Alma urejala zbrano gradivo, predavala in pisala. Iz zbranega etnološkega gradiva je v svojem stanovanju uredila malo zbirko.

Njena predavanja so bila zelo odmevna. Predavala je na različnih evropskih univerzah in v ženskih društvih. Nekoč so jo na Dunaju navdušeni študentje po predavanju na rokah odnesli v njen hotel.

Od leta 1921 do 1937 je pri različnih založbah v Nemčiji, Angliji, na Finskem in v Švici izdala 22 knjig.

Ob zasedbi Jugoslavije jo je

leta 1941 aretiral gestapo in jo poslal v Dachau, vendar se ji je nekako posrečilo pobegniti

in šla je k partizanom. Vendar povojna oblast ni hotela imeti nič z njo, ker je svoje knjige

Peter, obe Marjeti in Ajda berejo odlomke iz Alminih del.

Foto: Lovro Vreš

pisala v nemščini, čeprav je o partizanskem gibanju pisala celo Churchill.

Svoje življenje je Alma Karlin zaključila v revščini in pomanjkanju 14. januarja na Pečovniku pri Celju, pokopana pa je v Svetini (kot sem omenila v uvodu). V njeni zapuščini je še približno 40 neobjavljenih besedil, 400 pesmi, 98 listov notnih zapisov in več kot 500 rastlinskih listov in risb rastlin ter živali.

V Pokrajinskem muzeju v Celju je urejena stalna etnografska zbirka Alme Karlin, v kateri je okoli 800 njenih predmetov in 400 razglednic, vendar pa je vsa njena zapuščina razpršena po različnih krajih in je vsaj še enkrat tolikšna.

V slovenskem jeziku (prevodi iz nemščine) so najbolj znana

dela Alme: *Urok z južnega morja*, *Zmaji in duhovi*, *Popotne skice*, *Angel*, *Svetlikanje* in novejši prevod *Japonske novele*.

Za zaključek naj povem, kaj je o Almi dejala sosedka Anica, ki je bila takrat, ko je Alma žive-la na Pečovniku, stara šest let. »Vedno ko sem šla mimo njene hiše, me je pobožala, mi dala bombon in rekla kaj prijaznega. Živeli sta skupaj s prijateljico, katere ime sem pozabila. Sicer pa piše na grobu,« je dodala. »Alma je imela na glavi klobuček, športne čevlje in pogosto je hodila z nahrbtnikom. Prav rada se je spominjam!«

Vir: Razen uvoda in zaključka so vsi podatki vzeti iz vabila Liter, Gledališča Treska, ter iz zapiskov iz tistega večera.

Z ljudsko pesmijo okoli Pohorja

Stanko Hovnik

Kulturno društvo Pameče - Troblje pri Slovenj Gradcu je 29. 7. 2007 v cerkvi sv. Ane nad Pamečami organiziralo že šesto prireditev Z ljudsko pesmijo okoli Pohorja. Sodelovali so: Ljudski pevci

KUD Jožef Košič Bogojina, ženska vokalna skupina Deteljica Ravne na Koroškem, ljudski pevci iz Zreč KUD Vlado Mohorič, Vaberški fantje iz Vaberč - Slovenska Bistrica, ljudske pevke iz Juršinc, Jur-

šinci, ljudske pevke Bršljanke in pevska skupina Spomini iz Pameč. Vsaka pevska skupina je zapela tri ali pet pesmi in je dobila spominsko priznanje. Združene pevske skupine so zapele dve pesmi, ki sta odmevali

v polni cerkvi poslušalcev, ti pa so vse nastopajoče nagradili z dolgim aplavzom. Concert je v zadovoljstvo navzočih in Kulturnega društva dobro uspel. Program je povezoval Gašper Koruzni

Združene pevske skupine na prireditvi Z ljudsko pesmijo okoli Pohorja

Moj spomin na Mira Miškulnika

Viktor Levovnik

Pred leti sem še veliko sodeloval s koroškimi revijami, kot sta *Družina in Dom* in *Naš tednik*, in Koroško lutkovno sodelovanje in bil ob neki priliki povabljen na obletnico. Tam sem spoznal koroškega skladatelja in pisca, pripovednika, zdaj žal že pokojnega gospoda Mira Miškulnika. Tudi z njegovo ženo Micko sem z njim srečal v Pliberku. Od tega je preteklo veliko let, takrat sem bil še zdrav, noge so me še ubogale. Miro je pa že tožil, da

večkrat čuti bolečino v nogah, kar se mi je zdelo čudno; odkod vendarle, saj jih vsak dan uporabljamo pri hoji?! Pa vendar pride čas, ko življenje pokaže drugo plat.

Pravijo, da so spomini edina dota, ki ti ostanejo od tistega, kar si nekoč doživljal. Moj spomin na človeka, ki je ves gorel za slovenski jezik na av-

strijskem Koroškem, je taka dota. Rad je kaj v šali povedal, npr.: »Ljudje z zlatim srcem smo resnično svobodni, ker prinašamo mir in smo gibalo sveta«. Še veliko imam v sebi shranjenih njegovih besed, misli, pesmi ter prikazanih lepot naše zemlje in še po tolikih letih mi zvenijo v ušesih njegove besede in se iz njih učim spoštovanja do sočloveka. Takšni ljudje, kot je bil on, ne umirajo, se samo skrijejo našim očem.

Miro Miškulnik

»Gozdar« v oddaji Na zdravje

Duša Komprej

V mesecu septembru se je Folklorna skupina Gozdar iz Črne na Koroškem udeležila snema-

nja oddaje Na zdravje, ki si jo boste lahko na malih zaslonih ogledali 28. 9. 2007.

Oddaja je bila namenjena predvsem spoznavanju taborniškega in skavtskega življenja. Željni znanja se boste lahko naučili, kako zakuriti taborniški ogenj brez vžigalic, spoznali način življenja obojih in se jim morda kdaj tudi pridružili.

Organizatorji so poleg zanimive tematike poskrbeli tudi za dobro glasbo, saj ni manjkalo zanimivih gostov, smeha in veselja. Tako boste lahko prisluhnili Veselim svatom, Čukom, Ansamblu Svetlin, predstavila sta se tudi Marjan Smode in Aleksander Mežek, dodobra pa je občinstvo tako z glasom kot s stasom ogrela Manca Špik.

DARILO

Zinka Mori

*Dobiš ga ali iz srca
ali iz hudobije.
Dobiš ga zaradi olike
ali zaradi nagajanja.*

*Dobiš ga iz poštenosti
od otroka nedolžnega,
človeka poštenega
ali si ga zaželiš.*

*Včasih pa tudi rečeš:
Podari mi kozarec mladosti
in slamice ne pozabi.
Tega bi bil najbolj vesel,
da bi življenje počasi pil.*

Jezikovne drobtinice: zapisovanje nazivov

Marta Krejan, prof.

Kdaj pa kdaj se znajdemo v dilemi, kako zapisati določen naziv, kratico in podobno. Tako vrstni red kot sam način zapisa nam delata težave. Vsekakor so pri tem pomembne tudi vejice in presledki, ki sledijo vsaki piki, s katero okrajšamo kako besedo. Nazive pišemo z malo začetnico, če niso na začetku povedi, seveda. Najbolj nazorni so tako

ali tako primeri, zato si jih pogledjmo nekaj.

Vrstni red zapisa: častni naziv, ime in priimek, strokovnost

- minister Ivan Novak, univ. dipl. inž. (lahko tudi ing.)
- ministrica Marija Novak, spl. zdrav.
- ministrica dr. Marija Novak, dipl. psih.

Podpis v dopisih

Pri podpisih v dopisih je priporočljivo pisati vse v eni vrstici, v glavnem le častni naziv ter ime in priimek, če pa z dodanim strokovnim nazivom popačimo estetski videz, pišemo strokovni naziv spodaj, in sicer izpisan v celoti (tako zapisovanje je manj pogosto).

Zapis:

- mag. Marija Novak, dr. vet. med.
- ministrica dr. Marija Novak, diplomirana psihologinja

Okrajšavo za lastnoročni (podpis) rabimo pri nadomeščanju originalnega podpisa, in sicer zapišemo takole (s presledkom):

Podpis: Ivan Novak, l. r.

Spomini na težke čase ob koncu druge svetovne vojne

Viktor Levovnik

Kadar koli pogledam kozolec Kržanovega mlina, se spomnim gomile, ki je bila še pred nekaj leti vidna, zdaj pa jo je zob časa že izravnal. Pred kozolcem so vozili z živinsko vprego in tako se je z leti gomila izravnala. Tam počiva mlado zalo dekletke, ki so jo Mongoli sprva spolno zlorabili, nato pa zabodli z nožem.

Spominjam se propada stare Jugoslavije, ko so takratni oficirji bežali v gozdove in si trgali našitke z obleke. Navadni vojaki so prosili kmete za civilno obleko, da jih Nemci ne bi ujeli. Eni so imeli srečo, da so prišli domov in se rešili nemškega ujetništva, kar precej pa so jih ujeli in morali so v nemška taborišča ali pa delat v Nemčijo na kmete. Nekateri izmed njih se niso vrnili, tam so se poročili z domačinkami. Mnogi so potem zaradi po-

manjkanja shirali in umrli v tujini.

Po padcu Nemčije so se pričele skozi našo dolino viti dolge kolone beguncev proti meji Avstrije. Gledal sem to »Cankarjevo procesijo«, v kateri je bilo mnogo civilistov, otrok in žena. Okoli naše hiše se je paslo nešteto konj, mul, oslov in tudi kamela je bila vmes. In tako je k nam pripeljal avto črne barve, iz katerega je izstopil nemški general, ki je za hleb kruha ponujal avto. Takrat sva bila z mammo še sama. Kričala je v sobi, saj so jo hoteli Mongoli posiliti. Povedal sem nemškemu generalu, kaj se dogaja. Zdrvel je v sobo in dvakrat ustrelil, mati pa je vsa prestrašena stekla ven in jokala. Pozneje je res dala temu višjemu častniku zadnji hleb domačega črnega kruha, on pa je vojakom naročil, da so dali mrtva vojaka na voz in ju odpeljali naprej.

Mongolov je bilo veliko okoli naše hiše. Takrat so iz kolone beguncev pripeljali mlado dekletko, jo spolno zlorabili, nato pa zabodli. Pred kozolcem Kržanovega mlina so jo naslednji dan pokopali stari kmetje, ki niso bili sposobni za vojno.

Na Kaplarjevem vrhu, kjer je sedaj dolina škratov, so ustaši kričali: »Partizan vdaj se!« Na Modrijevem vrhu so bili partizani (Koroška brigada) in slišal se je krik: »Ustaš, odloži orožje!« Ne eni ne drugi niso prenehali. Vidne so bile tudi topovske granate, ki so padale z enega hriba na drugega. To je trajalo kar nekaj dni, nato pa so prišli iz gozdov vojaki, ki so procesiji odvzemali orožje in ostalo. Ta žalostna procesija se je vila proti Poljani, ker se niso hoteli vdati partizanski vojski. Cela skupina teh vojakov, civilistov, žena ter je otrok padla tam na Poljani. Zato pravim,

vojna je strašna! Ti grobovi kot priče zadnje vojne na Poljani nas opominjajo, da moramo delati na tem, da se nikoli več ne bo zgodilo kaj takšnega. Leta so izbrisala trpljenje tedenjnih časov, ne morejo pa izbrisati spominov, ki kot daljna dota, vsa boleča, vsa krvava večkrat vstane v srcu.

Moje slovo

Oj, zvonovi vi koroški, kadar zvonili mi boste v slovo, bo li komur v tistem žalju orosilo se oko?

Nimam brata ne sestrice, zlate mame nimam več, sam po širnem svetu hodim, za umrlimi ihteč. Skoraj me že vsak sovraži, ker slovensko imam srce.

Sprejemajo me z mrzlim obrazom, kamor pridem, kamor grem.

Ker ljubim svojo domovino, pot mi kažejo naprej, naj grem mrzel po dolini tej.

Oj, zvonovi vi koroški, kadar zvonili boste v slovo, pač nobeno orošeno za menoj ne bo oko.

Moja prijateljica Berta

Štefka Melanšek

Letos so borovnice obilno obrodile. Tudi v našo lepo suhodolsko dolino so prihajali nabiralci borovnic. Poznana dolinica, zanimiva za obiskovalce, ki se radi zadržijo pri prijazni gostilničarki Mariji Balek, ki ti hitro pogasi žejo, ko stopiš v lepo urejeno gostišče. Tam je tudi potoček Suhodolnica, ki žubori s hladnim vetrom ter se vije dalje proti Podgorju. Ob tem potoku so nekoč bili mlini in žage in voda je poganjala mlinska kolesa. V Žnidarjevem mlinu so bile stope, ki so phale ječmen in ajdo, iz katere mlečno kašo so potem otroci najraje jedli. V tem mlinu sta živela Anton Vrhovnik in njegova žena Marija. Imela sta samo eno hčerko Berto, ki je bila zelo lepa. Ravno v času zorenja borovnic pa

so prišli cigani in se utaborili pri Ronetovemu mlinu. Žene so hodile prosjačit za hrano in obirale so borovnice. Prišli so tudi k Planinškemu, kjer sem bila jaz doma. Mati jim je dala, kar je mogla in odšli so.

Med temi cigani pa je bil lep črnooki mladenič, ki je osvajal Berto. Mati je prosila hčerko, da najopusti misel na tega cigana, ker danes so tu, bog ve, kje bodo že jutri. Vse materine prošnje so bile zaman, odšla je ponoči s cigani. To se je zgodilo leta 1937 in takrat je bila Berta stara 18 let.

Mati je kmalu nato umrla in oče je ostal sam v mlinu. Po nekaj letih so šli cigani tu mimo in Berta se je oglasila očetu, a je zopet odšla z njimi. Šli so proti Ciganiji, tako pravijo planini v Javorju, kjer so

se poleti cigani zadrževali dalj časa in nabirali borovnice, pa še Kavnikovi ljudje so bili z njimi prijazni. Anton je nekaj časa še samotaril, nato pa prodal mlin Rudolfu Pačniku, Šašelnovemu z Razborja. Rudolf je s svojo ženo Marijo mlet naprej; celo drugo svetovno vojno se je kolo mlina vrtelo in mlelo za partizane.

Spominjam se tudi malega izvira vode, ki je pritekla izpod skale. Neštetokrat sem pila to osvežilno vodo, ko sem prinesla v mlin. A vse se spreminja in tudi to se je. Komunala iz Slovenj Gradca je potrebovala vodo in je ta mlin odkupila, zgradila velik rezervoar in že je voda pritekla v Slovenj Gradec. Rudolf pa je tam v bližini kupil drugi dom.

Ježa v spomin na dr. Ferdinanda Kutnika

Konjeniki koroške in šaleške pokrajine

Konjeniki koroških konjeniških klubov, organizirani v Koroško konjenico, in konjeniki Šaleške konjenice iz klubov Šaleške doline so letos že drugič organizirali ježo v spomin na člana Cross Country kluba Legen in prijatelja konjeništvu doktorja Ferdinanda Kutnika.

Lani triindvajset, letos že petindvajset konjenikov je jezdilo iz vseh

strani proti Kotljam, kjer smo se zbrali pred gostilno Toni, od tam pa družno nadaljevali proti pokopališču Barbara, ker je Ferdo našel svoj zadnji dom. Tako ohranjamo spomin na veličino človeka, kirurga, prijatelja in konjenika.

Jezdimo tudi v imenu mnogih bolnikov, ki so doktorju zaupali, njegovih znancev in prijateljev.

Začetek ježe na Cross Country klubu

Konjeniki smo položili venec na grob dr. Ferdinanda Kutnika.

Dr. Ferdinand Kutnik s svojim Bandijem

50 let Šahovskega društva Slovenj Gradec

Stanko Hovnik

V Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec je bila 8. 6. 2007 svečana predstavitev zbornika ob 50-letnici Šahovskega društva Slovenj Gradec. O jubileju sta spregovorila urednik zbornika Gregor Šmon in župan Mestne občine Slovenj Gradec Matjaž Zanoškar, dejavnost kluba pa so z besedo in sliko poleg urednika predstavili še avtorji prispevkov.

Šahisti smo v tem času pripravili več prireditev. Največja je bila na slovenjgraškem letališču, kjer smo imeli mednarodni turnir v aktivnem šahu. Meni kot predsedniku društva je pripadla čast, da sem vodil večmesečne aktivnosti, s katerimi smo naš jubilej dostojno obeležili. Največji zalogaj je bila ravno izdaja zbornika. Z njim se želimo za trenutek dotakniti preteklosti, se spomniti šahovskih dogodkov in pred-

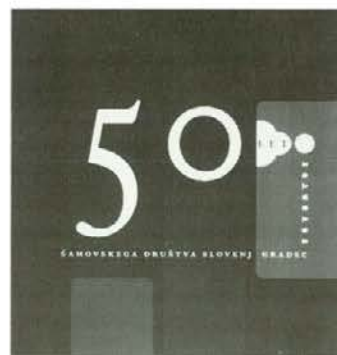
vsem ljudi, ki so nam zapustili bogato športno in kulturno dediščino. V kronološkem pregledu smo strnili pomembnejše mejnike, ki so vplivali na razvoj našega društva. Iz našega bogatega arhiva kakor tudi iz živega pričanja ljudi, ki so soustvarjali v določenih obdobjih, smo se trudili pripraviti čim bolj verodostojni pregled

šahovskega udejstvovanja od začetka šahovske igre v našem mestu do ustanovitve kluba in delovanja vse do danes.

Z izjavami posameznih šahistov smo želeli prikazati njihove osebne poglede na šahovsko igro in njihove športne poti. Zbrali smo tudi bogato slikovno gradivo in ga skušali pokomentirati. Opisali smo

Predsednik šahovskega kluba Gregor Šmon govori ob 50. obletnici kluba.

Zbornik izdan ob 50 letnici šahovskega kluba Slovenj Gradec

današnje dejavnosti društva, načrte in misli za prihodnost. V vsej zgodovini kluba se je nedvomno potrdilo in dokazalo, da vztrajnost in predanost rojevata tudi rezultate, zato še s toliko večjim ponosom ugotavljamo, da so slovenjgraški šahistke in šahisti uspešno ponesli barve Slovenj Gradca in Koroške širom po Sloveniji, Evropi in svetu.

Rok Gorenšek

☆1923

†2007

Neštetim je Rok Gorenšek napisal poslovilne besede ob zadnjem slovesu z značilnimi izrazi: vsem daleč naokoli poznan, spoštovan, priljubljen, odgovoren, duhovit, družaben ipd.; z vsemi temi in še

mnogimi drugimi zveličavnimi besedami pa lahko sedaj označimo njega, njegovo bivanje in delovanje v okoljih, kjer se je gibal in delal. To je izrazila tudi velika množica ljudi, sorodnikov, prijateljev, znancev, nekdanjih sodelavcev, sovaščanov, ki so se od njega poslovili na hotuljskem pokopališču, potem ko je Rok 13. avgusta letos v slovenjgraški bolnišnici zaključil svoje življenje.

Rok Gorenšek se je rodil 10. avgusta 1923 na kmetiji Lužnik v Podgori, zato so mu rekli kar Lužnikov Rok. Bil je sin Lucije Gorenšek – Munkove Mojcke in Antona Gorenška – Ardevovega Tonča, kakor je njegove starše v Jamnici poimenoval pisatelj in sorodnik Prežihov Voranc. Smrt mame, ki mu je, ko še ni imel 16 let, v naročju umrla v slovenjgraški bolnišnici, je bila prva in gotovo največja grenka kaplja v njegovem življenju. Na srečo je potem dobil dobro in razumevajočo mačeho Angelo, ki je ob pomoči Amalije Šinkovec, ki je bila že prej pri hiši, lepo skrbela zanj in za ostalih pet otrok, dve sestri in tri brate.

Po vojni vihri, ki ga je pognala po svetu in ga globoko ranila, si je leta 1948 ustvaril družino z najmlajšo Riharjevo hčerko Štefko. V zakonu so se jima rodili štirje otroci, žal pa je hčerka Danica še kot dojenček umrla.

Rokovo družinsko življenje se je začelo v Lužnikovi bajti, ki je ljudem znana, ker je v njej umrl Svetneči Gašper, nadaljevalo v združnem domu v Kotljah, zaključilo pa v hiši na Brdinjah, kjer je preživel 27 let, od tega skoraj 20 v pokoju. Ob njem je vedno trdno stala žena Štefka, topla, prijazna, razumevajoča in požrtvovalna žena, s katero sta se vsestransko dopolnjevala.

Bil je trikrat tast, šestkrat dedek in petkrat pradedek. Rokova delovna pot se je pričela v Kotljah. Takoj po vojni je Prežihov Voranc ustanovil Kmetijsko zadrugo Kotlje in ga imenoval za upravnika. Sprva malo v dvomih, ali bo kos tej odgovorni nalogi, se je z veliko vnemo in resnostjo lotil tega pomembnega dela. V kratkem času je uspel včlaniti v zadrugo večino Hotuljcev, ki so preko nje lahko uspešno poslovali, prodajali kmetijske pridelke in kupovali razni material za kmetovanje.

Pod njegovim vodenjem je bilo združno življenje zelo razgibano. Organizirana so bila razna strokovna predavanja, tečaji o živinoreji, sadjarstvu, šiviljski in kuharski tečaji, pa tudi strokovne ekskurzije.

Ena izmed velikih Rokovih zaslug je tudi elektrifikacija Kotelj in okolice. Prevzel je organizacijska dela v zvezi s tem in pripomogel, da je v Kotljah in okolici zasvetila luč, da je elektrika pognala elektromotorje in nadomestila težaško ročno delo. Tudi organizacija izgradnje združnega doma v Kotljah mu je bila zaupana. Večina dela pri tem je bila prostovoljnega, velike težave pa so bile z nabavo gradbenega materiala, saj je vsega primanjkovalo.

Pozneje so se zadruge združevale; na vodilna mesta so prihajali mladi strokovnjaki. Tudi Rok se je odločil za nadalj-

nje izobraževanje in po uspešno končanem šolanju prevzel službo varstva pri delu za vse koroške kmetijske zadruge in to delo opravljal do upokojitve.

Veliko svojega časa pa je Rok posvetil svojim sokrajanom. Pomagal in sodeloval je skoraj pri vseh skupnih akcijah. V obdobju, ko je bil predsednik vaše skupnosti, je še posebej čutil odgovornost in skrb za razvoj kraja, pa tudi kasneje ni nikoli opustil te odgovornosti.

Bil je tudi član prostovoljnega gasilskega društva Kotlje kar polnih šestdeset let. Aktivno je sodeloval v številnih gasilskih akcijah, kar tri mandate je bil predsednik tega društva. V letih med 1990 in 2003 je skrbno zbiral gradivo o gasilstvu v Kotljah in okolici in spisal kroniko, ki so jo gasilci izdali ob 80-letnici društva. Za svoje delo v društvu je prejel najvišja gasilska priznanja in odlikovanja.

Poznano je tudi njegovo udejstvovanje na področju kulture, saj je sodeloval pri organizaciji številnih kulturnih prireditev v okolju, kjer je živel in delal, kot tudi s pisano besedo. Veselje do branja, znanja in pisane besede je Rok najbrž imel v svojih genih, saj je tudi izhajal iz rodbine, ki je sorodstveno povezana z znanim koroškim in slovenskim pisateljem Prežihovim Vorancem. Njegovo ime je zapisano pod neštetimi prispevki, objavljenimi v koroških časopisih in revijah, zapisal je več kot štiristo govorov za razne priložnosti, tako žalostne ob slovesih kot vesele ob raznih praznovanjih.

Nam, ustvarjalcem in bralcem Viharnika, pa se je še posebej vtisnil v spomin, saj je v svojem večdesetletnem sodelovanju prispeval zbir člankov o življenju prenekaterih Korošcev, o dogodkih in zgodovinskih zapisih iz našega okolja pa tudi eno celo desetletje s strokovnimi članki in kmetijski prilogi Viharnika.

S tem ga bomo ohranili v trajnem spominu.

Uredništvo Viharnika

Zahvala

Ob smrti dragega moža, očeta, dedka in pradedka

Cirila KRAJČERJA (1927–2007)

s Prevalj, Perzonali 19,

se za pozornosti ob urah žalosti ter za vsestransko pomoč iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki so darovali cvetje in sveče. Zahvaljujemo se govorniku

Marku Kavtičniku za žalni govor in odigrano žalostinko, hvala pevskeemu zboru, rudarski godbi, Prostovoljnemu gasilskemu društvu Prevalje in vsem sosednjim društvom za častno zadnje slovo.

Hvala dr. Predikaka, dr. Epšek in dr. Tretjaku ter celotnemu internemu oddelku Splošne bolnišnice Slovenj Gradec za lajšanje bolečin v času njegove bolezn.

Žalujoči: žena Ema, sinova Ciril in Emil, hčerki Tatjana in Silva z družinami, vnuki, pravnuki, bratje in sestre z družinami ter ostalo sorodstvo

Lenka Pečečnik

☆1927

†2007

V zadnjem junijskem dnevu je množica pogrebcev na šentiljskem pokopališču pospremilakvečnemu počitku Leniko Pečečnik.

Le še osemnajst dni jo je ločevalo od jubilejnega osemdesetega poletja, ko je v četrtekovem dopoldnevu onemelo njeno srce. Pa se je po težavah v maju v tem tednu še posebej dobro počutila. Ne le, da se je sprehodila po svojem vrtičku, še celo košnje se je lotila v sredo. Prav nič ni kazalo, da ji življenje odmerja poslednje trenutke, zato je ob njeni smrti vsem zastala beseda v grlu.

Pri Koletniku v naših Movžah je mama Franciška 16. julija 1927 povila hčerkico Leniko. Kar devet otrok je čebljalo na tej domačiji, se zvedavo oziralo po koščkih kruha in stegovalo ročice za delom. Dekličino otroštvo je za starševsko ljubezen prikrajšala smrt matere in očeta, saj je bila takrat stara komaj deset let. Kot rejenka se je znašla pri Papeževih v Mislinji. Marsikaj je morala postoriti, vzljubila je zemljo in živali, kar jih je bilo pri hiši. Posebno brazdo v njeni mladosti je pustila še druga svetovna vojna, a se s prenašanjem pošte nikdar ni posebej hvalila. Ko ji je v svobodi v srečanju z mladim Francem srce zaigralo v ritmu sreče, so se začela sončna leta njenega življenja. Z izbrancem sta jih leta 1950 okronala pred oltarjem. Življenje pod cerkvico sv. Lenarta sta rojstvu sinkov Branka in Slavka uglasili s toplo družinsko harmonijo. Dela Leniki seveda nikdar ni zmanjkalo, saj je zdaj gospodinjala, zdaj sadila in plela pa skrbela še za lačne prašičke in kokoši. Obenem je otrokom znala lepšati otroštvo, zato se je pri Pečečniku znašel ob njenih sinovih vselej še kup drugih otrok.

Pridna zakonca sta se lotila gradnje hiše. Ob skromni Francovi plači sta morala marsikaj sama postoriti, zato je bila ob vselitvi leta 1963 Lenika še posebej ponosna in srečna. Tudi na svoje žulje in kaplje potu.

Ob nenehnem delu na zemlji, saj je imela vedno še kakšno njivo v najemu, je vsa leta skrbela, da je bila cerkva sv. Lenarta ob vseh pomembnejših cerkvenih praznikih lepo okrašena.

Ko je moža bolezen prvič za daljši čas privezala na posteljo, mu je njena nega pomagala, da se je spet postavil na noge. Tako sta lahko presrečna v krogu svojih najdražjih slavila zlato poroko. Pred šestimi leti jo je moževa smrt pahnila v osamljenost, a se bivanju med stenami svojih sončnih let ni izneverila. Ob strani sta ji stala sinova, osrečevali so jo trije vnuki in trije pravnuki. Dobra babica je tudi njim, tako kot nekdanj svojim sinovoma, znala in zmogla narediti otroštvo razigrano in vedro.

Do lanske pomladi njene jeseni življenja bolezen ni uspela skaliti. Takrat pa je pljučna embolija hudo načela njeno zdravje in ji porušila življenjski optimizem. Vendar so ji ga njeni najbližji uspeli povrniti, ko si je Lenika opomogla od vseh težav.

Jeseni je spet korajžno lopatala, spomladi sadila. Ob tistih fizičnih kolih, ki jih je zasadil njen sin Slavko, je kmalu stalo še deset njenih. Sama si je še kuhala, le ob sobotah in nedeljah se je rada odzvala povabilu na kosilo k Slavku in Irmu. Maja je morala spet v bolnišnico, po štirih dneh spet

skušala okrevati doma, a se ni počutila preveč dobro. Snaha Irma je skrbela za njeno prehrano, dobra sosedka Tinika ji je stala ob strani sleherni dan. V ponedeljek se je počutila tako prijetno, da je prišla k Slavku na piknik, že dan prej se je odločila za kosilo v Dovžah, v sredo pa je celo prijela za koso.

Kar smejalo se je ob dobrem počutju družinama njenih sinov. Varljivo upanje pa je žal v četrtekovem dopoldnevu splahnelo, ko je Lenika Pečečnik doma nepričakovano utonila v večni sen.

Vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti in olepšali ganljivo slovo, se žalujoči najdražji iskreno zahvaljujejo.

Friderik - Mirko Šapek

☆1942

†2007

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Nikjer ni tvojega glasu,
toda povsod ostale so sledi
tvojih pridnih rok.
Svoj dom si ljubil in družino,
zdaj v srcih čutimo praznino.*

*Tvoja ljubezen nas je grela,
a žal usoda kruta te nam je vzela.
V mislih naših vedno boš ostal,
ker veliko lepega si nam dal.*

Čas je prekratek za tiste, ki se veselijo, je predolg za tiste, ki žalujejo, toda za tiste, ki imajo radi, čas ne obstaja. Zato čas za vse nas, ki se spominjamo dragega Friderika Šapka, ne obstaja. Neizmeren je bil v svoji dobrosrčnosti in čeprav ga je zlomila bolezen, je on zmagovalec. Ker je znal prav živeti, ker je bilo njegovo življenje bogato in dragoceno, polno dejanj dobrote. Bil je v ponos svojim otrokom in vnukom, ki jim je nudil najtoplejše in najmehkejše naročje.

Zahvala

Svojci se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, ki so nam ob težkih trenutkih nudili svojo ramo za tolažbo. Prav tako lepa hvala osebju internega oddelka Splošne bolnišnice Slovenj Gradec za trud, pomoč in lajšanje Friderikovih bolečin. G. župniku Frančku Karnerju hvala za opravljen pogrebni obred, g. Franciju Kotniku za lepe besede slovesa, pevcem za zapete žalostinke, pihalnemu orkestru ter godbeniku za zaigrano Tišino. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in hvala za številne sveče, cvetje, darovane svete maše ter mnoge sožalne brzojavke, ki nam lajšajo ranjeno srce v bolečem času žalovanja.

Za teboj žalujejo tvoji najdražji: žena Jožica, sin Mirko z družino, hčerke Nataša, Anja in Lidija z družino, tašča Marija ter ožje sorodstvo.

Husein Cazinkič

☆ 1923

† 2007

Smrt je zopet posegla v naše vrste in iz naše sredine iztrgala soseda, prijatelja in sodelavca Huseina Cazinkiča, ki smo ga poznali kot dobrega marljivega delavca, cestarja na gozdnih cestah.

Poslovili smo se od človeka, ki se je dvakrat rodil in tudi dvakrat umrl. Prvič se je rodil v novembru leta 1923 v vasi Mrazovac, tri ure peš hoje od Bosanske Krupe. Rodil se je v za tiste čase številni družini. Kljub težkim življenjskim razmeram je odrasel v krepkega mladeniča in leta 1943 ga je hrvaška oblast poklicala v vojsko.

Ob koncu druge svetovne vojne se je 5. maja znašel v hudem vojnem metežu na Poljani pri Prevaljah, kjer so se odvijali zadnji boji. Tu je bil zajet s številnimi sovražnimi vojaškimi formacijami in bil skupaj z njimi postavljen pred strelski vod jugoslovanske vojske. Ko so mitraljezi zapeli svojo smrtonosno pesem, se je zavestno vrgel v tankovski jarek. Čeprav so nanj padli drugi ustreljeni, se je ponoči, ko se je vse umirilo in je bilo vse tiho, z zvezanimi rokami prebil iz jame in se podal v neznano. Tukaj je prvič umrl in se drugič rodil.

Taval je po gozdovih proti Strojni in se znašel nad cerkvijo Svetega križa, videl reko Dravo, Dravograd, čeprav ni vedel, kje je. Lačen, z ranjenimi nogami, napol gol je užival listje in borovničevo cvetje in se odločil preplavati Dravo. Šel je dalje v gozdove Goriškega vrha. Nekje v bližini Andrejnika je zagledal ojstriško cerkev ter nekaj kmetij in si se podal v to smer. Do konca izmučen je pritaval do Zajsnikove Ravne, tu skoraj opešal, tako da je zmogel samo še navzdol v smeri proti Zajsniku. Prišel je do roba gozda v bližini Zajsnikove kmetije, zagledal več ljudi, ki so obnavljali hišo, in se odločil prikazati se, misleč: »Več kot ubiti me itak ne morejo, umrl bom v vsakem primeru.« Zgodilo se je drugače. Zajsnikovi so ga sprejeli, mu nudili prvo pomoč, ozdravili ranjene noge, ko si je opomogel, ja pa tam tudi ostal, vendar pod drugim imenom in priimkom, ki ju je prevzel po padlem tovarišu Petru Sasimiču. Pod tem imenom smo ga potem poznali. Odslužil je dve leti jugoslovanske vojske, opravil podoficirsko šolo in poučeval mlade vojake – rekrute.

Po odslužitvi vojski je ostal pri Zajsniku, a še vedno z imenom Peter Sasimič. Zaradi tega so nastale težave in neko noč je izginil. Minilo je štirinajst dni ali kaj več, ko se je nenadoma Peter pojavil na Ojstrici. Bil je popolnoma preroben, dobre volje in nasmejan. Dejal mi je, da je zopet človek s pravim imenom in priimkom, seveda z drugim. Ko sem ga vprašal, kako ga naj ga sedaj kličemo, mi je odgovoril: »Jaz bom še vedno Peter, kakor me poznajo Ojstričani, čeprav sem uradno Husein Cazinkič.«

Redno se je zaposlil pri stanovanjsko komunalnem podjetju v Dravogradu. V gozdarstvu smo potrebovali cestarje za vzdrževanje gozdnih cest, zato se je »preselil« na gozdno upravo Ravne v revir Dravograd, kjer je bil zaposlen do odhoda v pokoj.

Bil je cestar z dušo in telesom, na cestah je bil red in bile so lepo vzdrževane, vendar v okviru možnosti, ker vsega pa sam tudi ni mogel narediti. Nemaikrat je bil na cesti ob hudih nalivih in takrat rešil marsikateri usad ali zdrs zemlje,

ker je meteorno vodo pravočasno usmeril drugam. Kakšnega pol leta je bil cestar tudi v Libeliški gori. Ko je moral nazaj na Ojstrico, so kmetje v Libeličah javno protestirali.

Bil je veseljak, pa tudi hudomušnež. Marsikdaj je kakšno ušpičil, da smo se še dolgo na ta račun smejali. Po duši in srcu je bil dober in prijazen, sovražil pa je zahrbtnost in hinavščino. Ker je bil sam pošten in dober do drugih, hinavščine ni prenašal. V Logarnici na Ojstrici so mu uredili skromno stanovanje, kamor se je preselil od Zajsnika. Tu je živel do konca svojega življenja. Postal je star in betežen, leta so naredila svoje.

Koroški gozdovi in Ojstrica bodo ostali vedno v njegovi bližini; bil je utrinek neskončne verige življenja.

Za njim žalujejo sosede, prijatelji in znanci, toda če ne bi bili ljudje, če ne bi bilo smrti, bi tudi življenje ne imelo pomena. Za vsakim ostane prehojena pot, ostane misel.

Zapisal Ferdo Knez
po pripovedovanju Petra osebno.

Zdravko Ramšak

☆ 1929

† 2007

»Glej, zemlja si je vzela, kar je njeno, a kar ni njeno, nam ne more vzeti. In to, kar je neskončno dragoceno, je večno in nikdar ne more umreti ...«

Kako težka in globoka je beseda slovo in kako lepo je, dokler človek še ima upanje ... A življenje riše svojo pot, pot za katero nihče ne ve, kje je njen konec. Tudi Zdravko je po kratki in hudi bolezni prehitro prišel do konca. Poslovili smo se od dobrega gospodarja, skrbnega moža, očeta in dedka, predvsem pa prijatelja vseh nas, ki smo ga imeli radi. Znana ljudska pesem pravi: »Polje, kdo bo tebe ljubil, ko bom jaz v grobu spal?«

Prav gotovo se je v teh dneh, ko mu je bolezen vidno pobirala moči, Zdravko večkrat to vprašal. Njegova domačija je bila njegov svet, njegovo delovno mesto, njegovo edino razvedrilo. Kot mlad naslednik jo je prevzel od svojih tet in strica, kjer si je tudi ustvaril družino. Svojo življenjsko družico si je Zdravko izbral kar v domači vasi – Urkova Micka je bila prav tista, katero si je želel. Ljubezen ju je združila in jima podarila štiri otroke, hčerke Majdo, Anico in Jožico in sina Zvonka. Lepo in hitro so tekla leta sreče, letos sta dočakala 50 let skupnega življenja. Razveseljeval se je svojih vnukov in jih presenečal z igračami, ki so nastajale izpod njegovih rok.

Žal pa sta ti tisočkrat izrečeni besedi ata in deda nenadoma postali preteklost. Otroci se danes rosnih oči spominjajo, kako lepo je bilo priti domov po njegov nasvet, toplo besedo ali pa kar tako, saj so se imeli vedno radi in so živeli v slogi. Močno ga bodo pogrešali. Pogrešali ga bodo tudi sosede, saj je bil človek, kakršnega bi morala imeti v svoji sredi vsaka slovenska vas.

Hvaležni smo mu za vso njegovo dobroto, ljubezen in prijateljstvo.

Jože Mirkac

Franc Praprotnik

*Glej, zemlja si je vzela,
kar je njeno.
A kar ni njeno,
nam ne more vzeti.
In to,
kar je neskončno dragoceno,
je večno in
nikdar ne more umreti.*

*Kogar imaš rad, nikoli ne umre,
le daleč je.*

23. septembra mineva leto dni,
odkar je daleč od nas naš dragi sin, brat in stric

Franc PRAPROTNIK z Razborja.

Hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob.

Vsi njegovi

Shqipëria - Dežela orlov

Marta Krejan, AK Ravne

Mlad fant je rešil orlovega mladiča in v zahvalo sta ga varovala dva orla. Bil je pogumen fant, ljudstvo ga je poimenovalo Albanec (orlov sin) in izvolilo za kralja. Dežela, kateri je vladal, se je imenovala Albanija, dežela orlov, njen simbol pa je postal dvoglavi orel.

Miha je že pred dvema letoma omenjal albanske Prokletije, gorovje, ki ga lahko obiščemo

z odpravo. Ampak prav je, da sem kljub temu vztrajala, sicer bi bila prikrajšana za izredno doživetje, za tri tedne Albanije, njenih ljudi in hribov!

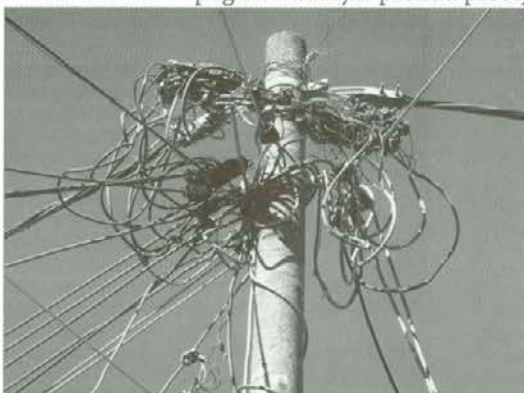
Na Čečovju smo v soboto popoldan, 7. 7., iz Mikijevega minibusa pomahali v slovo in že je bil tu prvi postanek: trgovina na Ravnah, da smo nabavili par litrov vode in nekaj za prigriznit, do Albanije je vendarle skoraj 1000 kilome-

trov. Po nekajurni razigranosti smo že molčali in iskali najbolj udobne položaje za »par kitic«, utrujenost pa se je nato manjšala z vsakim kilometrom, ko smo bili bliže cilju. Cesta nas je vodila skozi Sarajevo in Podgorico, mimo Skadrskega jezera in naenkrat smo se znašli v prizoru iz filma Emira Kustorice; kljub fotografijam, ki smo jih pred tem že videli, in pripovedovanju drugih je bil pogled na mejni prehod precej

šokanten. Povsod sami mercedesi, predvsem starejši modeli, ljudje so hodili sem ter tja, se nekaj dogovarjali, sedeli, čakali ... Brez kakršnega koli reda je vse skupaj celo funkcioniralo. Malce smo se bali, da zaradi bogsigavedi kakih razlogov ne bomo mogli čez mejo, a ko je šofer od vsakega pobral po 10 evrov in se malce sprehodil od ene do druge uradne osebe, je na minibus stopil eden od carinikov, pomahal in veselo vzkliknil nekaj takega, kar bi lahko pomenilo: »Lep pozdrav, Slovenci!« S potrdilom, da smo plačali (dovoljenje za prestop meje ali kaj vem, kaj je to, ki pa ga moraš ob odhodu pokazati, da te ne olupijo še za 10 evrov) smo navdušeno komentirali pokrajino, dokler šofer ni ustavil pred hotelom Rozafa v Skadru. Receptorjev nasmešek na obrazu, ker je dobil toliko gostov, je postal malo kisel, ko smo začeli v sobe vlačiti vso našo opremo: ogromne vreče,

Ne vem, zakaj so v Albaniji vsi tako strmeli v naše noge ...?!

tudi s črnogorske ali kosovske strani, in padla je odločitev, da bo julija letos ideja realizirana. Sprva nas je na odpravarske sestanke hodilo 13, potem pa se je število članov ustavilo pri 11 in načrtovan mesec se je skrčil na 3 tedne. Po skoraj celoletnih pripravah je za las manjkalo, da se mi še ti tedni niso izmuznili, kot zakleto so se namreč nekaj časa pred odhodom začele dogajati precej neprijetne stvari; pa ne v zvezi

V steni

Gostoljuben domačin Mark z otroki

nahrbtnike, škatle, polne plezalne opreme, šotorov, spalnih vreč ... Hotelu Rozafa bi pri nas težko rekli hotel, vse skupaj je bilo namreč precej pavšalno narejeno, omet se je ponekod krušil, stene so bile popisane, dvigalo je že zdavnaj odslužilo in vsake toliko je zmanjkalo elektrike in vode. Pa se ne pritožujem, zgolj opisujem. Vprašanje, kolikšne vsote bi odšteli za spanje v kakem hotelu s tremi zvezdicami (hm, tale je imel eno ali dve, se mi zdi), tukaj smo za nočitev v dvoposteljni sobi z zajtrkom odšteli 25 evrov.

evrov »mirno« ignorirali. Trajekt pluje dvakrat dnevno in če zaradi opoldanske gneče ne prideš na vrsto, ti ne preostane drugega kot prenočevanje v avtu ali ob njem ali pa malo daljša in slabša cesta do Fierze, kraja, kjer se konča tudi plovba. Izredno lepo reko, čudovite bregove in pritoke kazijo smeti, ki plavajo po vodi in se nabirajo ob bregovih. Nepremišljeno odmetavanje smeti, kjer koli nanese, je pa nekaj, kar me je v Albaniji zares motilo. V mestu tržnica zgleda kot smetišče, javna stranišča tudi pri nas niso vedno bogve kaj,

Bazni tabor je dobival svojo obliko še ves naslednji dan, poleg naših spalnic, skupnega šotora in kuhinje je bilo treba namreč urediti tuš, ognjišče in shrambo, iz katere so nam kaj kmalu psi odnesli najboljšo, kar je premogla - vse suhe salame!

Dolina Valbona, ki je bila naš cilj oz. izhodišče za trekinge in plezanje, je dokaj težko dostopna. Do tja se, kot je moč razbrati iz napisanega, lahko pripelješ z avtomobilom (s kolesom ali pa pešačiš), in sicer po dokaj slabi cesti iz mesta

inoma izdelali drugje in jih potem pripeljali više v hribe, tiste malo večje pa so zgradili kar na samem terenu. V času političnih sprememb od leta 1990 dalje, ko je komunizem prešel v demokracijo, so po pripovedovanju domačinov ljudje doživljali drastične spremembe in tragične usode. Zaradi neznanja jezikov (na vasi se ne učijo nobenega tujega jezika, ker ni učiteljev) smo težko kaj izvedeli iz prve roke, ampak ko smo imeli priložnost za pogovor, smo jo vedno izkoristili. Menda so v letih sprememb ljudje med seboj krvavo obračunavali, na vprašanje, zakaj so edine divje živali, na katere lahko naletiš v hribih, kače in ptiči, pa so odgovorili, da so zaradi lakote oz. pomanjkanja hrane pobili prav vse, kar jim je prišlo pred puškino cev. V literaturi o Albaniji naletimo na opozorila, da se je treba bati volkov, medvedov, divjih prašičev, vendar pa ni bilo niti sledu o kaki zverini; niti na enega gamsa, kozoroga ali svizca nismo naleteli, ničesar ni!

Požari so se širili iz dneva v dan.

2400 let star most

Po krajšem počitku pa se je kljub nedelji že začela akcija. Najprej pisanje kartic, povpraševanje za prevozom v gorsko dolino, kamor smo bili namenjeni, finance, razdelitev dela za naslednji dan in podobno. Ponedeljek je bil uspešen: nabavili smo vso hrano za v hribe, posodo, morebitno manjkajočo opremo, menjali denar in se dogovorili za prevoz. Receptor je sicer zopet gledal postrani, ko smo kupljene stvari vlačili v hotel, a kaj češ, skoraj trije tedni bivanja v gorah pač terjajo svoje. Kar se stereotipov o Albancih tiče smo kaj hitro ugotovili, da v glavnem ne držijo, našli smo poštenega človeka, ki mu je stisk roke zadostoval, da je v torek zjutraj ob dogovorjeni uri z dvema kombijema čakal pred Rozafa. Sprva spodobna cesta je kmalu postala prav boleča za avto in to se je stopnjevalo vse do jezua Koman, od koder po reki Drin pluje trajekt. Do jezua smo se pripeljali skozi ozek tunel, pred katerim je bila kolona vozil, ki smo jo za dodatnih 30

da najdeš kak zabojnik za smeti, moraš biti že pol Sherlocka Holmesa, električna napeljava pa ... se vidi na fotografiji. Plovba je trajala dobri dve uri, nato pa je bilo pred nami še okoli 50 kilometrov makadama. Šofer je vsega skupaj po devetih urah ustavil kombi pred domačijo Valbonca Marka in naenkrat je po travniku ležalo kup papirčkov, v katere so bili še malo prej zaviti bomboni. V žepih smo namreč imeli že pripravljene sladkarije, ki smo jih ob prihodu razdelili radovednim otrokom.

Skadra, mimo Bajram Currija. Bajram Curri, ime nosi po narodnem heroju, je zadnji večji kraj pred Valbono, tod pa se pelješ tudi, če si pot olajšaš s trajektom po reki Drin. Preseñetilo nas je, ker v dolini živi precej več ljudi, kot smo pričakovali, je pa tudi ogromno zapuščenih in napol porušenih stavb, še več pa bunkerjev, majhnih betonskih kupol. Nekateri še vedno prav strašljivo »oprezujejo« za dogajanjem v okolici, nekaj pa jih je razmetanih in obrnjenih narobe. Ugotavljali smo, da so jih več-

Maja Jezerce je vrh, ki je bil naš prvi cilj (maja v albanščini pomeni vrh). Podati se v neznano in neraziskano hribovje, za katerega niti v redu zemljevida nismo imeli, je bil precejšen izziv, zato smo se najprej odločili za treking. Da dobimo vsaj približno predstavo o razdaljah, kanninah, orientaciji ipd. Začetek je bil dober, našli smo pot, uživali v hoji, razgledih, a kaj kmalu se je pot meni nič, tebi nič končala. Vsake toliko smo zaradi nenehnih »slepih ulic« in hoje po brezpotju stali, ugibali, katera smer je prava in po nekaj

Ostanki ... vzbujajo nelagodje.

Gostilna oz. trgovina dolini Thethi

Viharnik

urah naleteli na planšarijo pod sedlom, ki meji na Črno goro. S sedla smo zopet nadaljevali po brezpotju – delno po Črni gori – in proti večeru prvega dne hoje zagledali eno izmed šestih jezerc, ki krasijo divjo gorsko pokrajino. Edino noč, ki je bila kolikor toliko hladna, smo prespali ob jezeru, zjutraj pa na poti proti vrhu naleteli na skupino Litvancev, ki so že četrty dan šotorili pod vznožjem skupine hribov, ki jim vlada Maja Jezerce. Mimogrede: pohodniki, ki se boste kdaj klatili tam okoli, nikar ne pijte vode iz jezera, če je prej ne prekuhate!

Tu pa tam vendarle označena pot, ki vsake toliko izgine, nas je pripeljala na izpostavljen vrh, od koder smo, kadar so se oblaki razkadili, imeli fantastičen razgled. Še isti dan smo – ne da bi zašli – dokaj pozno zvečer že jedli juho v baznem taboru. Pri sestopu v dolino se je naša skupina nekako razdelila, pač glede na to, kako hitro smo hodili. S Simono sva se znašli na dvorišču neke kmetije in ker smo slišali, da je v Albaniji privatna lastnina sveta ter da še vedno prakticirajo krvno maščevanje, sva se poskušali tiho izmuzniti. Pa nama ni uspelo in čez nekaj trenutkov sva že sedeli na klopi na dvorišču in jedli domače kisló mleko, pred nama pa so z nasmeški na obrazih in z radovednimi pogledi stali številni člani družine in opazovali, kako srebava hladni priboljšek. Ljudje so izredno odprti,

prijazni in gostoljubni, očitno o njih drži le stereotip, da so užaljeni, če zavrneš njihovo gostoljubje. In radi se fotografirajo, le prositi jih je treba za dovoljenje.

Počitek v bazi je dobro del, še bolj bi, če ne bi bila temperatura iz dneva v dan višja. Formirali smo štiri naveze, naredili okvirne načrte in popoldan po enodnevnem počitku z blazno težkimi nahrbtniki (vsá plezalna oprema, od tega kup železja, spalna vreča, hrana, voda, oblačila ...) krenili

proti stenam. Miha, Manjana, Marinka, Simona, Vinko in jaz smo si stene izbrali malo bližje kot Bojan in Peter, vendar je ta »bližje« varljiv. Dostop se je blazno vlekel in preden smo našli pravo pot smo prehodili še pa še, se plazili po grmovju, se vzpenjali po strmém gozdu in se pretvarjali, kako nas to prav nič ne jezi. V temi smo končno le našli prostor, kjer se je dalo prespati in od koder ni bilo več tako daleč do vznožja sten, ter nekaj snega, da smo si skuhalí večerjo. Tista noč je bila zame svetla, lotila se me je namreč gripa ali nekaj podobnega. Zjutraj sva z Vinkom kljub temu vstopila v izbrano smer – toliko pa sem le bila trmasta in prepričana vase. No, moram povedati, da bi se zagotovo obrnila, če bi čutila, da se moram, tako nespametna pa spet nisem. Po 300 metrih plezarije pa je bilo Vinku vsega dovolj – skala je bila precej krušljiva, nekako nisva vedela, kako nadaljevati, saj je stena postala navidez neprehodna, še največ pa je k odločitvi, da poiščeva možnost za sestop, prispevala moja neobičajna molčečnost, ki je bila posledica slabega počutja. Malo pod vrhom sva torej soglasno obrnila. Kar pa tudi ni lahko, če je skala tako krušljiva, da skoraj noben klin ne drži ... Nekako nama je uspelo priti do bivakov, kjer smo pustili stvari, ki jih v steni nismo potrebovali in ostalim napisala sporočilo, da sestopava.

Naslednje tri, štiri dni sem v glavnem brezvoljno poležavala

v taboru, pila čaj, goltala zdravila in se jezila, ker mi je bolezen prekrižala načrte, Miha, Manjana, Marinka in Simona so se čez dva dni znova podali v novo steno, Bojan, Vinko, Peter in Urša pa so se odločili za dvodnevni trekking oz. vzpon na goro na drugi strani doline. Ko sem si kolikor toliko opomogla, sva z Davom, enajstletnim udeležencem odprave, in njegovo babico, prav vsi jo kličemo Bica, postopala po taboru, raziskovala okolico in se družila z Markom in njegovimi otroki. Mark vozi nemški kamion IFA, staro vojaško »kripo« s strelno lino na strehi (imela sem čast voziti ta kamion častivredne starosti) in dvakrat sva se peljala z njim po drva. Vozili smo se pa po takem terenu, da bi kamionu kvečjemu traktor lahko konkuriral. Medtem ko so drugi, med njimi tudi otroci, nalagali metrske hlode, je Mark mirno sedel s cigareto v ustih. Hierarhija jim je, kot kaže, povsem samoumevna. Ampak delo v gozdu! Da ne govorim! Drevesa odžagajo meter in pol nad

nered, marsikaj bi lahko popravili in izboljšali, a se očitno zadovoljijo s (vsaj mi smo imeli tako občutek) pavšalnostjo. Opazili smo, da so ženske podrejene moškim, čeprav glede tega ne kažejo nezadovoljstva. V mestih morda že, na vasi pa (vsaj videti je tako) sprejemajo življenje tako, kot je. Otroci so neprestano prihajali v naš tabor, tudi odrasli moški, medtem ko smo dekleta in žene, starejše od 18 let, videli le, kadar smo šli do njihove hiše po vodo, kruh ali kaj podobnega. V taboru so nas obiskale, kot kaže, le z dovoljenjem gospodarja oz. kadar tam ni bilo odraslih moških. Izredno delovne ženske, prikupnih obrazov in nežnega pogleda ... Najbolj se mi je prikupila Klodiana, dvanajstletna Markova hči, bistra, pridna, delovna. Verjetno tudi zato, ker je iste starosti kot moja pubertetnica.

Živo srebro termometra se je dvignilo do številke 40 in na obeh straneh doline so se iz dneva v dan bolj širili požari, kar je preprečevalo načrtovane

Idila

tlemi, hlod določene debeline razrežejo na metre, ostalo pa pustijo ležati tam, kjer pač je. Je pa imel Markov sosed žago, ki smo jo slišali že navsezgodaj zjutraj, naložen tovornjak pa je potem peljal v Tirano. Imajo tudi namakalne sisteme, kjer kaj posadijo oz. posejejo, sicer pa ni videti, da bi bili ravno skrbni gospodarji. Povsod ležeče smeti sem že omenila, okoli poslopij je v glavnem

aktivnosti, a kljub temu nismo mirovali, ampak smo hodili na ogled, raziskovali okolico, se ubadali s pomanjkljivimi zemljevidi, ugibali imena vrhov. Ostalo nam je še nekaj dni do odhoda v mesto, vendar so se štirje člani ekipe naveličali vonja po pepelu in dima, ki nam je zakrival razgled, in predčasno so se dogovorili za prevoz v Skadar, odkoder so potem krenili še na ogled Tirane in

albanske obale. Bolj zagrizeni hribovci pa smo vztrajali pri načrtu in dokaj uspešno ignorirali visoke temperature in pepel, ki se je nabiral na šotorih. Mark nam je priskrbel dva konja z vodnikoma, v transportne vreče smo spakirali dva šotora, spalne vreče, nekaj hrane ter ostale potrebne stvari in krenili smo na tridnevni trekking v sosednjo dolino Thethi. Bica je zaradi vročine ostala v bazi, ostali pa smo lahkih nog (ubogi konji, ki so nosili vso našo robo) zakorakali po dolini navzgor. Pot je bila lepa, narava tako ali tako enkratna, moram pa omeniti neverjetno debele in sladke gozdne jagode, ki so na gosto rasle skoraj na višini 2000 metrov. Pravi pašniki so jih bili.

Proti večeru smo v Thethiju izmognani zaradi močne pripeke iskali morebitno gostilno ali trgovino, ker se nam je zdela še najbolj primeren vir informacij. Ni bilo enostavno, ne Zef ne Petro, vodnika konjev, namreč nista znala katerega od tujih jezikov, a našli smo jo – zidano stavbo brez kakršnega koli napisu, ki je služila kot trgovina in gostilna obenem. Prijazna najstnica za »pultom«, za katerim je na steni bilo pritrjenih nekaj vegastih polic, je znala nekaj angleščine, tako da smo se zmenili, da lahko za dva dni postavimo šotore na

njihovem vrtu. Thethi je dokaj znana albanska dolina in tja zahaja precej več turistov kot v Valbono, verjetno tudi zato, ker je malo bogatejša z vodo in precej bogatejša s sadjem, konkretnije z raznovrstnimi slivami. 38,50 C na 900 metrih nad morjem nam ni preprečilo celodnevnega raziskovanja doline, fotografiranja hribov, navideznega plezanja v najbolj markantni steni Maja Harapi ... in vedno, ko smo na svoji poti naleteli na potok, smo kot race čofotali po njem.

Ob vrnitvi v Valbono so nas spraševali, katera dolina je lepša, pa je bilo težko kaj reči. Valbona je bolj divja in neznana, v Thethiju je več turizma. Odvisno, kaj obiskovalec želi, nam je prva vsekakor bolj ustrezala.

Šestnajst dni bivanja v gorski dolini ... Divje! V četrtek zvečer smo zopet vlačili robo v hotel Rozafa, dan pred odhodom v Slovenijo pa je bil namenjen ogledu Skadra in okolice. Na naše veselje se nam je pridružila Lela, prijazna hči našega voznika, ki nam je v angleščini pripovedovala o deželi orlov, o ljudeh, običajih, znamenitostih ... Predstavila nam je poročni obred, razložila, zakaj so na nekaterih spomenikih na pokopališču moški naslikani s cigaro v

ustih (s cigaro menda nekako povedo, da je bil pokojni nekoč pomemben mož; izražajo neko veljavo, moč), sprehodili smo se po 2400 let starem mostu zanimive konstrukcije, povzpeli smo se na grad in obzidje Rozafa in jedli v najbolj zanimivi restavraciji, kar sem jih kdaj videla.

Tradicionalna albanska poroka se seveda razlikuje od naše, a da ne bom dolgovezila, naj povem le, da se ženijo vse dni v tednu razen v torek in petek (če sem si prav zapomnila). Ves obred traja tri dni, vedno manj pa je dogovorjenih porok.

Predvidevali smo, da bo večina ljudi muslimanske vere, a smo dobili vtis, da tam živi več katoličanov. Džamijo, res lepo zgradbo, iz katere ob določenih urah doni muezinov poziv k molitvi, skoraj dobesedno obkrožajo cerkve.

»Mirë u pafshem,« so se poslovili gospodar Mark, šofer Sokoli, receptor, prikupna Lela, ko smo se po treh tednih zopet zbasali v Mikijev minibus, ki je zavil proti Sloveniji. Vtisov nešteto, izmenjani naslovi, ogromno fotografij ... sledi v nas samih, ki bodo ostale, najbrž zbledle, a vseeno ostale. Ostala pa bo tudi stena, gora, Maja Malle, ki sem si jo tako zelo želela preplezati, pa so mi

bolezen, visoke temperature in še kaj to preprečili.

Predniki Albancev naj bi bili Iliri, ime pa so menda dobili po etnični skupini Albanos. Sami se imenujejo Ščiptarji – iz besede shqip, kar pomeni orel.

Za pomoč in podporo pri raziskovanju njihovih hribov se zahvaljujemo našim družinam in prijateljem ter vsem ostalim, ki so s svojimi prispevki doprinesli k temu, da nam dokaj neznanu območje ni več tako tuje in da smo ugotovili, da precej stereotipov o Albancih povsem neupravičeno meče slabo luč nanje.

Pomagali so nam: Andrej Špiler (VEP svetovanje) - Ravne, Elektrotim - Ravne, GG Slovenj Gradec, ELVIP - Ravne, MO Slovenj Gradec, Cemprin - Mislinja, Mirko Vodovnik - Slovenj Gradec, Matjaž Zaluberšek, s. p. - Šentjanž, Ciklo šport - Velenje, Marko Anželak - Ravne, IKD - Franc Pušnik - Ravne in AK Ravne. Najlepša hvala!

Odpravarji smo bili: Davo, Angela in Stanko Mihev, Marinka Dretnik, Marjan Turšič, Simona Ledinek, Urša Prevalnik, Peter Naglič, Bojan Krznar, Vinko Močilnik in Marta Krejan.

Že tradicionalno pri Franti Komelu

Stanko Hovnik

Kot že vrsto let smo se tudi letos, 14. julija, nekdanji borci Zidanškove - Pohorske brigade srečali pri nekdanjem komisarju te brigade Franti Komelu. Na srečanju je med drugim predsednik odbora brigade Alojz Vindiš - Dunda borcev in borkam čestital ob njihovem častitljivem 80. in 85. življenjskem jubileju in jim izročil spomenico skupnosti borcev Pohorske brigade. Jubilatantom, ki se srečanja niso mogli udeležiti, bodo spomenico izročili na domu. Med nami je bil tudi predsed-

nik Območnega odbora ZB NOV Slovenske Konjice Ivan Štern. Ugotavljali smo, da odbor že dolgo uspešno deluje, pred leti pa smo se povezali z mladimi taborniki odreda Miloša Zidanška in nekateri še danes sodelujejo z nami. Spregovorila sta še Franta Komel in Ivan Štern ter čestitala jubilatantom.

Bivši brigadni muzikant Alojz Hovnik je s svojo harmoniko poskrbel za veselo razpoloženje. Razšli smo se v želji po snidenju prihodnje leto.

Jubilanti pri Franti Komelu

Marjan Čuješ

V mladih letih sem postal gasilec bolj zaradi volje svojih šefov, pri katerih sem se učil, kot pa iz osebnega navdušenja, saj v kraj, kjer sem živel, glas gasilske sirene ni segel, drugega načina obveščanja pa v petdesetih letih tako nismo poznali in bi kakšne posebne koristi ob morebitnih požarih od mene ne bilo. Toda če sem pomagal podreti stari gasilski dom in od temeljev naprej tudi pri izgradnji novega, sem se pač počasi tudi sam nalezal tiste gasilske predanosti, ki so jo pri svojem delu izkazovali starejši člani. Postal sem izprašani gasilec, strojnik in gasilski šofer takrat sicer še navadnega tovornjaka. Okoliščine po odsluženi vojaščini so me od društva oddaljile, imam pa na tiste čase lepe spomine, čeprav sem v pravih akcijah sodeloval le nekajkrat.

Rivalstvo med društvi pa nekoč ni bilo nič manjše, kot je danes. Še posebej so nas podcenjevali dobro opremljeni gasilci ravenske železarnice, ki jim ni bilo všeč, da smo jih kot amaterji na medsebojnih srečanjih v nekaterih disciplinah tudi premagovali. Ko je zagorel obrat čistilnice v tovarni, so bila o tem obveščena vsa sosednja društva in celo gasilci iz Maribora, le mi s Prevalj ne. Čeprav smo izpred naše delavnice že kar nekaj časa gledali grozljiv dim, ki se je dvigal na Ravnah, je poziv, da je prav, če pridemo še mi, prišel šele na pobudo mojega mojstra Ivana Pačnika, ki je bil takrat tudi tajnik prevaljskega gasilskega društva. Na gorečem območju je vladala nepopisna gneča, za nered pa so bili pa krivi kar domači gasilci sami, saj so se postavili na najboljše mesto za odvzem vode iz reke Meže, njihova motorna črpalka pa brez goriva ni mogla delovati, kar je bila kar nekaj časa kost za glodanje med takratnimi udeleženci. Naša brizgalna je

delovala brezhibno in obvarovala veliko mehanično delavnico pred uničenjem, saj jo je ogenj goreče čistilnice zelo ogrožal. To so nam sicer neradi priznali tudi Ravenčani. Za zgoraj omenjeno tekmovalnost med društvi, kakor tudi za dobre odnose med njimi, so pa večinoma odgovorna le posamezna vodstva in ne navadni člani, ki smo v samih akcijah vedno lepo sodelovali. Tako je bilo nekoč in tudi danes ni drugače.

V aktivnih gasilskih letih oziroma v letih pred odhodom k vojakom sva se najbolje razu-

govih prijateljev edini vedel, koliko mu je to pomenilo. Čustveno pa sva bila z Lojzetom povezana že od otroških let, še posebej po smrti njegove mame, kajti podobne nesreče otrok so vedno prizadele tudi mene. Kdor je imel svojo mater rad, bo to že razumel.

Smo se pa v tistih letih lepo imeli. Pripravljali smo gasilske veselice in pozneje v novem domu prirejali tudi mladinske pleske, katerih se je rada udeleževala vsa okoliška mladina in med seboj spletala številna znanstva.

Nekoč sva se z Lojzetom podala v zgornji del naše doline

Gasilca Lojze in Marjan, fotografija posneta 20. decembra 1958

Obisk po osemnajstih mesecih vojaščine pri Lojzetu na njegovem službenem mestu je pričal o velikem napredku v tistih letih: nekoč le kolo, sedaj pa že avto!

mela z Lojzetom Plešivčnikom, takratnim pomočnikom na veterinarski postaji na Prevaljah. Kot aktivni mladinec je ustanovil tudi folklorni krožek, kamor smo zelo radi zahajali, čeprav realnih možnosti za nastope v tistih letih ni bilo. Plesati smo se pa le naučili. Lojze je imel ogromno energije, ki jo je pri svojem delu in pozneje v življenju tudi potreboval. Dejstvo, da mu je po dolgih mučnih in napornih letih le uspelo pridobiti nazaj svojo domačijo, ki jo je oblast po drugi svetovni vojni nepravilno odvzela njegovemu očetu, je osrečilo tudi mene. Morda sem od nje

utrdit neko bežno poznanstvo. S kolesi seveda, saj drugih prevoznih sredstev nisva premogla. Ob mostu, ki so ga gradili čez reko Mežo, so se najine poti razšle in tam naj bi ob vrnitvi drug drugega tudi počakala. Z zmenkom sem kmalu končal in se poklapan vrnil na most. Dekle namreč ni moglo skriti razočaranja nad fantom, ki se ji je na plesu predstavil kot šofer, pripeljal se je pa ves zaprašen na starem kolesu. Ker je bila že noč, sem pridružil mlademu čuvaju, ki se je grel ob ognju, in mu dejal, da bom tam počakal prijatelja. Povedal mi je, da je, medtem ko je nabiral dračje ob

gozdu, opazil nekega kolesarja, ki je ob mostu malo postal, nato pa se je odpeljal naprej po dolini. Besen sem se pognal za njim, toda dohitel ga nisem. Čeprav sem bil že polnoleten, me je nočna vožnja po cesti mimo Poljane navdajala z grozo. Otroški spomini na goreča vozila in pobite konje po tisti zadnji bitki v drugi svetovni vojni so bili še vedno prisotni, zato sem si še toliko bolj želel prijateljeve družbe. Deležen sem je bil šele naslednji dan ob obisku na njegovem delovnem mestu v veterinarski ambulanti. Tokrat prešernega smeha na njegovem licu ni bilo. Komaj mi je odzdravil in še naprej vneto pospravljaj stekleničke z bikovim semenom v hladilnik. Na moj očitek, zakaj me ni počakal, je odvrnil le, da je skoraj pol noči zmrzoval in delal družbo staremu čuvaju ob mostu, mene pa od nikoder! Rekel je »staremu« čuvaju!? Pri meni je bil mlad!? Čuvaja sta se namreč medtem za nočno službo pač izmenjala in to je bil vzrok zmede. Žrtev je bil pa Lojze in oddolžil sem se mu lahko le tako, da sem mu delal družbo do noči. Med najinim razpravljanjem je namreč vzletel daljnogled, stopil pred stavbo veterinarske postaje in pogledal na hrib nad Prevaljami. V visoki lipi na robu Macigojeve kmetije je vihrala velika zastava, kar je pomenilo, da na tamkajšnjem pašniku neka krava čaka na umetno oploditev. Ta sistem so ravno v tistih letih na veliko uvajali. Takrat, ko na kmetijah še ni bilo telefonov, so si pač pomagali z različnimi znamenji. To, kar je pomenil nekje koš pred hlevskimi vrati o semenjevalne postaje, je lahko pomenila tudi zastava na drevesu. Torej danes tako malo spoštovani simboli nekdanje države nekoč le niso bili čisto brez vrednosti.

Med več kot dveurno hojo na oddaljeni planinski pašnik sva pogledovala v nasprotni breg, kjer sva nekoč gasila gozdni požar, in ugotavljala, da sva

kot gasilca imela najmanj dvakrat precej sreče. Prvič, ko naju je nek zmedeni poveljnik poslal na streho gorečega obrata na Ravnah, kjer pa ni bilo kaj gasiti. Noge na vroči asfaltirani površini so se že kar ugrezale, zato sva jo jadrno ucvrla po lestvi nazaj in kmalu zatem se je del strehe, kjer sva stala malo prej, že pogreznil v ogenj pod seboj. Srečno sva jo odnesla tudi na Homu, hribu pod Uršljo goro, kjer smo gasili požar nad Ocvirkovo kmetijo. Na straži smo potem ostali

še vso noč, kajti talni požar je po svoji zahrbtnosti lahko najnevarnejši in včasih prekopane požarne steze niso dovolj globoke, zato je potreben nadzor, da ne gre ves prejšnji napor gasilcev v nič. Vonj po smoli, sajah in dimu se je prijel oznojenih teles, ko sva v trdi temi tipala po gozdu in iskala mesto za nadzor požarišča. Prilezla sva do osamljenega drevesa in za njegovim deblom na z mahom obraslih koreninah našla udobno zatočišče, le nog ni bilo kam nasloniti, noč-

ni razgled je bil pa lep. Noč je bila mirna, v dolini so mežikale luči, iz daljave pa se je slišal utrip železarne, kar naju je po napornem dnevu lepo uspavalo. Svit in jutranji hlad sta naju prebudila, takrat pa sva se zelo prestrašila; sedela sva namreč nad skalnatim breznom in če bi kateri od naju ponoči vstal, bi neslišno zdrsnil v globino, saj tal pod nogami ni bilo. Skala na Homu me še vedno spominja na tisto nevarno doživetje, čeprav je od tega že pol stoletja.

Lojze je kmalu nato dobil motorno kolo Puch-175 in taka službena pešačenja so kmalu utonila v pozabo. S tem motorjem me je odpeljal tudi na železniško postajo, ko sem odhajal k vojakom. Tam sem se poslovil od prijateljev in tudi od dekleta, ki sem ga dve leti pustil v negotovosti, če se je splačalo čakati, pa ve le ona. Za to vprašanje nikoli nisem zbral poguma. Za sebe pa vem, da sem imel srečo še enkrat, čeprav ne več kot gasilec.

VELIKA LJUDSKA SANJSKA KNJIGA in HOROSKOP

iz hrvaščine prevedel Zlatko Verzelak

Analiziram ...

ZEMELJSKO ZNAMENJE, GIBLJIVO, POD VPLIVOM PLANETA MERKURJA, KI DAJE ROJENIM V TEM ZNAKU OSTROUMNOST IN DAR OPAZOVANJA.

DEVICA
23. 8.-22. 9.

Beseda: ČISTOČA

Občutek za stvarnost, bistrost uma, duh opazovanja in jasni pogledi na svet so najočitnejše lastnosti, ki jih Merkur podarja ljudem, rojenim v tem znaku. K temu dodaja še globoko intuicijo za vse stvari, ki potrebujejo praktičnost in smisel za trgovino kot tudi ljubezen do tehnike. Ta oseba obožuje preciznost (natančnost), ima izreden spomin, razvito pozornost, sposobnost, da se izrazi na mnogih področjih in

povrhu vsega še neverjetno moč logičnega razsojanja ter prehajanja neposredno v bistvo stvari. Način življenja je torej rezultat mnogih izkušenj in zrelega razmišljanja. Device so vedno pripravljene prevzeti breme novih obveznosti in

dolžnosti. V bistvu želijo biti koristne drugim in narediti kaj pomembnega, imeti cilj in ideal, ki se mu lahko posvetijo z vso močjo.

Ti ljudje so sposobni, da se soočijo z vsako situacijo in imajo zelo razvit čut za praktične stvari. Ostale njihove značilnosti: razvita intuicija (nagon), hitro učenje, ki izvira iz njihovega odprtega uma, in hipersenzibilnost (močna občutenost ali občutljivost), zaradi katere njihova morebitna krutost v odnosih samo

maskira določeno sramežljivost. Vendar se mora devica paziti velikih analiziranj in sumničenj. V njene odločitve se vedno lahko vmeša kritični duh, ki jo oddalji od mirnega in objektivnega pogleda na stvari in probleme. Ne glede na vse je to briljantna oseba, ki je zgovorna, kulturna in posebno simpatična - to so kvalitete, ki pritegnejo pozornost drugih.

Lahko se pojavi in izkaže na raznih poljih delovanja: od ekonomije in politike do znanosti in medicine. Čeprav je zelo odporna in čvrsta, ne kaže znakov popolnega zdravlja, kar rešuje s pravilnim občutkom in samodisciplino, zato ji ta kontrola pomaga, da si ne nakopje resnih bolezni. Osnovne motnje, ki se pojavljajo pri devici, so živčnega in psihičnega značaja in ji je težko dati pravo diagnozo. Včasih pretirava z zdravili, zateka se k njim pri najmanjši motnji in s tem preprečuje, da si organizem razvije obrambni sistem. Za zdravnika predstavlja dobrega pacienta, čeprav včasih težkega in preveč pedantnega, ker se redko zadovolji z enostavno diagnozo. Hoče jasno analizo bolezni, vzrok in način zdravljenja. Velikokrat se zateka v medicinski knjige in drugim, da bi dobila informacijo o boleznih, ki jo mučijo. Po astrologiji je najbolj občutljiva pri prebavi, žolču, jetrih

in trebušnih mišicah. Krči in akutne bolečine v želodcu nastajajo zaradi živčnosti in se pojavljajo, ko je devica vznemirjena zaradi psihičnih problemov.

Rojeni v devici so lahko dobri pedagogi, zelo uspešni, kot rečeno, na področju medicine, lahko pa so tudi pridni knjižničarji in arhivarji. Devica redko ostane brez denarja, ker ima različne vire in ji uspe izvleči korist tudi iz najmanjših stvari. Denarju daje pravi pomen: nikdar ne kupuje, ne da premisli, ne glede na to, ali gre za velike ali drobne stroške. Po drugi strani so te osebe velikodušne, darežljive in rade dajejo. Tudi do točke, da njihova dobrota postane izkoriščana. Senzibilni ljudje (občutljivi) in individualisti, rojeni v devici, pogosto trpe zaradi določenih težav pri stikih z drugimi. Zato iščejo prijatelje v optimistih, ki jim pomagajo pri napetostih in težavah v življenju in komuniciranju. Polni samožrtvovanja nastavijo svoj hrbet in se borijo za druge, zaradi česar prijateljstvo, tudi tisto čvrsto, visi na nitki. Veliko zahtevajo od sebe, zato pričakujejo perfekcijo (popolnost) tudi od drugih. Baza vsake veze so skupni interesi in skupne ideje.

V ljubezni se devica težko odloča za partnerja. V bistvu ji je težko najti osebo, ki bi odgovarjala njenim zahtevam.

Te osebe zahtevajo od drugega notranjo moč, zrelost, samozaupanje in uspešen materialni in družbeni položaj. Ko najdejo pravo osebo, jo zelo redko zapustijo. Niso strastni ljubimci – kot da z njihovim ljubezenskim življenjem upravljata razum in dober okus. Ta način obnašanja, če se površno analizira, jih kaže kot hladne in rezervirane, lahko ustavijo vsako navdušenje in pobudo svojega partnerja. Osebe v tem znamenju imajo skratka značaj, ki ga težko uganemo. Tudi če jih dobro poznamo, nas znajo presenetiti z novim stališčem ali idejo. Odločitve srca skoraj vedno pridejo preko razuma, treba pa je vedeti, da so vedno pripravljene, da se žrtvujejo za ljubljeno osebo. Včasih se začnajo bati, da bo ljubezen brez komplikacij postala neokusna in hladna, zato sami zakomplicirajo situacijo z ljubosumjem, kritikami in pretiravanjem

**EROTIČNO
SENTIMENTALNI
HOROSKOP
24. VIII.–23. IX.**

Vse, kar se odigrava okoli vas, jemljete razumsko. V bistvu se izogibate kot kuge vsega, kar diši po nagonu, vtisih, navdušenjem in strasti. Vse, kar počnete, počnete zelo resno, zavestno in disciplinirano. Prezirate osebe, ki so lene, ki se ne morejo koncentrirati ...

ste preveč sramežljivi in rezervirani, da bi javno pokazali svoja čustva in občutke. Ne marate prijateljstva s površnimi ljudmi, ki prelahko jemljejo življenje. Za vas je življenje resna stvar in tako ga tudi jemljete. Eno je gotovo: do vas mora biti človek obziren. Raje ste sami kot v družbi preveč bučnih ljudi ali oseb, ki imajo lahkotne, zabavne pogovore. Težko je pomisliti, da bi se prepustili strastni in impulzivni ljubezni, ki lahko prinese nepredvidljivosti. Strah vas je svojih nagonov. Kratko povedano: težko vas je osvojiti. Ko srečate človeka, ki vam je všeč in ste mu všeč tudi vi, mu ne skočite takoj za vrat. Predvsem zato, ker niste prepričani o svojih čustvih. Vedno se sprašujete, če je to prava ljubezen ali le prehodno čustvo. Da bi to odkrili, postavljate pred izkušnjo najprej sebe, zatem še njega (njo). Analizirate se, držite se na distanci (oddaljeno), nagnjeni ste celo k smešenju svoje idile, da bi se prepričali, če bo prestal test. Vaš partner mora biti testiran. Ocenjujete ga, v njegovih besedah iščete še najmanjšo neumnost, poskušate odkriti njegove skrivnosti in hibe, mane ... Da se ne predate čustvom, ni motivirano samo z vašo sramežljivostjo in prirojeno rezerviranostjo, to je izraz vašega paničnega strahu, da ne storite napake, če bi se vezali s človekom, ki ni za vas, hkrati pa znak nezaupanja v nekaj neznanega:

ljubezen. Tisti, ki vam dvori, mora biti zelo potrpežljiv, če ni tak, se lahko zgodi, da ga hitro mine, pa tudi, da do konca življenja ne najdete prave osebe, s katero bi delili kruh in posteljo. Mnogi se po takšnem ravnanju poročijo s človekom, ki ga ne ljubijo in ga vzamejo po nalogu razuma. To je lahko človek, ki ga že poznate, morda stari prijatelj, saj takrat se vam ne zdi, da ste zapluli v nekaj novega in neznanega. Spoštujete konvencije, za mnoge device je poroka več kot zgolj formalnost. Če nekateri radi vnašajo v zakon malo avanturizma ali bohemskega načina življenja, za vas to ne velja. Da bi bili srečni, vam je potreben moralni in psihični mir, ljubezen brez kapric, dom, v katerem vlada harmonija (soglasje, sozvočje). Vaši odnosi s partnerjem (to vas dela srečno osebo) so umirjeni, spokojni, brez velikih dram in scen. Vsekakor ste zelo navezani na otroke in čeprav ne kažete ljubezni, je ta vseeno velika. Do njih niste prestrog, temveč pretirano pravični – v vaši vzgoji je preveč principa.

LJUBEZENSKO ŽIVLJENJE

ŽENSKA

Ne dovolj strastna in stroga v ocenjevanju težko najde idealnega partnerja. Njena nemirna duša, skrita pod mirnim samozadrževanjem, nenehno išče popolna čustva. Ko sreča moškega, ki jo razume, posta-

ne izjemno zvesta in njeno življenje dobi praktičen smisel.

MOŠKI

Določen skepticizem (dvoimi) in veliko nezaupanje do vsega, kar se tiče ljubezni in iskrenosti, ga delajo velikega nasprotnika trajnih in zakonjenih zvez. Njegova želja po samoti ga naredi težkega v ljubezenskih zadevah. Moški devica ima rad protislovne situacije in kot alternativo svojemu praktičnemu značaju išče življenjsko družico, ki ima domišljijo in dinamiko, ki dopolnjujeta njegovega vedno raziskujočega duha.

SPOLNO ŽIVLJENJE

ŽENSKA

Za žensko v devici je spolnost pogosto na meji žrtvovanja. Ognjevita ljubica postane samo, če res izjemno ljubi: takrat postane polna domišljije in možu rada izpolni vsako zahtevo v spolnosti.

MOŠKI

Iskajoč popolnost, moški devica misli, da mora tudi spolni odnos postati neke vrste remek delo (umetnina). Dovolj je samo majhna, tudi najmanjša pasivnost partnerke in izgubi voljo do ljubljenja.

Posebni P. S.: če vse napisano »obrnemo na glavo«, dobimo »extra« sorto Device.

ZRAČNO ZNAMENJE POD BLAGIM VPLIVOM PLANETA VENERE, KI PODARJA ROJENIM V TEM ZNAKU SVOJSTVENO DUHOVNO RAVNOTEŽJE.

Beseda: LEPOTA

Oseba, rojena v znamenju tehtnice, brez omahovanja živi v sedanosti, brez strahu in skrbi za bodočnost. Zanima jo veliko stvari. Ljubi perfekcijo (popolnost) in detajle v stvareh. Počuti se v svojem elementu in sproščena je samo, ko v okolju, v katerem

je, vladajo ravnotežje, sloga in red. Za to znamenje sta značilna nagnjenost k vsemu, kar je lepo in fino, in izrazita želja, da živi v harmoniji s seboj in z drugimi. Takšne osebnosti so nagnjene h kazanju velikega razumevanja za druge ljudi, da bi se izognile prepiru in neprijetnostim. Ljubeznive so in pomirljive, pripravljene, da vedno pomagajo drugemu in če je potrebno, popustijo - sprejmejo kompromis z upanjem, da bodo drugi razumeli razloge za takšno obnašanje.

Tehtnica ima blag, iskren in

občutljiv karakter. Je prodomne inteligence, odprtega duha in globokih čustev in ima razvito ljubezen za lepo. Sposobna je, da v trenutku skozi intuicijo brez napake ugotovi, če je komu simpatična ali antipatična in to je razlog, da se popolnoma naravno obnaša v vsaki situaciji. Ena vrsta težave – tako rekoč absurd – izhaja iz iskanja popolnosti v vsem in vsakem okoli nje, kar ji prinaša nemalo grenkobe v življenju. Zato bo tudi vedno pripravljena kritizirati in pobegniti od vsega, kar je grdo in neskladno. Te malenkosti so v skladu z naravo tehtnice, kar se vidi, ko je treba izbirati, vendar se ne glede na vse ona znajde in sprejme situacijo. Vendar se ne spopada neposredno in pripravljena je skleniti kompromis, samo da bi dosegla svoj cilj. To velja tako za pomembne stvari v življenju, kakor za malenkosti vsakodnevnih dogodkov. Tehtnica se do vsega obnaša z določeno mero previdnosti, nikdar ne nastopa in reagira napadalno in nasilno. Da bi dosegla uspeh, uporablja veze, priporočila, protekcijo, stvari, ki jih s svojo naravno diplomatsko veščino z lahkoto dobi. Zdaj se ve, zakaj ne misli na prihodnost – pri teh osebah najdemo varnost, ki jo bo potrebovala v kriznih situacijah.

Osebam, rojenim v znamenju tehtnice, je res treba zavidati, ker znajo z mnogo modrosti uživati tisto malo, kar jim nudi življenje. Nimajo velikih zahtev, ne iščejo nemogočega in zato jih življenje ne bo razočaralo.

Tehtnica denarju ne pripisuje velikega pomena in nerada govori o tej temi. To osebo dolgočasijo pogovori o cenah in povečanju plač, vsiljevanju položnic in iskanje kredita v potrebi po denarju. V takih trenutkih se raje prepusti svoji srečni zvezdi, ki je v njenem življenju vedno prisotna. Upoštevajoč ta načela, oseba v znamenju tehtnice nikoli ne bo postala suženj denarja in čeprav zna ceniti prednosti bogastva, se nikdar v življenju ne bo žrtvovala, da bi ga dobila. Logična posledica:

darežljiva je in malo razsipna. Njena ljubezen do lepega jo bo pognala, da bo vrgla vse prihranke za nakup stvari, ki izstopajo s svojo lepoto, čeprav bo pogosto glede praktičnosti nekoristna. Želja, da bi jo obkrožalo prijetno, povzročča, da tehtnica rada zapravlja za opremljanje in svojo garderobo. V iskanju poklica jo vidimo zelo kritično nastrojeno, ker vedno teži k delu, ki ji zagotavlja določeno svobodo in možnost uživanja v življenju, razvijanja nadarjenosti za estetiko in zadovoljevanja notranjih potreb. Tehtnica ni ljubitelj težav in utrujanja, vendar bo, če bo našla poklic, ki ji popolnoma odgovarja, dala vse od sebe. Prikupna po naravi, obdarjena z občutkom za umetnost in dobrim okusom, lahko oseba, rojena v tehtnici, naredi kariero v kupu modernih aktivnosti ali v nizu aktualnih poklicev, kot so: visoka moda, kozmetika, oprema stanovanj, trgovina z nakitom.

Ljubiteljica glasbe in baleta, ritma in harmonije se velikokrat posveča aktivnostim, ki so vezane na igro, v kateri pridejo do izraza njene izjemne kvalitete. Kar se tiče denarja, je ta za tehtnico samo sredstvo, ki ji služi za doseganje njenih ciljev in zadovoljitev želja. Največkrat optimistična oseba v tehtnici zna voditi in živeti življenje, ki jo zadovoljuje v vsem, uporabljajoč tudi zelo mejna sredstva. Zahvaljujoč svoji izredni intuiciji zna splavati iz ekonomskih težav in kompliciranih situacij ali preveč rizično zastavljenih špekulacij z denarjem. Po drugi strani pa ji njena borbenost preprečuje, da bi silila v negotova vlaganja. Te osebnosti so v večini primerov popolni prijatelji, potrpežljive, tolerantne, ki lahko oproščajo, čeprav bolj zaradi osebnega miru in svoje potrebe, da ostanejo v dobrih odnosih z ljudmi, kot zaradi notranjega prepričanja.

Prijateljstvo je bistvena stran njihove eksistence. Radodarne narave spontano dajejo drugim darila, ki v popolnosti odgovarjajo tistemu, ki dar sprejme.

Malo težje je s temi osebami na področju ljubezni. Njihov takt in lep izgled jim omogočata lahka osvajanja. Spontano flirtajo, radi imajo, če jim dvorijo in v sebi imajo skrito nekaj, kar neverjetno privlači. Zavest o svojih kvalitetah in seveda tudi jasno prepoznavanje man in vrlin drugih ljudi postavlja tehtnico v vrsto tistih, ki redko trpe zaradi ljubezenskih razočaranj. Ko se pojavi bojazen, da se bo njena veza sfizila, ali ko je v nevarnosti njena spokojnost, takrat se umakne mirno brez preprirov in dramatičnih pojasnjevanj. Ampak ne prenašamo se! Težko, da je definitivno vsega konec, dovolj je potrpati in tehtnica bo vedno pripravljena odpreti vrata.

Tip tehtnice zaradi nikogar ne neha živeti, kakor živi, a njena ljubezen do spokojnosti in harmonije povzročča, da je življenje z njo polno miru in sreče. Tehtnica težko prenaša dolga pojasnjevanja, zahteva vljuden odnos, dobre manire in dostojen izgled od drugih – to ji vedno veliko pomeni. Neodvisno od tega, praktično nemogoče, je »imeti« tak tip človeka – v njih je vedno ena stran, ki se izmika vsaki kontroli! Fizična pojava v tem znamenju je normalna in ne pretirano vzdržljiva. To dejstvo pa zna tehtnica obiti z enakomerno razdeljenim razsipanjem moči, z mirnostjo in sposobnostjo, da takoj vidi razloge morebitnih nelagodnosti. Bolezni, tudi najtežje, prenese brez pretiranih komplikacij. Zgodi se tudi, da je sama vzrok dolgočasnih obnavljanj boleznih, ker končuje zdravljenje takoj, ko se ji zazdi, da je opazila simptome okrevanja.

Še iz starih časov velja, da so posebno ranljive točke tehtnice ledvice, nadledvične žleze in sečevod. Treba je paziti tudi na razširjene vene. Tehtnica se mora počasi posvetiti nekemu športu in izvajati diete, ki so koristne, ker čistijo organizem pred nabranimi strupi in ustvarjajo naravno zaščito pred infekcijami. Pravzaprav, razen da znajo paziti na svojo lepoto, tehtnice tudi efikas-

no poskrbe za svoje zdravje, tako da jim ni težko eksperimentirati s kakšnim novim načinom zdravljenja. Večidel se dobrovoljno in z odličnimi rezultati predajajo masažam, dieti in toplim kopelimi, ki so zanje najbolj idealen način, da se dolgo obdržijo v formi.

EROTIČNO SENTIMENTALNI HOROSKOP

Za vas se ne bi moglo reči, da ste odločna in energična ženska. Pri odločanju in opravljanju nekega posla oklevate in ne najдете pravega načina in prave rešitve. Niste ambiciozni. Vedno vam je potreben nekdo, ki vas vodi, skrbi za vas in ki mu boste prepustili del svojih obveznosti. Dobri želite biti v vsem kar počnete, ampak vam ne gre od rok. In potem, ko se vam zazdi, da zapreke ne morete premagati, se potegnete vase in pomirite z usodo. Želite biti všeč drugim, družabni ste, radi greste zvečer ven. Uživate v komplimentih, ki vam jih ne dajejo samo moški, temveč tudi ženske. V vas sta dve osebnosti: ena je tista, ki se kaže drugim, včasih mirna in krotka, včasih pravo nasprotje, besna in eksplozivna; druga pa tista, ki je nikdar ne pokažete, ki jo redko kdo odkrije, ki jo ljubosumno čuvate. V strahu, da vas ne odkrijejo, se prikazujete drugačno, pogosto vržete nase masko ljubeznivosti in nasmeha, da ne bi odkrili vaše slabe volje. Ste izvrstna igralka, tudi do svojih bližnjih. Zaradi tega nimate mnogo prijateljev, a ko prijateljstvo sklenete, ga želite za vedno obdržati. Ljubosumno ga čuvate, tudi če gre za žensko. Prijatelji so vam potrebni, da vas podprejo v vaših nameh, ki so pogosto neodločni. Iščete oporo, ki vam je zares potrebna. Nimate radi bučnih scen in preprirov, pa ste vendar tam, kjer so. Niti sanja se vam ne, da ste jih sprožili sami s svojim obnašanjem. Kot ženska ste zelo čustveni in strastni. Imate poseben šarm. Mor-da igra pri tem glavno vlogo maska, ki je skoraj nikdar ne snamete z obraza. Ljudje v vas vidijo nekaj skrivnostnega, misterioznega. Izjemno ste in-

teligentni, vendar te svoje odlike niste vedno usmerjali tja, kjer bi lahko prišla najbolj do izraza. Tudi ko je beseda o izbiri poklica, mnoge ženske tehtnice ne krenejo po pravi poti. Izberejo službo, ki ni zanje in v kateri ne morejo pokazati pomembnejših rezultatov.

Pri izbiri partnerja veliko žensk zgreši. Ker bi naj bil soproglavni opornik v življenju, se vežejo na tistega, ki postane pravi tiran, ko začuti njihovo slabost. Vam bi najbolj odgovarjal možki, ki bi znal ceniti vaše kvalitete, ki vam ne bi kar naprej očital zaradi pomanjkanja energije pri prenašanju življenjskih in drugih težav, možki, ki bi bil zelo nežen in čuteč. Moral bi biti prepričan, da ga boste iskreno ljubili. Niste posebno ljubosumni; če se človek, ki ga iskreno ljubite, pokesa, ker vas je prevahal z drugo žensko, mu boste oprostili in tega nikdar več omenili. Niste za spremembe v ljubezni, vendar če se vam zgodi, da srečate človeka, ki vam je simpatičen in so okoliščine prave, ne boste smatrali za greh, če se spustite z njim v malo avanturo. Ne bo se vam zdelo, da ste storili kaj strašnega in vaša ljubezen do moža ne bo nič manjša kot prej. Nikdar se ne bi spustili v kakšno globljo vezo na drugi strani, posebej če ste prepričani, da vam je mož še naprej potreben kot prijatelj in opora. Do skrajnosti ste plemeniti, ampak

samo do tistih, ki jih imate za prijatelje. Čeprav radi greste v družbo, bo prag vašega doma prestopil redko kdo. Vrata odpirate redkim prijateljem. V tem ste neomajni. Prijatelja svojega moža ne boste povabili, če ni hkrati tudi vaš prijatelj. V začetku vajine ljubezni in zakona bo vaš mož to cenil, pozneje pa ga lahko začne motiti. Počutil se bo podrejenega vašim željam in stremljenju. Mogoče bi morali biti pri tem malo bolj popustljivi, sicer tvegate, da moževa ljubezen pride pod vprašaj. Najidealnejši mož za vas bi bil tisti, ki se ukvarja z istimi stvarmi kot vi. Lahko bi s kom delili svoje skrbi, ko pa bi naleteli na težavo, bi bil tu, da bi vam jo pomagal prebroditi. Potreben vam je partner z močnim karakterjem, a čustven in nežen. Nobene vrste grobosti ne prenesete. Boljše sladka laž kot grenka resnica. Na grobost odgovarjate z grobostjo, na žalitev z žalitvijo. Niste maščevalni in zli, a če se že maščujete, se maščujete takoj.

Vam izročiti vodenja gospodinjstva ni priporočljivo. Nikdar ne boste znali organizirati dela doma in kupovanja. Družinski proračun zaupajte soprogu, razporedil ga bo bolj pametno kot vi. Če niste omoženi, najdete nekoga, ki bo skrbel za vaše gospodinjstvo, sicer vam preti, da boste imeli nepremišljene izdatke. Najboljše bi bilo za nasvet vpraša-

ti drugega.

Kot mama ste preveč popustljivi do otrok. Poleg vas bodo lahko počeli, kar jih je volja, zato je najboljša, da vzgojo otrok prepustite možu, sicer bodo otroci preveč razvajeni. Obstaja tudi nevarnost, da dobijo nekatere črte vašega značaja, npr. neodločnost – kar jih v kasnejšem življenju, ko gredo svojo pot, lahko moti.

LJUBEZENSKO ŽIVLJENJE

ŽENSKA

Ona sanjari o nežnem, posevsem in ljubosumnem možu, ki bo iz nje naredil predmet svojega oboževanja. To mora biti nekdo, ki bo pritegnil vso njeno pozornost in jo jemal kot pravo žensko. Surova je do slabičev, ki imajo večno neke težave in ki v njej vidijo mamico, ki jih mora razvajati. V ljubezni ima običajno in pogosto toliko uspeha, da je zanj problem ostati zvesta. In vendar, za ljubezen je pripravljena žrtvovati veliko, če je treba – tudi zakon. Žena tehtnica se nikdar ne bo poskušala maščevati za žalitev: celo za ceno nadčloveških naporov je pripravljena oprostiti.

MOŠKI

On v svoji partnerki išče predvsem prijateljico; ljubica mu je lahko samo v prvih letih zakona. Skoraj vedno je v stanju lahke vzburljenosti in rutinirano skače iz flirta v flirt, ne da

bi naletel tudi na najmanjše težave v sklepanju sentimentalnih vezi. Moški, rojen v tem znamenju, se zelo zgodaj začne zanimati za ženske, vendar doseže zenit svoje ljubezenske aktivnosti šele v zrelih letih. Od soproge zahteva razumevanje in molk, zato ji nudi samo krasno prijateljstvo.

EROTIČNO ŽIVLJENJE

ŽENSKA

Tehtnica ne priznava prijateljstva med moškim in žensko: vsak možni prijatelj je bodoča ljubezen. Ženska tehtnica ima rada mladeniče in v seksu se proti njim postavi kot izkušena učiteljica, ki zahteva od učenca da ponovi lekcijo – nekajkrat. Zaradi teh razlogov v postelji z možem postopa pokroviteljsko.

MOŠKI

Od ljubice pričakuje največjo privrženost in ponižnost, čeprav ji že od prvega trenutka daje vedeti, da je ona zanj samo - prijeten predah.

Viharnik

izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

telefon: 02 88 43 332

faks: 02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si

direktor:

Silvo Pritrznik

glavna in odgovorna urednica:

Ida Robnik

uredniški odbor:

Ida Robnik, Brane Širnik, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik, Marta Krejan, Franc Jurač

lektorica:

Marta Krejan, prof.

idejna zasnova, grafično

oblikovanje in priprava za tisk: Jože Repas, design

tisk:

ZIP Center d.o.o.
Ravne na Koroškem

avtor fotografije na naslovnici:

Franc Jurač

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Predstavitev Plečnika

Nataša Konečnik Vidmar

Koroški pokrajinski muzej Ravne bo v ponedeljek, 24. septembra, ob 12. uri odprl razstavo Arhitekt Andrej Lodrant – Plečnikov učenec. Ob dnevih evropske kulturne dediščine, ki so leto posvečeni arhitektu Jožetu Plečniku, bodo v Koroškem pokrajinskem muzeju predstavili arhitektno ustvarjanje njegovega učenca Andreja Lodranta, ki je v letu 1951 diplomiral na

Fakulteti za arhitekturo in v času po drugi svetovni vojni vidno prispeval k ureditvi koroške urbane krajine. Osredotočili se bodo na njegova dela v obliki informativne razstave, ki bo v času med 24. in 29. septembrom postavljena v prostorih Občine Črna na Koroškem. V sredo, 26. septembra, pa bo ob 18. uri na istem mestu potekalo predavanje mag. Gojka

Zupana z naslovom Javni spomeniki Jožeta Plečnika. Dober poznavalec Plečnikovega opusa načrtovanih in realiziranih javnih spomenikov, zlasti iz obdobja po drugi svetovni vojni, bo v kontekstu arhitektove zapuščine predstavil oba Plečnikova javna spomenika na Koroškem: spomenik padlim borcem v Črni na Koroškem (1952) in manjše obeležje v Mežici (1952).

Dodali smo novo rubriko »Čestitke in mali oglasi«, ki je namenjena vsem, ki želite presenetiti svoje najdražje z voščilom ob osebnih jubilejih ali drugih posebnih dogodkih. Na tem mestu bomo objavljali tudi male oglase.

Cena voščila s fotografijo je 10 evrov, cena malega oglasa pa 5 evrov. Besedila lahko pošljete na elektronski naslov: viharnik@gg-sg.si ali pa se osebno oglašite na naslovu uredništva.

Rekorden pridelek krompirja

Franc Jurač

Z letošnjim pridelkom krompirja so izredno zadovoljni na Peganovi kmetiji na Brdah, saj je letina zares bogata. Kot pravi Franc, gospodar kmetije, se je treba za dobro letino krompirja precej potruditi. Zemljo je treba s praho pripraviti že jeseni, pred saditvijo spomladi pa jo dobro pognojiti in poskrbeti za dobro seme.

(fotografija na naslovnici)

Viharnik

Pred kratkim je praznovala svoj osebni praznik mala Zala. Za njen prvi god ji iskreno čestitajo vsi njeni. Pri torti se ji je pridružila tudi sestra Ana.

Na Zelenbregu je praznovala 75. rojstni dan Fanika Mihev, Breznikova mama. Vsi njeni dragi ji iskreno čestitajo.

Na fotografiji: Fanika s sinom Pavlom

Tujnšekova mama

Franc Jurač

Marija Hrovat, Tujnšekova mama iz vitanjskega Skomarja kljub svojim osmim križem še vedno z veseljem opravlja zunanja kmečka dela. V tem času, ko je v sadovnjaku vse zrelo, se tam rada zadržuje in pobira sadje za ozimnico in prešanje.

Srečanje na Metulovi kmetiji

Franc Jurač

Gospodar Metulove kmetije Drago Sešel z Graške gore in Drago Plazl sta v goste povabila Metulove sorodnike in njihove družine, da bi skupaj obujali spomine na mladostna leta. Na srečanje so prišli tudi sorodniki iz Kanade, ki so bili nad lepotami Graške gore še posebej navdušeni. Sklenili so, da se bodo odslej pogosteje srečevali in obujali spomine na leta, ki so bila kljub težkemu in trdemu delu lepa.

Viharnik

Veliki turek

Franc Jurač

Ko so David, Denis in Gregor Britovšek z Završ nad Mislinjo stikali po gozdu za gobami, so našli 3,8 kg. Stara mama Pavla bo iz njega gotovo pripravila okusno jed.

Kmetovalec in čebelar

Franc Jurač

V Spodnjem Razborju je pred dnevi praznoval svoj 70. rojstni dan Ivan Šmon, po domače Elbert. Vse svoje življenje je zapisal čebelarstvu, ki so mu v največje veselje na kmetiji, na kateri gospodarji še danes. »Že v svojih otroških letih sem vzljubljen čebele in postal pravi čebelar. Čebelarim še danes in čebele so mi najljubše prijateljice, saj se ob njih sprostim in pozabim na vse skrbi in težave. Ko bom kmetijo prepustil sinu, bom čebelarstvu posvetil še več časa.«

Ivan Šmon najraje pokaže svoje čebele

Vihornik

Krompir velikan

Jožica Grobelnik

Na Selah pri Slovenj Gradcu je kljub letošnji muhasti letini krompir dobro obrodil, največji in tudi najtežji pa je bil tale primerek, ki ga Nina komaj drži.

Bogat pridelek buč pri Podkeržniku na Gradišču

Bojana Turičnik

Naša kmetija Turičnik, po domače Podkeržnik, leži na nadmorski višini 800 m na Gradišču nad Slovenj Gradcem. Letos spomladi smo se odločili, da bomo posadili buče in tako smo polovico njive rezervirali zanje. Ugodni pogoji na zemljišču in vremenske razmere so botrovali obilnemu pridelku. Že sredi avgusta smo pobrali več kot petsto buč različnih oblik in barv.

Utrinek nasada in bogatega pridelka prikazujejo slike.

Slikanje mu je v posebno veselje

Franc Jurač

Tomaž Langus iz Topolšice se že preko dvajset let ukvarja s slikanjem. V dvajsetih letih je na več kot sto petdesetih kapelicah v Sloveniji upodobil svoje slikarske mojstrovine. Ko je na kapelici v Doliču upodabljal svetega Florijana, smo za spomin naredili tale posnetek.

Breznikova mama je praznovala

Franc Jurač

Breznikova mama Fanika Mihev z Zelenbrega je imela vseskozi težko in trdo življenje. Ko ji je pred dvaintridesetimi leti umrl mož, je na kmetiji ostala sama z majhnimi otroki. Tri dni po pogrebu moža, 21. februarja 1975. leta, pa ji je požar uničil stanovanjsko hišo. Težko in hudo je bilo, pa vendar je vztrajala in ob pomoči dobrih ljudi premagala težave. Danes so ji v veliko pomoč otroci. Vesela in ponosna je, da bo kmetijo nasledil sin Pavel.

Na praznovanje 75. rojstnega dne je povabila svoje otroke z družinami.

